

ภาระหนี้สินและปัจจัยการชำระหนี้ของสมาชิกสหกรณ์นิคมพริ้ว จำกัด

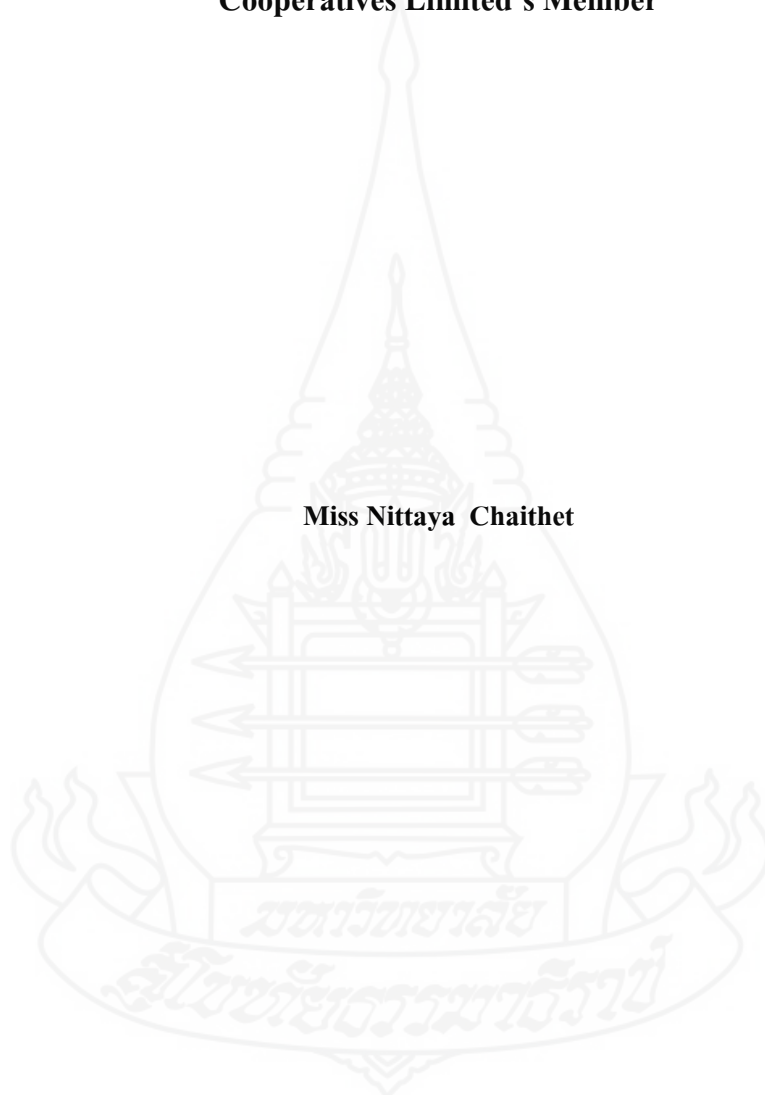
นางสาวนิตยา ไชยเทศน์

การศึกษาค้นคว้าอิสระนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต
แขนงวิชาบริหารธุรกิจ สาขาวิชาวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

พ.ศ. 2558

**Debt and Repayment Factors of Nichom Phrao
Cooperatives Limited's Member**

Miss Nittaya Chaithet

An Independent Study Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements for
the Degree of Master of Business Administration
School of Management Science
Sukhothai Thammathirat Open University

2015

หัวข้อการศึกษาค้นคว้าอิสระ ภาระหนี้สินและปัจจัยการชำระหนี้ของสมาชิก
สหกรณ์ นิคมพร้าว จำกัด
ชื่อและนามสกุล นางสาวนิตยา ไชยเทศน์
แขนงวิชา บริหารธุรกิจ
สาขาวิชา วิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
อาจารย์ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์ ดร. กัลยาณี ภาคอึด

การศึกษาค้นคว้าอิสระนี้ได้รับความเห็นชอบให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรระดับปริญญาโท เมื่อวันที่ 17 สิงหาคม 2559

คณะกรรมการสอบการศึกษาค้นคว้าอิสระ

ประธานกรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร. กัลยาณี ภาคอึด)

กรรมการ

(รองศาสตราจารย์วรมณี ชลนภาสดีชัย)

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สุรีย์ เจ็มทอง)

ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาบริหารธุรกิจ

ชื่อการศึกษา คำนวณอิสระ ภาระหนี้สินและปัจจัยการชำระหนี้ของสมาชิกสหกรณ์นิคมพร้าว จำกัด
ผู้ศึกษา นางสาวนิตยา ไชยเทศน์ รหัสนักศึกษา 2573000334 ปริญา บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต
อาจารย์ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์ ดร. กัลยาณี ภาคอด ปีการศึกษา 2558

บทคัดย่อ

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา (1) ภาระหนี้สินของสมาชิกสหกรณ์นิคมพร้าว จำกัด และ (2) ปัจจัยการชำระหนี้ของสมาชิกสหกรณ์นิคมพร้าว จำกัด

ประชากรที่ใช้ในการศึกษา คือ สมาชิกที่กู้เงินกับสหกรณ์นิคมพร้าว จำกัด ตามบัญชีรายชื่อสมาชิก ระหว่าง 1 มกราคม 2558 – 31 ธันวาคม 2558 จำนวน 877 คน ซึ่งกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยวิธีของทาโร ยามาเน ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่างประมาณ 275 คน การคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างใช้วิธีชั้นภูมิ เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา คือ แบบสอบถาม โดยแบ่งออกเป็น 3 ส่วน คือ 1) ข้อมูลทั่วไปของสมาชิกผู้กู้ 2) ภาระหนี้สินของสมาชิกผู้กู้ และ 3) ปัจจัยสำคัญต่อการชำระหนี้ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลคือ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าสถิติที

ผลการศึกษาพบว่า (1) สมาชิกส่วนใหญ่มีภาระหนี้สินทั้งหมดประมาณ 50,000 บาท ถึง 100,000 บาท เป็นหนี้ระยะสั้นที่สมาชิกทำสัญญาชำระเงินไม่เกิน 1 ปี การกู้เงินจะมากกว่า 1 แห่ง โดยส่วนใหญ่กู้เงินจากแหล่งเงินกองทุนหมู่บ้าน ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร และสหกรณ์นิคมพร้าว จำกัด สมาชิกส่วนใหญ่กู้เงินเพื่อลงทุนในสวนลำไยและทำนาปี และสมาชิกเหล่านี้มีทรัพย์สินของตนประมาณ 1,000,000 บาท และ (2) ปัจจัยความผันผวนของสภาวะธรรมชาติและสภาวะเศรษฐกิจ เป็นปัจจัยสำคัญต่อการชำระหนี้ได้ทันตามกำหนดหรือค้างชำระของสมาชิกผู้กู้ รองลงมาคือ การบริการของสหกรณ์ในการส่งหนังสือแจ้งเตือนทุกครั้งก่อนถึงกำหนดชำระหนี้ และสุดท้ายคือ พฤติกรรมการชำระหนี้ของสมาชิกผู้กู้ที่ชำระหนี้ทันทีเมื่อมีรายได้ และการใช้จ่ายในครัวเรือนที่สูงเกินไป

คำสำคัญ ภาระหนี้สิน ปัจจัยการชำระหนี้ สหกรณ์นิคมพร้าว จำกัด

Independent Study title: Debt and Repayment Factors of Nichom Phrao Cooperatives Limited's Member

Author: Miss Nittaya Chaitet; **ID:** 2573000334; **Degree:** Master of Business Administration;

Independent Study advisor: Dr. Gallayanee Parkatt, Associate Professor; **Academic year:** 2015

Abstract

The purposes of this study were to study: (1) the debt, and (2) the repayment factors of Nichom Phrao Cooperatives Limited's Member.

The population used in this study were 877 debtors who are the members of Nichom Phrao Cooperatives Limited during 1st January 2015 to 31st December 2015. The method of Taro Yamane was employed to define the size of sample group, around 275 samples. Similarly, the stratified sampling was used to select the sample group while the questionnaire was used to collect the primary data. The questionnaire was divided into three parts; 1) the general data 2) the debt and 3) the repayment factors of members or borrowers. In addition, the statistics used in this study were frequency, percentage, arithmetic mean, standard deviation and the t- statistic.

The results report that: (1) the debt of most members are about 50,000-100,000 Baht. They are short-term loan, not more than 1 year. The sources of fund are more than one sources such as, Village Fund, Bank for Agriculture and Agricultural Cooperatives, and Nichom Phrao Cooperatives. The aims of borrowing are to invest in longan farm and to grow plant crop in-season rice. The asset of each member is around 1,000,000 Baht. (2) The fluctuation in season and economic condition are an important factors in repayment of members. The next is the service of Nichom Phro Cooperatives Limited, warning letter before the due debt. The last factor is members' behavior in repayment including the over expenses of household.

Keywords: Debt, Repayment Factors, Nichom Phrao Cooperatives Limited

กิตติกรรมประกาศ

การศึกษาค้นคว้าอิสระนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี เนื่องจากได้รับความกรุณาเป็นอย่างยิ่งจาก รองศาสตราจารย์ ดร. กัลยาณี ภาควิชา ภาควิชา ประชานกรรมการและอาจารย์ที่ปรึกษาการศึกษาค้นคว้าอิสระ และรองศาสตราจารย์วรัณนี ชลนภาสถิตย์ อาจารย์ที่ปรึกษาร่วมการศึกษาค้นคว้าอิสระ ที่กรุณาให้คำแนะนำและติดตามตรวจแก้ไข ตลอดจนให้ข้อเสนอแนะต่างๆ ในการศึกษาค้นคว้าอิสระครั้งนี้อย่างใกล้ชิด นับตั้งแต่เริ่มต้นจนสำเร็จเรียบร้อยสมบูรณ์ ผู้ศึกษาขอขอบพระคุณท่านอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณ ผู้จัดการ เจ้าหน้าที่ ประชานกรรมการสหกรณ์ และสมาชิกสหกรณ์นิคมพร้าว จำกัด ที่ให้ความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล และผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่าน ที่ให้คำปรึกษาแนะนำเป็นอย่างดี รวมทั้งท่านที่ไม่ได้กล่าวนามที่มีส่วนช่วยให้การศึกษาค้นคว้าอิสระฉบับนี้สำเร็จสมบูรณ์

ประโยชน์อันพึงได้จากการศึกษาในครั้งนี้ ขอมอบเป็นกตเวทิตาแด่ บิดา มารดา ตลอดจนผู้เขียนหนังสือและบทความต่างๆ ที่ให้ความรู้แก่ผู้ศึกษา ทำให้การศึกษาค้นคว้าอิสระนี้สำเร็จได้ด้วยดี และเป็นตัวอย่างการศึกษาสำหรับผู้สนใจต่อไป

นิตยา ไชยเทศน์

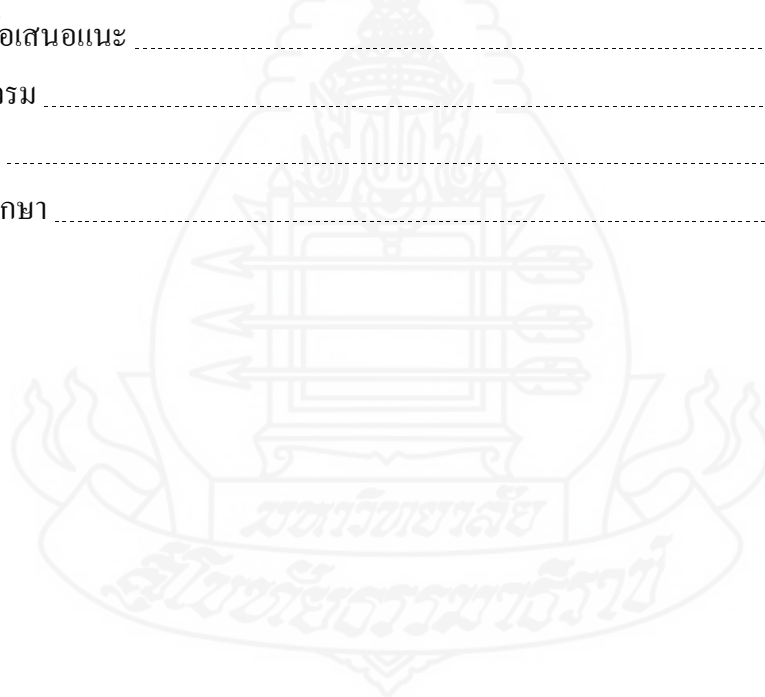
สิงหาคม 2559

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญตาราง	ฅ
สารบัญภาพ	ฉ
บทที่ 1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการศึกษา	3
กรอบแนวคิดการศึกษา	3
ขอบเขตของการศึกษา	5
นิยามศัพท์เฉพาะ	5
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	7
บทที่ 2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง	8
แนวคิดเกี่ยวกับสินเชื่อ	8
บริบทเกี่ยวกับสหกรณ์นิคม	16
บริบทเกี่ยวกับสหกรณ์นิคมพร้าว จำกัด	31
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	43
บทที่ 3 วิธีดำเนินการศึกษา	50
การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	50
การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา	52
การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา	53
การเก็บรวบรวมข้อมูล	54
การวิเคราะห์ข้อมูล	55

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 4 ผลการศึกษา.....	57
ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของสมาชิกผู้กู้.....	57
ตอนที่ 2 ข้อมูลด้านเศรษฐกิจของสมาชิกผู้กู้.....	61
ตอนที่ 3 ข้อมูลภาระหนี้สินของสมาชิกผู้กู้.....	68
ตอนที่ 4 ข้อมูลสถานการณ์ที่สมาชิกผู้กู้เผชิญอยู่.....	73
ตอนที่ 5 ความคิดเห็นของสมาชิกผู้กู้ที่มีต่อปัจจัยสำคัญต่อการชำระหนี้.....	78
บทที่ 5 สรุปการศึกษา อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	88
สรุปการศึกษา	88
อภิปรายผล	89
ข้อเสนอแนะ	92
บรรณานุกรม	97
ภาคผนวก	101
ประวัติผู้ศึกษา	108

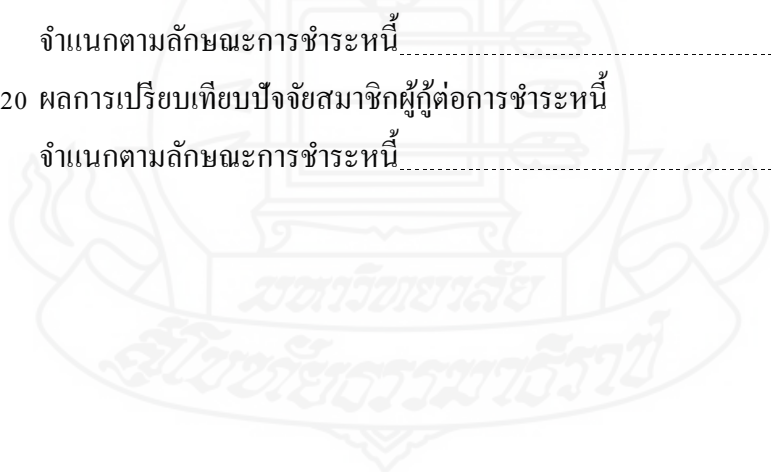

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 3.1 จำนวนสัดส่วนของกลุ่มสมาชิกตัวอย่างแต่ละตำบล (Quota Sampling).....	52
ตารางที่ 4.1 จำนวนและร้อยละของข้อมูลทั่วไปของสมาชิกผู้กู้เงินสหกรณ์นิคมพร้าว จำกัด ในการทำตอบแบบสอบถาม จำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพ จำนวนสมาชิกในครอบครัว ระยะเวลาการเป็นสมาชิก.....	58
ตารางที่ 4.2 จำนวนและร้อยละของสมาชิกผู้กู้เงินสหกรณ์นิคมพร้าว จำกัด จำแนกตามรายได้ภาคการเกษตรต่อปี.....	61
ตารางที่ 4.3 จำนวนและร้อยละของสมาชิกผู้ให้ข้อมูล จำแนกตามอาชีพภาคการเกษตร.....	62
ตารางที่ 4.4 จำนวนและร้อยละของสมาชิกผู้กู้เงินสหกรณ์นิคมพร้าว จำกัด จำแนกตามรายได้นอกภาคการเกษตรต่อปี.....	63
ตารางที่ 4.5 จำนวนและร้อยละของสมาชิกผู้กู้เงินสหกรณ์นิคมพร้าว จำกัด จำแนกตามอาชีพนอกภาคการเกษตร.....	64
ตารางที่ 4.6 จำนวนและร้อยละของสมาชิกผู้กู้เงินสหกรณ์นิคมพร้าว จำกัด จำแนกตามรายได้ทั้งหมดต่อปี.....	65
ตารางที่ 4.7 จำนวนและร้อยละของสมาชิกผู้กู้เงินสหกรณ์นิคมพร้าว จำกัด จำแนกตามค่าใช้จ่ายภาคการเกษตรต่อปี.....	66
ตารางที่ 4.8 จำนวนและร้อยละของสมาชิกผู้กู้เงินสหกรณ์นิคมพร้าว จำกัด จำแนกตามค่าใช้จ่ายครัวเรือนต่อปี.....	67
ตารางที่ 4.9 จำนวนและร้อยละของสมาชิกผู้กู้เงินสหกรณ์นิคมพร้าว จำกัด จำแนกตามค่าใช้จ่ายทั้งหมดต่อปี.....	68
ตารางที่ 4.10 จำนวนและร้อยละของสมาชิกผู้กู้เงินสหกรณ์นิคมพร้าว จำกัด จำแนกตามภาระหนี้สินทั้งหมด.....	69
ตารางที่ 4.11 จำนวนและร้อยละของสมาชิกสมาชิกผู้กู้เงินสหกรณ์นิคมพร้าว จำกัด จำแนกตามภาระหนี้สินต่อปี.....	70
ตารางที่ 4.12 จำนวนและร้อยละของสมาชิกสมาชิกผู้กู้เงินสหกรณ์นิคมพร้าว จำกัด จำแนกตามจำนวนแหล่งเงินกู้ และแหล่งเงินกู้นอกเหนือจากสหกรณ์.....	71

สารบัญตาราง (ต่อ)

	หน้า
ตารางที่ 4.13 จำนวนและร้อยละของสมาชิกผู้กู้เงินสหกรณ์นิคมพร้าว จำกัด จำแนกตามทรัพย์สินทั้งหมด.....	72
ตารางที่ 4.14 จำนวนและร้อยละของสมาชิกผู้กู้เงินสหกรณ์นิคมพร้าว จำกัด จำแนกตามสถานการณ์ต่างๆที่เกิดขึ้นกับสมาชิกผู้กู้.....	73
ตารางที่ 4.15 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของปัจจัยภายนอก ต่อการชำระหนี้ของสมาชิกผู้กู้สหกรณ์นิคมพร้าว จำกัด.....	79
ตารางที่ 4.16 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของปัจจัยภายใน ต่อการชำระหนี้ของสมาชิกผู้กู้สหกรณ์นิคมพร้าว จำกัด.....	80
ตารางที่ 4.17 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของปัจจัยสมาชิกผู้กู้ ต่อการชำระหนี้ของสมาชิกผู้กู้สหกรณ์นิคมพร้าว จำกัด.....	81
ตารางที่ 4.18 ผลการเปรียบเทียบปัจจัยภายนอกต่อการชำระหนี้ จำแนกตามลักษณะการชำระหนี้.....	83
ตารางที่ 4.19 ผลการเปรียบเทียบปัจจัยภายในต่อการชำระหนี้ จำแนกตามลักษณะการชำระหนี้.....	84
ตารางที่ 4.20 ผลการเปรียบเทียบปัจจัยสมาชิกผู้กู้ต่อการชำระหนี้ จำแนกตามลักษณะการชำระหนี้.....	85

สารบัญภาพ

หน้า

ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดการศึกษา 4

บทที่ 1

บทนำ

1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

สหกรณ์ในประเทศไทยจัดตั้งขึ้นครั้งแรกเมื่อปีพ.ศ. 2549 ณ ท้องที่อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก ชื่อว่า "สหกรณ์วัดจันทร์ไม่จำกัดสินใช้" โดยจดทะเบียนเมื่อวันที่ 26 กุมภาพันธ์ 2549 มีพระราชวรพงศ์เชอกรมหมื่นพิทยาลงกรณ์ เป็นนายทะเบียนสหกรณ์ พระองค์แรก โดยจัดตั้งสหกรณ์ขึ้นเพื่อวัตถุประสงค์แก้ปัญหาความยากจนในสมัยนั้น เนื่องด้วยประเทศไทยได้เริ่มมีการติดต่อค้าขายกับต่างประเทศ มากขึ้นในสมัยกรุงรัตนโกสินทร์ ระบบเศรษฐกิจของชนบทก็ค่อยๆ เปลี่ยนจากระบบเศรษฐกิจแบบเพื่อเลี้ยงตัวเองมาสู่ระบบเศรษฐกิจแบบเพื่อการค้า ความต้องการเงินทุนในการขยายการผลิตและการครองชีพจึงมีเพิ่มขึ้น ชาวชนบทที่ไม่มีทุนรอนของตนเองก็หันไปกู้ยืมเงินจากบุคคลอื่นทำให้ต้องเสียดอกเบี้ยในอัตราสูง และยังคงถูกเอาเปรียบจากพ่อค้านายทุน ทำให้ทางราชการคิดหาวิธีช่วยเหลือ ด้วยการจัดหาเงินทุนมาให้กู้และคิดดอกเบี้ยในอัตราต่ำ จึงได้ก่อเกิดระบบสหกรณ์ขึ้นเพื่อแก้ปัญหาดังกล่าว เนื่องด้วยเอกลักษณ์สหกรณ์คือ เป็นองค์การพิเศษที่กรมส่งเสริมสหกรณ์ระบุว่า ประกอบด้วย 1) กลุ่มบุคคลที่มีผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจและสังคมอย่างเดียวกัน 2) เจตนารมณ์ที่จะช่วยตนเองและช่วยเหลือซึ่งกันและกัน 3) จัดตั้งองค์กรธุรกิจขึ้นและร่วมกันดำเนินการอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ 4) วัตถุประสงค์ขององค์กรธุรกิจนี้คือส่งเสริมผลประโยชน์ของสมาชิกและครอบครัว เอกลักษณ์สหกรณ์เป็นองค์ประกอบที่ขาดข้อใดข้อหนึ่งไม่ได้ต้องพร้อมกันทั้ง 4 ข้อ จึงจะเป็นเครื่องชี้ว่าเป็นสหกรณ์ ทั้งนี้เนื่องจากสหกรณ์มีความแตกต่างจากมูลนิธิที่มุ่งช่วยเหลือ แตกต่างจากธุรกิจเอกชนที่มุ่งแสวงหากำไร

ปัจจุบันสหกรณ์ในประเทศไทย ณ วันที่ 1 มกราคม 2559 มีทั้งสิ้น 8,720 แห่ง โดยแยกเป็นสหกรณ์ภาคการเกษตร ซึ่งประกอบด้วยสหกรณ์การเกษตร สหกรณ์ประมง และสหกรณ์นิคมจำนวน 4,706 แห่ง และสหกรณ์นอกภาคการเกษตร ซึ่งประกอบด้วย สหกรณ์ร้านค้า สหกรณ์ออมทรัพย์ สหกรณ์บริการและสหกรณ์เครดิตยูเนียน จำนวน 3,564 แห่ง มีสมาชิกทั้งสิ้นจำนวนมากกว่า 11.5 ล้านคน มีการหมุนเวียนเงินในธุรกิจกว่า 2.2 ล้านล้านบาท ซึ่งให้บริการในธุรกิจ 6 ธุรกิจด้วยกัน คือ ธุรกิจสินเชื่อ ธุรกิจรับฝากเงิน ธุรกิจจัดหาสินค้ามาจำหน่าย ธุรกิจรวบรวมผลผลิต ธุรกิจแปรรูปผลผลิต และธุรกิจบริการ

สหกรณ์นิคมพร้าว จำกัด จัดเป็นสหกรณ์ภาคการเกษตร ประเภทสหกรณ์นิคมได้จดทะเบียนตามพระราชบัญญัติสหกรณ์จัดตั้งสหกรณ์ เมื่อปี พ.ศ. 2518 เมื่อวันที่ 29 พฤษภาคม 2520 ปัจจุบันมีสมาชิกทั้งสิ้น 5,254 คน วัตถุประสงค์เพื่อให้สมาชิกดำเนินกิจการร่วมกันและช่วยเหลือซึ่งกันและกัน เพื่อแก้ไขความเดือดร้อนในการประกอบอาชีพของสมาชิก และช่วยยกฐานะความเป็นอยู่ของสมาชิกให้ดีขึ้น ปัจจุบันดำเนินงานด้านการเกษตรและธุรกิจหลายอย่าง โดยให้บริการสมาชิกใน 6 ธุรกิจ ประกอบด้วย ธุรกิจสินเชื่อ ธุรกิจรับฝากเงิน ธุรกิจจัดหาสินค้ามาจำหน่าย ธุรกิจรวบรวมผลผลิต ธุรกิจแปรรูปผลผลิต และธุรกิจบริการ ให้บริการสมาชิกในเขตอำเภอพร้าว จังหวัดเชียงใหม่ ปริมาณธุรกิจรวมทั้งสิ้น 78,402,317 บาท ให้บริการสมาชิกทั้งสิ้น 9 ตำบล ประกอบด้วย ตำบลทุ่งหลวง ตำบลเขื่อนผาก ตำบลน้ำแพร่ ตำบลบ้านโป่ง ตำบลป่าไหล่ ตำบลแม่แวน ตำบลแม่ปิ้ง ตำบลป่าดู้ม และตำบลสันทราย

ธุรกิจด้านสินเชื่อ ซึ่งถือว่ามีสำคัญอย่างมาก เพราะสหกรณ์ถือว่าเป็นแหล่งเงินทุนให้สมาชิกกู้ยืมเงินเพื่อใช้จ่ายในการประกอบอาชีพเป็นหลัก เช่น การให้เงินกู้แก่สมาชิกสหกรณ์ สำหรับปี พ.ศ. 2556-2558 มีผลการดำเนินธุรกิจสินเชื่อดังนี้ ระหว่างปีสหกรณ์จ่ายเงินกู้ยืมแก่สมาชิกเป็นเงิน 14,611,571บาท 16,312,235 บาท และ 21,632,680.00 บาท ตามลำดับ มีดอกเบี้ยเงินให้กู้ยืมรับเป็นเงิน 4,931,819 บาท 6,054,577 บาท และ 6,828,368.00 บาท ตามลำดับ มีลูกหนี้ผิดนัดชำระหนี้ จำนวน 721 คน 750 คน และ 877 คน ตามลำดับ ซึ่งจะเห็นได้ว่า การให้เงินกู้แก่สมาชิกนั้นมีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้น มีหนี้ผิดนัดชำระเป็นจำนวนมาก รวมถึงดอกเบี้ยค้างรับมีสัดส่วนเพิ่มขึ้นทุกปี มีสมาชิกบางส่วนไม่สามารถชำระหนี้ได้ตามกำหนด เกิดหนี้ค้างเพิ่มมากขึ้น ซึ่งจากปัญหาดังกล่าวก็จะส่งผลต่อการดำเนินงานของสหกรณ์เป็นอย่างมาก โดยปี พ.ศ. 2556-2558 สหกรณ์มีผลการดำเนินงานคือ ปี พ.ศ. 2556 สหกรณ์มีกำไร 1,026,279.72 บาท ปีพ.ศ. 2557 สหกรณ์ขาดทุน 5,694,167.10 บาท และปี พ.ศ. 2558 สหกรณ์ขาดทุน 42,811,189.99 บาท ซึ่งจะเห็นว่าสหกรณ์มีผลการดำเนินงานขาดทุนเพิ่มขึ้นทุกปี ทั้งนี้ ปี พ.ศ. 2558 สหกรณ์มีผลการดำเนินงานขาดทุนเกินกึ่งหนึ่งของทุนเรือนหุ้น (ทุนเรือนหุ้นมูลค่า 27,052,380 บาท) ส่งผลให้สหกรณ์ต้องจัดทำแผนฟื้นฟูกิจการและเร่งรัดติดตามหนี้ที่ค้างชำระ เพื่อให้สหกรณ์สามารถแก้ปัญหาการขาดสภาพคล่องในการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์ได้ เพราะฉะนั้นสหกรณ์จำเป็นต้องทราบว่ามีปัจจัยใดบ้างที่ส่งผลต่อการชำระหนี้ของสมาชิกสหกรณ์ เช่น รายได้ของสมาชิกสหกรณ์ ค่าใช้จ่ายของสมาชิกสหกรณ์ ภาวะเศรษฐกิจที่ซบเซา การบริการของเจ้าหน้าที่สหกรณ์ เป็นต้น

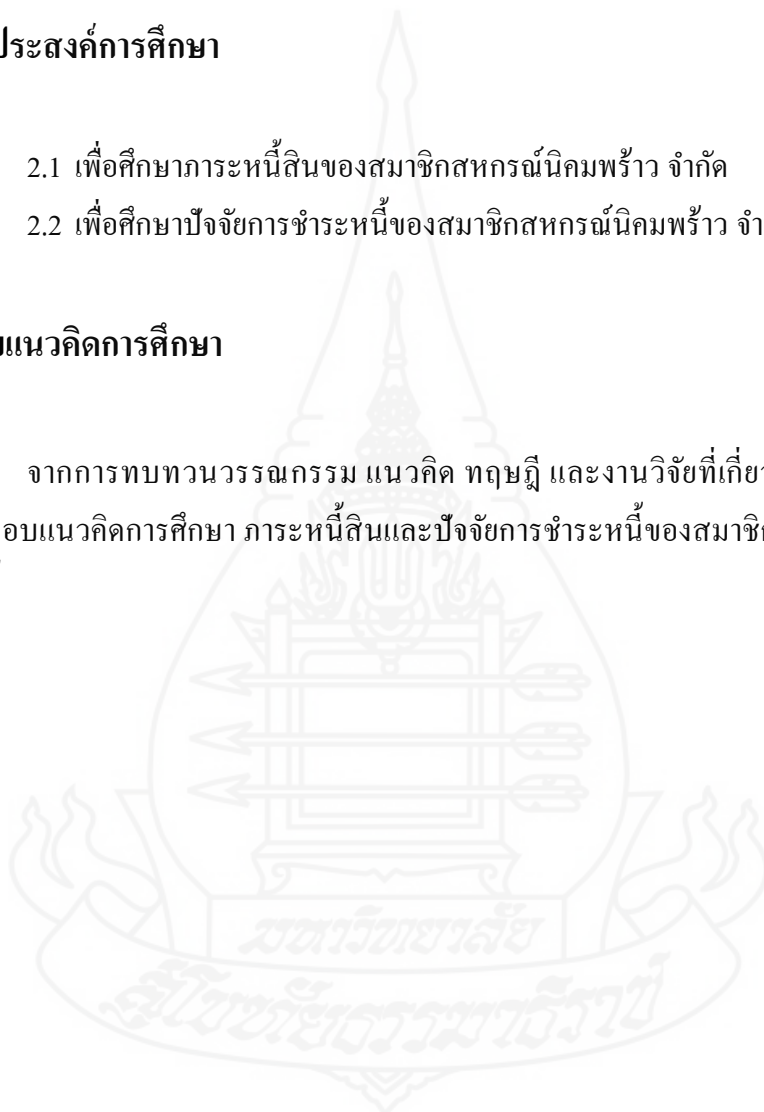
จากข้อมูลข้างต้นจึงเป็นที่มาของการศึกษาถึงภาระหนี้สินและปัจจัยการชำระหนี้ของสมาชิกสหกรณ์นิคมพร้าว จำกัด เพื่อจะได้นำข้อมูลไปประกอบการพิจารณาการจ่ายสินเชื่อ การกำหนดกลยุทธ์การดำเนินงานในธุรกิจด้านสินเชื่อ เช่น การติดตามหนี้ การควบคุมดูแลสมาชิก รวมถึงการแก้ไขปัญหาให้แก่สมาชิกต่อไป

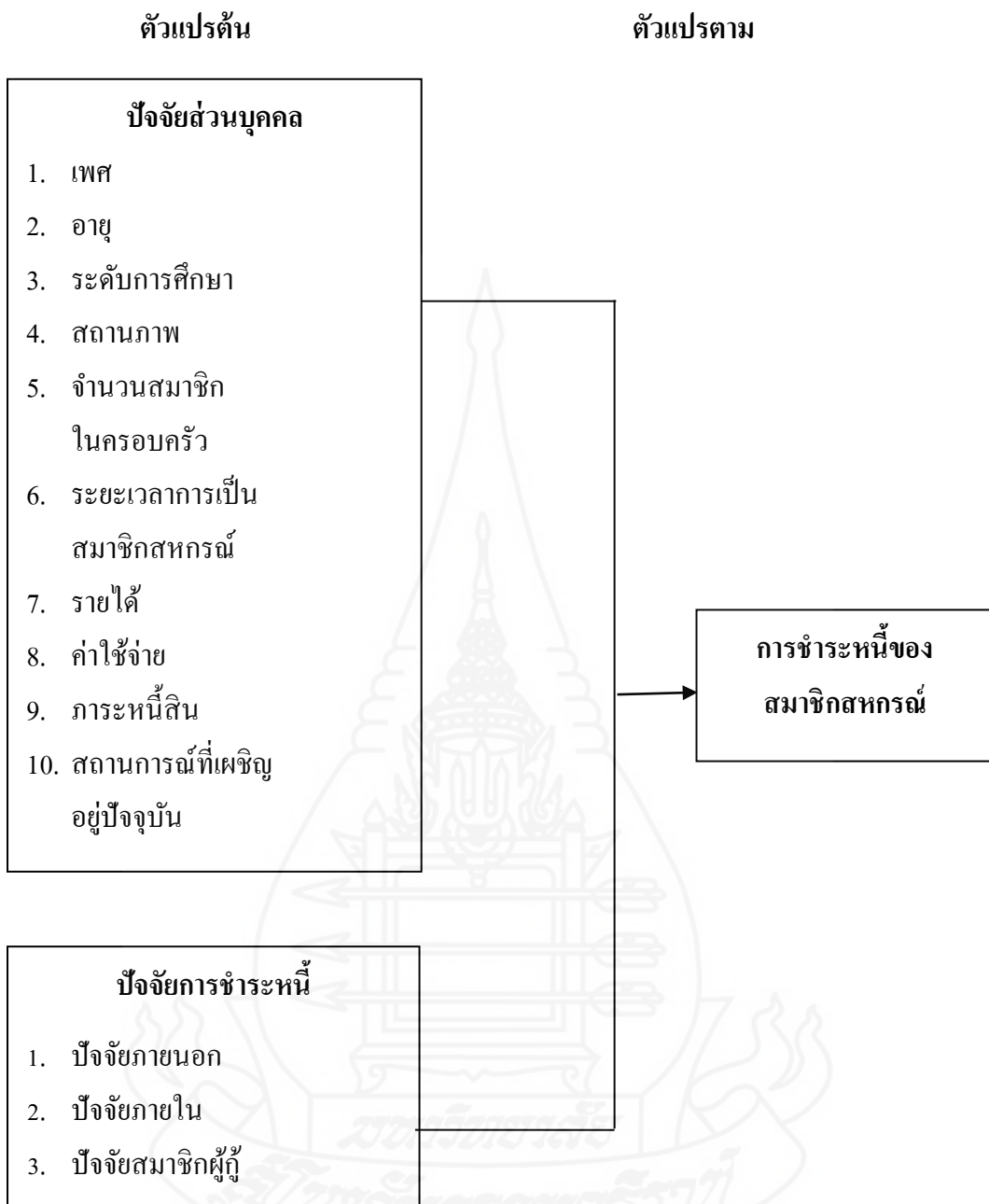
2. วัตถุประสงค์การศึกษา

- 2.1 เพื่อศึกษาภาระหนี้สินของสมาชิกสหกรณ์นิคมพร้าว จำกัด
- 2.2 เพื่อศึกษาปัจจัยการชำระหนี้ของสมาชิกสหกรณ์นิคมพร้าว จำกัด

3. กรอบแนวคิดการศึกษา

จากการทบทวนวรรณกรรม แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องสามารถนำมา กำหนดกรอบแนวคิดการศึกษา ภาระหนี้สินและปัจจัยการชำระหนี้ของสมาชิกสหกรณ์นิคมพร้าว จำกัด ดังนี้

ภาพที่ 3.1 กรอบแนวคิดการศึกษา

4. ขอบเขตของการศึกษา

การศึกษาครั้งนี้ กำหนดขอบเขตการศึกษาดังต่อไปนี้

4.1 ขอบเขตด้านประชากร ประชากรที่ใช้ในการศึกษา คือ สมาชิกที่กู้เงินกับสหกรณ์นิคมพร้าว จำกัด ตามบัญชีรายชื่อสมาชิก ระหว่าง 1 มกราคม 2558 – 31 ธันวาคม 2558 จำนวน 877 คน การกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างในการศึกษาใช้สูตรของยามานะ ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่าง 275 คน

4.2 ขอบเขตด้านเนื้อหา การศึกษาครั้งนี้จะศึกษาเกี่ยวกับภาระหนี้สินและปัจจัยการชำระหนี้ของสมาชิกสหกรณ์นิคมพร้าว จำกัด โดยกำหนดตัวแปร คือ

4.2.1 ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพ จำนวนสมาชิกในครอบครัว ระยะเวลาการเป็นสมาชิกสหกรณ์ รายได้ ค่าใช้จ่าย ภาระหนี้สิน สถานการณ์ที่เผชิญอยู่ปัจจุบัน

4.2.2 ปัจจัยการชำระหนี้ ได้แก่ ปัจจัยภายนอก ปัจจัยภายใน และปัจจัยที่เกิดจากตัวลูกหนี้

4.2.3 การชำระหนี้ของสมาชิกสหกรณ์

4.3 ขอบเขตด้านพื้นที่ การศึกษาในครั้งนี้จะศึกษาข้อมูลจากสหกรณ์นิคมพร้าว จำกัด ที่อยู่ในเขตอำเภอพร้าว จังหวัดเชียงใหม่ ทั้งสิ้น 9 ตำบล คือ ตำบลทุ่งหลวง ตำบลเขื่อนผาก ตำบลน้ำแพร่ ตำบลบ้านโป่ง ตำบลป่าไผ่ ตำบลแม่แวน ตำบลแม่บึง ตำบลป่าดู่ และตำบลสันทราย

4.4 ขอบเขตด้านเวลา ระยะเวลาในการศึกษา เริ่มตั้งแต่เดือน มกราคม พ.ศ. 2558 ถึงเดือน ธันวาคม พ.ศ. 2558

5. นิยามศัพท์เฉพาะ

5.1 สหกรณ์นิคม หมายถึง สหกรณ์ภาคการเกษตรในรูปแบบหนึ่งที่มีการดำเนินการจัดสรรที่ดินทำกินให้ราษฎร การจัดสร้างปัจจัยพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวกให้ผู้ที่อยู่อาศัยควบคู่ไปกับการเกษตร การส่งเสริมอาชีพ รวมทั้งกิจกรรมให้บริการสาธารณสุขไปแก่สมาชิก ดังนั้น อาจกล่าวได้ว่าสหกรณ์นิคม มีงานหลัก 2 งาน คือ งานจัดที่ดิน และงานจัดสหกรณ์

5.2 สหกรณ์ หมายถึง สหกรณ์นิคมพร้าว จำกัด

5.3 สินเชื่อการเกษตร หมายถึง เงินที่สมาชิกกู้ยืมจากสหกรณ์นิคมพร้าว จำกัด นำไปใช้เพื่อการเกษตรและการบริโภคในครัวเรือนของสมาชิก

5.4 ประเภทเงินกู้ หมายถึง เงินกู้ระยะสั้น และเงินกู้ระยะปานกลาง

5.5 วงเงินในการกู้เงิน หมายถึง จำนวนเงินที่เกษตรกรสมาชิกสหกรณ์นิคมพร้าว จำกัด กู้ยืมตามระยะเวลาที่กำหนด

5.6 ภาระหนี้สิน หมายถึง หนี้สินของสมาชิกที่ทำธุรกิจสินเชื่อกับสหกรณ์นิคมพร้าว จำกัด

5.7 ชำระหนี้ได้ตามกำหนดสัญญา หมายถึง สมาชิกสหกรณ์ที่มาขอรับสินเชื่อแล้ว สามารถชำระสินเชื่อได้ทั้งต้นเงินและดอกเบี้ยครบทุกสัญญาตามกำหนดระยะเวลาที่สหกรณ์นิคมพร้าว จำกัด กำหนดไว้

5.8 ชำระหนี้ไม่ได้ตามกำหนดสัญญา หมายถึง สมาชิกสหกรณ์ที่มาขอรับสินเชื่อแล้ว ไม่สามารถชำระสินเชื่อได้ทั้งต้นเงินหรือดอกเบี้ยตามกำหนดระยะเวลาที่สหกรณ์นิคมพร้าว จำกัด กำหนดไว้

5.9 ลูกหนี้ระยะสั้น หมายถึง สมาชิกที่ทำสัญญากู้เงินกับสหกรณ์นิคมพร้าว จำกัด โดยมีการกำหนดระยะเวลาชำระเงิน ไม่เกิน 1 ปี

5.10 ลูกหนี้ระยะปานกลาง หมายถึง สมาชิกที่ทำสัญญากู้เงินกับสหกรณ์นิคมพร้าว จำกัด โดยมีการกำหนดระยะเวลาชำระเงิน ไม่เกิน 3 ปี

5.11 การบริการของพนักงาน หมายถึง การได้รับความพอใจในการให้บริการของพนักงาน

5.12 หลักประกัน หมายถึง หลักทรัพย์ที่เป็นอสังหาริมทรัพย์ได้แก่ ที่ดิน รวมทั้งสิ่งปลูกสร้างบนที่ดิน โดยการค้ำประกันเงินกู้

5.14 จำนวนสมาชิกในครัวเรือน หมายถึง จำนวนบุคคลในครัวเรือนของสมาชิกสหกรณ์นิคมพร้าว จำกัด ที่อยู่ในครัวเรือนเดียวกัน

5.15 ระยะเวลาในการเป็นสมาชิก หมายถึง ระยะเวลาที่ผู้กู้เงินเป็นสมาชิกสหกรณ์ฯ

5.16 ระยะเวลาในการชำระหนี้คืน หมายถึง ระยะเวลาในการผ่อนชำระหนี้ตั้งแต่เริ่มทำสัญญาเงินกู้จนผู้กู้เงินชำระหนี้หมด โดยสัญญาเงินกู้ระยะสั้น ผ่อน 1 งวดต่อ 1 สัญญา งวดละ 3 เดือน และ 6 เดือน และเงินกู้ระยะปานกลาง ผ่อน 3 งวด ต่อ 1 สัญญา งวดละ 1 ปี

5.17 รายได้ของครอบครัว หมายถึง รายได้ รวมทั้งหมดของบุคคลในครอบครัวของ สมาชิกสหกรณ์นิคมพร้าว จำกัด ทั้งรายได้จากการประกอบอาชีพทางการเกษตรและรายได้นอก ภาคการเกษตร

5.18 รายจ่ายของครอบครัว หมายถึง รายจ่ายรวมทั้งหมดของบุคคลในครอบครัวของ สมาชิกสหกรณ์นิคมพร้าว จำกัด ทั้งรายจ่ายจากการประกอบอาชีพทางการเกษตรและรายจ่ายใน ครอบครัวอื่น

6. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

6.1 ผู้บริหารสหกรณ์นิคมพร้าว จำกัด สามารถกำหนดแนวทางการบริหารจัดการด้าน สินเชื่อที่สอดคล้องกับความต้องการของสมาชิก แก้ไขปัญหาการชำระหนี้เงินกู้ รวมถึงการวาง กลยุทธ์การดำเนินงานด้านสินเชื่อที่เหมาะสม มีประสิทธิภาพและเกิดประโยชน์ในด้านการ พัฒนาธุรกิจของสหกรณ์ นำผลการศึกษาที่ได้ไปเป็นแนวทางในการศึกษาเรื่องอื่นๆ ที่มีความ เกี่ยวเนื่อง เชื่อมโยง กันต่อไป

6.2 ผู้บริหารสหกรณ์อื่น สามารถนำผลการศึกษาไปวิเคราะห์ เปรียบเทียบ กับระบบ สินเชื่อของสหกรณ์ตนเอง เพื่อการพัฒนาระบบสินเชื่อของสหกรณ์ต่อไป

6.3 ผู้สนใจทั่วไปสามารถที่จะนำข้อมูลผลการศึกษาไปใช้ประกอบการศึกษา เกี่ยวกับการบริหารจัดการด้านสินเชื่อ การปล่อยกู้ การชำระหนี้เงินกู้ การติดตามหนี้สินของ สมาชิกสหกรณ์ภาคการเกษตรได้เป็นอย่างดี

6.4 ผู้สนใจทั่วไปสามารถใช้ข้อมูลการศึกษานี้ เป็นแนวทางในการพัฒนาการศึกษาใน เรื่องที่เกี่ยวข้องในครั้งต่อไป

บทที่ 2

วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาค้นคว้าอิสระครั้งนี้ ได้ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี เอกสาร และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อพัฒนารอบแนวคิดและเป็นแนวทางในการวิจัย ซึ่งได้สรุปประเด็นที่สำคัญ 4 ประเด็นดังต่อไปนี้

1. แนวคิดเกี่ยวกับสินเชื่อ
2. บริบทเกี่ยวกับสหกรณ์นิคม
3. บริบทเกี่ยวกับสหกรณ์นิคมพร้าว จำกัด
4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. แนวคิดเกี่ยวกับสินเชื่อ

1.1 ความหมายของสินเชื่อ

สุณี ศักรนันท์ (2550) สินเชื่อหรือเงินกู้หรือเครดิต “Credit” เป็นคำที่มาจากภาษาละติน “Creditum” ซึ่งแปลว่า “Trust” ตามความหมายของ “เครดิต” จึงเป็นที่เข้าใจของบุคคลทั่วไปว่าเป็น ความสามารถในการกู้ยืมเงินของบุคคลหนึ่งที่มีต่ออีกบุคคลหนึ่งโดยมีสัญญาหรือเงื่อนไขที่จะชำระคืนในอนาคต ซึ่งในการกู้ยืมนี้มีทั้งด้านส่วนตัวและในวงการธุรกิจ

ธนาคารแห่งประเทศไทย (2559) ได้ให้ความหมายของสินเชื่อการเกษตร หมายถึง การให้กู้ยืมและให้เครดิตแก่เกษตรกรผู้ประกอบอาชีพการกสิกรรม การประมง และการเลี้ยงสัตว์ โดยกำหนดผู้ที่จะรับสินเชื่อ คือ เกษตรกรทั้งที่เป็นเอกชนและนิติบุคคลกลุ่มเกษตรกรและสหกรณ์ที่มีสมาชิกทั้งหมดเป็นเกษตรกร ตลอดจนการให้สินเชื่อการเกษตรมีความหมายรวมไปถึงธุรกิจการเกษตรด้วย

สถาบันฝึกอบรมสหกรณ์การเกษตรแห่งชาติ (2552, อ้างถึงใน เฉลิมพล อานุภาพ บรรณเจติ, 2548) ได้กล่าวถึงความหมายของสินเชื่อเพื่อการเกษตรและนโยบายให้สินเชื่อเพื่อการเกษตร ดังนี้

สินเชื่อการเกษตร หมายถึง การกู้ยืมของเกษตรกรเพื่อช่วยให้เกษตรกรมีกรรมสิทธิ์ในที่ดินเกษตรกรรม หรือเพื่อช่วยในการผลิตและการขยายผลผลิตการเกษตร การให้สินเชื่อนั้นอาจเป็นเงินสดหรือเป็นสิ่งของ เช่น ปุ๋ย พันธุ์พืช พันธุ์สัตว์ หรือวัสดุ อุปกรณ์การเกษตรอื่นๆ การให้สินเชื่อเพื่อการเกษตรจะต้องใช้ความระมัดระวังและรอบคอบ ตามสมควร ผู้ให้กู้ควรกำหนดนโยบายการให้สินเชื่อ เพื่อการเกษตรที่จะให้ผลมั่นคงตามแนวทางดังต่อไปนี้

1. การคัดเลือกท้องที่ ควรพิจารณาท้องที่ดำเนินการของสมาชิกผู้กู้ว่ามีช่องทางเพิ่มผลผลิตหรือไม่ เช่น มีแหล่งน้ำ มีความเป็นไปได้ในด้านการตลาด เป็นต้น
2. การคัดเลือกเกษตรกร พฤติกรรมของสมาชิกผู้ขอกู้มีความสำคัญมาก ควรรู้จักคนในพื้นที่เป็นอย่างดี พิจารณาเรื่องความรับผิดชอบ อุปนิสัย ความสามารถในการทำการเกษตร เป็นต้น
3. การให้การศึกษาอบรม แก่เกษตรกรสมาชิกผู้กู้ เช่น ช่องทางในการเพิ่มผลผลิต การทำแผนการผลิต เพื่อให้การใช้เงินกู้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ
4. หลักประกัน ควรกำหนดหลักประกันให้มีความเหมาะสมกับจำนวนสินเชื่อ และระยะเวลาชำระคืน หลักประกันถ้าแน่น สินทรัพย์มากเกินไป อาจทำให้เกษตรกรที่ยากจนหมดโอกาสในการขอกู้ ควรพิจารณาหลักประกันที่เป็นบุคคลที่น่าเชื่อถือด้วย
5. พิจารณาสินเชื่อที่มีกิจกรรมเชื่อมโยงกัน ควรพิจารณาให้สินเชื่อในกิจกรรมหรือโครงการที่เกี่ยวข้องสัมพันธ์กัน หรือสนับสนุนซึ่งกันและกัน
6. การติดตามผลการใช้เงินกู้ ควรติดตามผลการใช้เงินกู้ของสมาชิกผู้กู้อย่างใกล้ชิดพิจารณาว่าเป็นไปตามแผนงานการผลิตที่เสนอไปหรือไม่ และให้คำแนะนำทางด้านเทคนิคการเกษตรแก่สมาชิกผู้กู้ด้วย
7. พิจารณาให้สินเชื่อเพื่อเพิ่มผลผลิต ควรช่วยเหลือสมาชิกที่มีความประสงค์จะเพิ่มผลผลิตโดยช่วยเหลือในการทำแผนการผลิตอย่างถูกต้อง
8. เหตุสุดวิสัย อาชีพการเกษตรจะต้องอาศัยดินฟ้าอากาศเป็นสำคัญ มีเหตุสุดวิสัยที่อาจเกิดขึ้นได้มากมายทำให้ได้ผลผลิตลดลงหรือเสียหาย ฉะนั้นเพื่อป้องกันความเสี่ยงในการสินเชื่อควรกำหนดสัดส่วนการให้สินเชื่อที่เหมาะสม เช่น ร้อยละ 60 ของมูลค่าผลิตผลที่คาดว่าจะจำหน่ายได้ ถ้าเป็นสินเชื่อที่มีการเสี่ยงภัยมากขึ้นก็ให้กำหนดสัดส่วนที่ต่ำลงไปอีก
9. การดำเนินการกับผู้ที่ไม่ชำระหนี้ โดยจงใจ ในกรณีที่สมาชิกผู้กู้คนใดแสดงเจตนาว่าไม่ต้องการชำระหนี้ และได้มีการใช้ความพยายามในการติดตามทวงถามให้ชำระหนี้หลายครั้งแต่ไม่เป็นผล จำเป็นต้องดำเนินการตามกฎหมายเพื่อบังคับชำระหนี้ทันที การเพิกเฉยไม่ดำเนินการใดๆ จะทำให้สมาชิกผู้กู้คนอื่นเลียนแบบไม่ชำระหนี้ตามไปด้วย

1.2 นโยบายการให้สินเชื่อเพื่อการเกษตร

กรมส่งเสริมสหกรณ์ (2549: 9-11) เนื่องจากการให้สินเชื่อเพื่อการเกษตรมีความเสี่ยง (Risk) ทั้งในด้านการผลิตและการขายผลผลิต ดังนั้น เพื่อลดความเสี่ยงดังกล่าว การให้สินเชื่อจะต้องใช้ความระมัดระวังและความละเอียดรอบคอบตามสมควร ซึ่งสหกรณ์ควรกำหนดนโยบายการดำเนินงานให้สินเชื่อเพื่อการเกษตรที่จะให้ผลมั่นคงตามแนวทางต่อไปนี้

1. การคัดเลือกท้องที่ เพื่อให้การให้สินเชื่อได้ผลในการเพิ่มผลผลิตหรือสนับสนุนการพัฒนางานเกษตรอย่างแท้จริง สหกรณ์ควรดำเนินงานในท้องที่ซึ่งมีช่องทางเพิ่มผลผลิตทางการเกษตร โดยเฉพาะท้องที่ที่ได้รับน้ำจากชลประทาน มีบริการส่งเสริมการเกษตรจากส่วนราชการหรือส่วนงานที่เกี่ยวข้องและผลิตผลในท้องที่นั้นมีช่องทางขายได้กว้างขวาง

2. การคัดเลือกเกษตรกรผู้กู้ สหกรณ์ควรใช้ความระมัดระวังในการคัดเลือกเกษตรกรผู้ให้กู้ให้ได้ผู้มีนิสัยดี มีความซื่อสัตย์และมีฐานะทางเศรษฐกิจพอสมควรตลอดจนมีความสามารถดำเนินงานเกษตรที่ก่อให้เกิดรายได้เพียงพอเพียง ซึ่งปกติย่อมชำระหนี้ได้ตามกำหนด

3. การให้การศึกษอบรม สหกรณ์จะต้องให้การศึกษอบรมเกี่ยวกับสินเชื่อเพื่อการเกษตรแก่เกษตรกรผู้กู้ เช่น ในเรื่องเหตุผล คุณประโยชน์ และโทษของการให้สินเชื่อ ช่องทางเพิ่มผลผลิต การทำแผนงานผลิตและการออมเงิน เป็นต้น

4. การให้สินเชื่อเพื่อเพิ่มผลผลิต สหกรณ์ควรช่วยเหลือเกษตรกรในการทำแผนงานผลิต โดยถูกต้องสมควร และให้สินเชื่อเพิ่มผลผลิตโดยคำนึงถึงแผนงานผลิต ความสามารถชำระหนี้ของเกษตรกรผู้กู้แต่ละราย อีกทั้งจำนวนสินเชื่อควรสัมพันธ์กับค่าใช้จ่ายในการผลิต และค่าของผลผลิตที่คาดว่าจะได้ นอกจากนี้สหกรณ์ควรปฏิเสธไม่ให้สินเชื่อซึ่งไม่อาจชำระคืนได้จากรายได้การเกษตร เพราะการให้สินเชื่อเช่นนั้น มักเกิดความยากลำบากในการชำระคืน

5. การควบคุมแนะนำ สหกรณ์ต้องควบคุมการให้สินเชื่อของเกษตรกรผู้กู้ให้เกิดประโยชน์อย่างเต็มที่ โดยการออกไปตรวจสอบการใช้สินเชื่อให้เป็นไปตามแผนการผลิต

6. ทะเบียนเกษตรกรกรม สหกรณ์พึงช่วยเหลือเกษตรกรในการจัดทำทะเบียนเกษตรกรกรม โดยเฉพาะอย่างยิ่งการจัดทำงบแสดงฐานะการเงินของเกษตรกรประจำปี เพื่อเป็นทางหยั่งรู้ฐานะทางการเงินของเกษตรกรผู้กู้หรือผู้ค้ำประกัน โดยต้องแท้

7. หลักประกัน สหกรณ์ควรพิจารณากำหนดให้เหมาะสมกับจำนวนสินเชื่อและระยะเวลาชำระคืน

8. การเชื่อมโยงสินเชื่อเข้ากับงานธุรกิจอื่น สหกรณ์ควรเชื่อมโยงงานสินเชื่องานขายผลผลิตทางการเกษตรและงานจัดหาวัสดุการเกษตรเข้าด้วยกัน โดยบริบูรณ์

9. เหตุสุควิสัย โดยอาชีพทางการเกษตรต้องอาศัยดินฟ้าอากาศเป็นสำคัญ หากมีเหตุการณ์นอกเหนืออำนาจการควบคุมของสหกรณ์และเกษตรกรผู้กู้เกิดขึ้น ทำให้การผลิตทางการเกษตรได้ผลไม่แน่นอน ฉะนั้นเพื่อป้องกันความเสี่ยงนี้ การให้สินเชื่อเพื่อการผลิตทางการเกษตรโดยปกติควรให้ไม่เกินส่วนอัตร

10. การไม่ชำระหนี้โดยจงใจ ในกรณีที่มีเกษตรกรผู้กู้ตั้งใจไม่ชำระหนี้ทั้งที่สามารถชำระหนี้ได้ หากสหกรณ์ได้ใช้ความสามารถในการติดตามทวงถามให้ชำระหนี้แล้วไม่เกิดผล สหกรณ์พึงดำเนินการตามกฎหมายเพื่อบังคับชำระหนี้ และเพื่อมิให้ผู้อื่นเป็นเยี่ยงอย่าง

1.3 การวิเคราะห์สินเชื่อ

1.3.1 หลักการทั่วไปในการพิจารณาสินเชื่อ

กรมส่งเสริมสหกรณ์ (2549) หลักการทั่วไปในการพิจารณาสินเชื่อสิ่งๆ ที่เจ้าหน้าที่สินเชื่อของสหกรณ์พิจารณาเมื่อลูกค้าขอสินเชื่อมี 3 ประการ หรือที่เรียกง่ายๆ ว่า 3p คือ

1. วัตถุประสงค์ (Purpose) หมายถึง การพิจารณาถึงวงเงินที่ขอมมา ชนิดของเครดิตที่ต้องการ เครดิตที่ได้จะนำไปใช้ทำอะไร จะเป็นเงินทุนหมุนเวียน หรือเป็นการลงทุนในทรัพย์สินถาวร

2. การชำระคืน (Payment) หมายถึง ความสามารถในการดำเนินงานของผู้ขอสินเชื่อจะสามารถทำได้ตามสัญญาหรือไม่ ระยะเวลาที่ขอมมาสั้นหรือยาวไป และควรจะแก้ไขหรือการชำระคืนจะทยอยชำระเป็นงวดๆ หรือครั้งเดียว เจ้าหน้าที่สินเชื่อแน่ใจหรือไม่ว่าผู้ขอกู้จะสามารถชำระหนี้คืนตามเงื่อนไขที่ตกลงกัน

3. การป้องกันความเสี่ยง (Protection) เรื่องป้องกันความเสี่ยงนั้นจะพิจารณาถึงความเสี่ยงอันจะเกิดขึ้นจากการที่ผู้ขอสินเชื่อไม่สามารถชำระหนี้ได้ในกรณีที่ธุรกิจของผู้ขอสินเชื่อขาดทุน ผู้ขอสินเชื่อจะนำเงินจากที่อื่นมาชำระหนี้กับสหกรณ์ได้หรือไม่ ถ้าธุรกิจมีความเสี่ยงสูงสหกรณ์ก็ต้องดูคุณภาพของทรัพย์สินที่เอามาประกันว่ามูลค่าจากการขายทอดตลาด จะพอคุ้มกับหนี้ของสหกรณ์หรือไม่

ชนินทร์ พิทยาวิรัช (2536) ได้กล่าวถึงหลักการให้อำนวยสินเชื่อเกษตร ดังนี้

1. เสี่ยงน้อยที่สุด
2. ได้รับผลตอบแทนเต็มเม็ดเต็มหน่วย
3. ความอยู่รอดของกิจการ

การอำนวยการสินเชื่อเกษตรประกอบด้วยขั้นตอนการดำเนินงานที่สำคัญ
4 ขั้นตอน ดังนี้

1. การสำรวจหาข้อมูลลูกค้า ประกอบด้วย ประวัติผู้ขอกู้ คำขอ การดำเนินงานในปัจจุบันที่ขอกู้ ฐานะผู้ขอกู้
2. การวิเคราะห์พิจารณาลูกค้าสินเชื่อเกษตร จำแนกการพิจารณา 3 ลักษณะ คือ ตัวลูกค้า ตัวโครงการ หรือกิจการ และหลักประกัน
3. การจัดทำรายงานเสนอผู้บริหารสินเชื่อ พร้อมข้อสรุปและข้อคิดเห็น ประกอบด้วยสาระสำคัญ ได้แก่ ให้กู้ได้หรือไม่ (เหตุผลประกอบ) ความเหมาะสมของวงเงินให้กู้ยืมความสามารถในการชำระหนี้คืน เงื่อนไขของการกู้ยืม
4. การติดตามผล เป็นการติดตามผลของการให้สินเชื่อว่าเป็นไปตามวัตถุประสงค์หรือไม่

การดี พุทธวิบูลย์ (2534) อธิบายถึงพื้นฐานการวิเคราะห์สินเชื่อ มี 3 ประการ
คือ

1. กำหนดวัตถุประสงค์และนโยบายสินเชื่อของกิจการ
2. ศึกษากฎหมายที่เกี่ยวข้อง
3. หลักการพิจารณาคำขอสินเชื่อเบื้องต้น โดยอาศัยหลักเกณฑ์ C's Policy เพื่อการวิเคราะห์สินเชื่อ ได้แก่
 - 3.1 Character คุณสมบัติของผู้ขอสินเชื่อ
 - 3.2 Capacity ความสามารถในการชำระหนี้
 - 3.3 Capital เงินทุน
 - 3.4 Collateral หลักประกัน
 - 3.5 Condition สภาพทางเศรษฐกิจ
 - 3.6 Country ประเทศที่ติดต่อด้วย

1.3.2 หลักการบริหารสินเชื่อที่ดี

กรมส่งเสริมสหกรณ์ (2554: 8-9) หลักการบริหารสินเชื่อที่ดี ในการพิจารณาให้สินเชื่อจะต้องมีหลักเกณฑ์การวิเคราะห์สินเชื่อ ซึ่งแต่ละธุรกิจหรือแต่ละสถาบันย่อมมีหลักเกณฑ์และวิธีการในการปฏิบัติแตกต่างกันออกไปแต่ละเป้าหมายหลัก หรือวัตถุประสงค์หลักที่เหมือนกัน คือ ต้องการให้ผู้ขอกู้สินเชื่อไปแล้ว สามารถนำไปใช้ประโยชน์ในการดำเนินงาน ส่งผลให้มีรายได้เพียงพอที่จะชำระหนี้ทั้งเงินต้นและดอกเบี้ย การจะให้สินเชื่อแก่ลูกค้ารายใด จะต้องพิจารณาลูกค้ารายนั้นก่อน ว่าควรแก่การให้สินเชื่อหรือไม่ โดยการสืบสวนข้อมูลสินเชื่อ

และจะต้องมีหลักเกณฑ์ในการพิจารณา หลักการที่ใช้คือ C's policy เพื่อพิจารณาความมั่นคงหรือความเสี่ยง หากมีการปล่อยสินเชื่อให้แก่บุคคลที่ขอสินเชื่อ หลักเกณฑ์นี้จะพิจารณาลักษณะหรือคุณสมบัติของผู้ขอสินเชื่อเป็นหลัก ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. คุณสมบัติของผู้ขอสินเชื่อ (character) หมายถึง อุปนิสัยใจคอ และพฤติกรรมของผู้ขอสินเชื่อว่าจะมีความเต็มใจชำระหนี้มากน้อยเพียงใด โดยอาจพิจารณาได้เพียง 2 ประเภท

1.1 คุณสมบัติและประวัติส่วนตัว เช่น อุปนิสัยทั่วไป ข้อมูลเกี่ยวกับครอบครัว อายุ นิติภาวะ การค้า สังคม ความซื่อสัตย์ ชื่อเสียงส่วนตัว เป็นต้น

1.2 คุณสมบัติเฉพาะด้าน เช่น ความสามารถ ความชำนาญ ประสบการณ์ ความคิด ความอ่าน ความรับผิดชอบด้านนิติกรรม เป็นต้น

2. ความสามารถในการชำระหนี้ (capacity) หมายถึง สมรรถภาพในการหารายได้เพื่อนำมาชำระหนี้ ถ้าเป็นการขอสินเชื่อส่วนบุคคลก็จะพิจารณาจากคุณสมบัติของผู้ขอสินเชื่อเป็นหลัก แต่ถ้านิติบุคคลจะใช้การพิจารณาจากงบการเงิน แผนการบริหาร แผนการชำระหนี้ คั้น โครงการ และวัตถุประสงค์ในการใช้เงินกู้ของผู้ขอสินเชื่อ ฯลฯ

3. เงินทุน (capital) หมายถึง ส่วนของสินทรัพย์ที่มีเนื้อหนี่สิน เพื่อเป็นหลักประกันความปลอดภัย ในกรณีที่มีคุณสมบัติและความสามารถในการชำระหนี้ของผู้กู้ไม่สู้ดีนัก โดยดูจากอัตราส่วนกำไร/ทุน และอัตราส่วนหนี้สิน/ทุน อย่างไรก็ตามมีข้อระวังว่า ส่วนของเจ้าของซึ่งรวมทั้งสินทรัพย์ที่มีตัวตนและไม่มีตัวตน จะมีค่าเท่าไร แยกเป็นสัดส่วนได้หรือไม่ ในกรณีที่ต้องมีการชำระบัญชี

4. หลักประกัน (collateral) หมายถึง การค้ำประกันการกู้เงิน โดยมีหลักทรัพย์ ได้แก่ ที่ดิน อาคาร โรงเรือน สิทธิการเช่า พันธบัตร ฯลฯ

5. สภาพทางเศรษฐกิจ (condition) หมายถึง สถานการณ์โดยทั่วไปภายใต้การเปลี่ยนแปลงด้านต่างๆ ทั้งเทคโนโลยี สังคม กฎหมาย การเมือง ภาษี การตลาดภายใน และภายนอกประเทศ และเทคนิคการผลิต ฯลฯ

6. ประเทศที่ติดต่อด้วย (country) หมายถึง ในกรณีที่มีการค้าระหว่างประเทศควรพิจารณาภาวะทางการเมือง ภาษี เศรษฐกิจ และสังคม ของประเทศที่ติดต่อกันด้วย เพราะแนวความคิดและความรับผิดชอบอาจแตกต่างกัน โดยเฉพาะเกี่ยวกับเอกสารและการปฏิบัติทางการค้าอาจแตกต่างกันด้วย

ในการวิเคราะห์สินเชื่อจะต้องมีการวิเคราะห์ในรายละเอียดเกี่ยวกับผู้ขอสินเชื่อ ซึ่งอาจเป็นบุคคลหรือนิติบุคคล โดย

1. การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลของผู้ขอสินเชื่อ ทั้งบุคคลธรรมดาและนิติบุคคล โดยใช้ C's policy เป็นแนวทาง วิธีวิเคราะห์จะพิจารณาประกอบเป็นสำคัญของแต่ละ C และอาศัยข้อมูลเชิงคุณภาพของผู้ขอสินเชื่อตั้งแต่อดีต ปัจจุบัน และการคาดคะเนแนวโน้มในอนาคตด้วย

2. การวิเคราะห์สินเชื่อเชิงปริมาณ เน้นหนักการวิเคราะห์งบการเงิน โดยเริ่มตั้งแต่การจัดและปรับปรุงรายการเพื่อการวิเคราะห์ เครื่องมือและเทคนิคต่างๆ ที่ใช้ในการวิเคราะห์

3. การวิเคราะห์งบการเงิน เป็นการวิเคราะห์รายการในงบดุล และงบกำไรขาดทุนเพื่อตรวจสอบความสามารถในการชำระหนี้ และความสามารถในการทำกำไรของผู้ขอสินเชื่อ

4. การวิเคราะห์อัตราส่วนทางการเงิน เป็นการนำเอารายการในงบการเงินที่สะท้อนให้เห็นสภาพคล่องและความสามารถในการทำกำไร มาพิจารณาร่วมกันในรูปแบบของอัตราส่วน

5. วิธีวิเคราะห์เชิงปริมาณของกิจการขนาดเล็ก จะไม่มีงบการเงินอย่างละเอียดให้วิเคราะห์

ดังนั้น ผู้วิเคราะห์จะต้องใช้รายการทางการเงินที่มีอยู่มาตรวจสอบความสามารถในการชำระหนี้

1.4 ความหมายของหนี้สิน

อรรถราพร โชติพิทักษ์ (2538: 14) ได้กล่าวไว้ว่า หนี้สิน (Liabilities) หมายถึง พันธะผูกพันที่เกิดจากรายการค้า การกู้ยืม หรือจากการอื่นของกิจการที่มีต่อบุคคลภายนอก ซึ่งจะต้องชำระคืนในภายหน้าด้วยสินทรัพย์หรือบริการ

สุรชาติพิทย์ หย่างอารี (2541: 29) ได้กล่าวไว้ว่า หนี้สิน (Liability) หมายถึง ภาระผูกพันที่บุคคลหรือกิจการจะต้องชดใช้สินทรัพย์แก่บุคคลอื่นหรือกิจการอื่นในภายหน้า เช่น เจ้าหนี้เงินเบิกเกินบัญชี เงินกู้ เป็นต้น

อารีย์ ทิศาวิภาต (2541: 3) ได้กล่าวไว้ว่า หนี้สิน (Liabilities) หมายถึง ภาระผูกพันที่เกิดจากการได้รับสินค้าหรือบริการหรือการกู้ยืม ซึ่งจะต้องทำการชำระคืนให้เป็นสินทรัพย์หรือบริการในอนาคต หนี้สินดังกล่าวจะเป็นหนี้สินตามกฎหมายที่มีเอกสารเป็นหลักฐานในการบันทึกบัญชี หนี้สินจะต้องสามารถกำหนดเป็นจำนวนเงินที่แน่นอน หรือไม่แน่นอนก็ได้

จากที่กล่าวมาสรุปได้ว่า หนี้สิน หมายถึง ภาระผูกพันที่เกิดจากได้รับสินค้า/บริการ หรือการกู้ยืม ซึ่งจะต้องชำระคืนในระยะเวลาไม่เกิน 1 ปี หรือมีระยะเวลาการชำระคืนเกินกว่า 1 ปี

1.5 ปัจจัยที่มีผลต่อการเกิดหนี้ค้างชำระ

แนวคิดเกี่ยวกับมูลเหตุของการค้างชำระหนี้ (ชนินทร์ พิทยาวิรัช, 2550) กล่าวว่า การค้างชำระหนี้ของลูกหนี้เป็นสิ่งที่หลีกเลี่ยงได้ยากในการดำเนินงานของธนาคาร เนื่องจากการอำนวยความสะดวกแก่ลูกค้าที่มาขอสินเชื่อ แม้ว่าได้มีการตรวจสอบคุณสมบัติของผู้กู้แล้วก็ตาม แต่ยังมีปัจจัยที่ส่งผลให้ลูกหนี้ไม่สามารถชำระหนี้คืนได้ตามกำหนดที่ระบุไว้ในสัญญา ธนาคารเองก็มีระบบตรวจสอบติดตามหนี้หลังจากที่ได้ให้กู้แล้ว เป็นมาตรการในการควบคุมหนี้ค้างชำระให้อยู่ในระดับที่ไม่เกินเป้าหมายที่กำหนด มูลเหตุของการค้างชำระหนี้พอจะสรุปได้ ดังนี้

1. ปัจจัยภายนอก ได้แก่ ปัจจัยที่ไม่สามารถควบคุมได้ หากปัจจัยดังกล่าวเปลี่ยนแปลงย่อมส่งผลกระทบต่อตัวลูกหนี้ได้ ได้แก่ ภาวะเศรษฐกิจ นโยบายของรัฐบาล ภายใต้ในขอบเขตแห่งกฎหมาย ธุรกิจบางชนิดรัฐบาล ตัวอย่างเช่น การควบคุมราคา มาตรการด้านภาษีอากร เช่นการตั้งกำแพงภาษีเพื่อช่วยเหลืออุตสาหกรรมภายในประเทศ นโยบายมาตรการทางการเงินที่ช่วยเหลือผู้ประกอบการ

1.1 ค่านิยม และเทคโนโลยี การเปลี่ยนแปลงของปัจจัยทั้งสองแม้ว่าคุณเป็นเรื่องเล็กน้อย แต่ก็อาจทำให้ธุรกิจบางประเภทเกิดปัญหาขึ้นได้ โดยเฉพาะธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับแฟชั่นเมื่อผู้บริโภคมีค่านิยมเปลี่ยนแปลงไป หรือด้านเทคโนโลยี เช่น อุตสาหกรรมประเภทเครื่องใช้ไฟฟ้าซึ่งมีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลาในราคาที่ถูกลงและคุณภาพดีขึ้น

1.2 ภัยธรรมชาติหรือเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นโดยไม่คาดคิด เช่น ไฟไหม้ ภัยจากน้ำท่วม ผลผลิตได้รับความเสียหายจากภัยธรรมชาติ อุบัติเหตุ

2. ปัจจัยภายใน ซึ่งส่วนใหญ่เป็นปัจจัยที่เกิดขึ้นภายในธนาคารที่เป็นผู้ปล่อยสินเชื่อเอง และสามารถควบคุมการเปลี่ยนแปลงได้ ได้แก่ การเปลี่ยนแปลงของอัตราดอกเบี้ย การประเมินราคาหลักทรัพย์ที่ไม่เหมาะสม ระบบการติดตามหนี้และควบคุมหนี้ของธนาคาร ไม่มีประสิทธิภาพ การอำนวยความสะดวกของธนาคารที่ไม่มีการกลั่นกรองที่ดี

3. ปัจจัยจากตัวลูกหนี้ ได้แก่

3.1 การที่ลูกหนี้นำเงินไปใช้ผิดวัตถุประสงค์ของการกู้ยืม เช่น การนำไปแก่งำไรในธุรกิจอสังหาริมทรัพย์ เมื่อภาวะเศรษฐกิจเปลี่ยนแปลงไป ผลประโยชน์ หรือกำไรที่ผู้กู้คาดการณ์ไว้ก็จะเปลี่ยนแปลงตามไปด้วย

3.2 การย้ายถิ่นที่อยู่ การเปลี่ยนงาน การถูกเลิกจ้างงาน

3.3 ลูกหนี้ถึงแก่กรรมหรือเจ็บป่วยเรื้อรัง ทูพพลภาพ สภาพครอบครัว หย่าร้างทำให้ภาระการใช้จ่ายในการดำรงชีวิตเปลี่ยนแปลงไป

3.4 ลูกหนี้ใช้จ่ายฟุ่มเฟือย มีหนี้สินภายนอกมาก

3.5 ลูกหนี้ทำการค้าเกินตัวหรือหวังผลกับธุรกิจมากเกินไป ภาระเงินงวดที่คาดไว้อาจเกินความสามารถในการชำระหนี้ได้

3.6 การเปลี่ยนแปลงผู้บริหารของลูกหนี้ เป็นผลให้การดำเนินงานของธุรกิจชะงักงัน การตัดสินใจดำเนินงานต่างๆ ไม่รวดเร็ว ส่วนรวมสภาพธุรกิจที่แท้จริงไม่เปิดเผยจึงยากต่อการแก้ไขเปลี่ยนแปลงได้ทันกับเหตุการณ์ที่อาจเกิดขึ้นในอนาคต

3.7 ลูกหนี้เจตนาบิดพลิ้วเกรงไม่ยอมชำระหนี้ หรือนำเงินไปชำระหนี้ภายนอกก่อนนำไปชำระคืนธนาคาร

2. บริบทเกี่ยวกับสหกรณ์นิคม

2.1 ความหมายของ “สหกรณ์” (Cooperatives)

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวได้พระราชทานพระดำรัสเนื่องในโอกาสที่ผู้นำสหกรณ์เข้าทูลละอองธุลีพระบาท ณ ศาลาดุสิตดาลัย เมื่อวันที่ 11 พฤษภาคม 2521 “สหกรณ์ แปลว่า การทำงานร่วมกัน การทำงานร่วมกันนี้ลึกซึ้งมาก เพราะว่าจะต้องร่วมมือกันทุกด้าน ทั้งในด้านงานการที่ทำด้วยร่างกาย ทั้งในด้านงานที่ทำด้วยสมอง และงานการที่ทำด้วยใจ ทุกอย่างนี้ขาดไม่ได้ต้องพร้อม” (กรมส่งเสริมสหกรณ์, 2558)

กรมหมื่นพิทยาลงกรณ์ ผู้ดำเนินการสหกรณ์และดำรงตำแหน่งนายทะเบียนสหกรณ์พระองค์แรกของประเทศ ซึ่งได้ให้ความหมายของสหกรณ์ไว้ว่า “สหกรณ์เป็นวิธีการจัดรูปหนึ่ง ซึ่งบุคคลหลายคนเข้ารวมกันโดยสมัครใจของตนเอง ในฐานะที่เป็นมนุษย์เท่ากัน และโดยความมีสิทธิเสมอหน้ากันหมด เพื่อให้ตัวเองเจริญในทางทรัพย์”

ตามพจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542 “สหกรณ์” หมายถึง องค์การทางเศรษฐกิจและสังคมที่สมาชิกร่วมกันจัดตั้งขึ้นด้วยการลงหุ้นร่วมกัน จัดการร่วมกันในการผลิต การจำหน่ายสินค้า หรือบริการตามความต้องการ หรือผลประโยชน์อย่างเดียวกันของบรรดาสมาชิก สมาชิกแต่ละคนมีสิทธิออกเสียงได้หนึ่งเสียงในการบริหารสหกรณ์ โดยไม่ขึ้นกับจำนวนหุ้นที่ถืออยู่ เช่น สหกรณ์ออมทรัพย์ สหกรณ์การเกษตร สหกรณ์โคนม (กฏ) คณะบุคคลที่ซึ่งร่วมกันดำเนินกิจการเพื่อประโยชน์ทางเศรษฐกิจและสังคม โดยช่วยตนเองและช่วยเหลือซึ่งกันและกัน และได้จดทะเบียนว่าด้วยกฎหมายสหกรณ์

พระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม(ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2553 (มาตรา4) ให้ความหมาย สหกรณ์ คือ คณะบุคคลซึ่งร่วมกันดำเนินกิจการเพื่อประโยชน์ทางเศรษฐกิจและสังคม โดยช่วยตนเองและช่วยเหลือซึ่งกันและกัน และได้จดทะเบียนตามพระราชบัญญัตินี้

กรมส่งเสริมสหกรณ์ (2558) ได้ให้ความหมายว่า สหกรณ์ คือ องค์กรที่เป็นอิสระของคนที่มาวมตัวกัน โดยสมัครใจ เพื่อดำเนินงานให้บรรลุความจำเป็นทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม ร่วมกัน และปรารถนาที่จะดำเนินธุรกรรมร่วมกัน โดยการเป็นเจ้าของร่วมกัน และควบคุมกันเองตามหลักประชาธิปไตย

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (2558) ได้ให้ความหมาย สหกรณ์ คือ องค์กรธุรกิจที่รวมบุคคลที่มีอาชีพเหมือนกันหรืออาศัยอยู่ในพื้นที่ใกล้เคียงกัน และมีวัตถุประสงค์อย่างเดียวกัน ร่วมกันเป็นสมาชิก ก่อตั้งและจดทะเบียนเป็นนิติบุคคลต่อนายทะเบียนสหกรณ์ตามพระราชบัญญัติสหกรณ์ เพื่อร่วมกันดำเนินธุรกิจอย่างใดอย่างหนึ่งหรือหลายอย่าง สหกรณ์เป็นของสมาชิก บริหารงานโดยสมาชิก และเพื่อผลประโยชน์ของสมาชิก ทั้งนี้เพื่อสร้างสรรค์และปรับปรุงการประกอบสัมมาชีพและความเป็นอยู่ให้ดีขึ้น ส่งผลให้ประเทศชาติมีการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม และประชาธิปไตย ด้วยวิธีการสหกรณ์ โดยยึดหลักการช่วยตนเองและช่วยเหลือซึ่งกันและกันเป็นวิธีการดำเนินงาน

ประพันธ์ เสวตนันท์ (2541: 3 - 5) ได้สรุปความหมายของสหกรณ์ ไว้ว่า สหกรณ์ คือ สมาคมของบุคคลหลายๆ คนซึ่งมีฐานะยากจน ต่างสมัครใจที่จะมาร่วมกันบรรลุวัตถุประสงค์ทางเศรษฐกิจ โดยการก่อตั้งองค์การธุรกิจที่มีการควบคุมแบบประชาธิปไตย ร่วมลงทุนกันอย่างเสมอภาค และยอมรับการเสี่ยงภัยและผลประโยชน์ทางธุรกิจอย่างยุติธรรม สมาชิกสหกรณ์ทุกคนมีภาระต้องนำเงินมาร่วมกัน

นรินทร์พร จุลมนต์ (2542: 54) ได้กล่าวความหมายของสหกรณ์ตามแนวคิดของ Charles ไว้สั้นๆ ว่า สหกรณ์ คือ สมาคมที่มุ่งกำจัดเสียซึ่งกำไร ส่วนตามแนวคิดของ Talmaki ได้กล่าวว่า สหกรณ์คือ การจัดงานชนิดหนึ่งซึ่งบุคคลหลายคนร่วมกัน โดยในสมัครตามหลักความเสมอภาคเพื่อส่งเสริมผลในทางเศรษฐกิจโดยวิธีสุจริต

สรุปสหกรณ์ คือ กลุ่มคนหนึ่งที่เข้ามารวมกัน โดยมีเจตนาเพื่อดำเนินกิจกรรมเศรษฐกิจและสังคม โดยจัดตั้งองค์กรที่เรียกว่า “สหกรณ์” ซึ่งจะมีลักษณะที่แตกต่างจากองค์กรธุรกิจประเภทอื่นๆ คือ เป็นองค์กรที่ไม่มุ่งแสวงหากำไรจากสมาชิกและมุ่งเน้นความเสมอภาคทางสังคม โดยใช้วิธีการจัดสรรผลประโยชน์หรือการบริหารองค์กรในรูปแบบของประชาธิปไตย หรืออาจกล่าวได้ว่าสหกรณ์จะเน้นทางสังคมมากกว่าทางเศรษฐกิจ อาจกล่าวได้ว่า “รวมคน” มากกว่า “รวมทรัพย์สิน”

2.2 อุดมการณ์ หลักการ และวิธีการสหกรณ์

2.2.1 อุดมการณ์สหกรณ์

อุดมการณ์สหกรณ์” (Cooperatives Ideology) คือ ความเชื่อร่วมกันที่ว่า การช่วยตนเองและการช่วยเหลือซึ่งกันและกันตามหลักการสหกรณ์ซึ่งจะนำไปสู่การกินดี อยู่ดี มีความเป็นธรรมและสันติสุขในสังคม

การช่วยตนเอง คือ การพึ่งพาตนเอง ก่อให้เกิดอาชีพ ก่อให้เกิดรายได้โดยวิธี

1. ขยัน (ไม่เกียจคร้าน อดทน อดกลั้น)
2. ประหยัด(ไม่สุรุ่ยสุร่าย ไม่ฟุ่มเฟือย แต่อดออมมัธยัสถ์)
3. พัฒนาตน (ใฝ่หาความรู้เพิ่มเติมเสมอ ทั้งเรื่องวิชาชีพ และอื่นๆ)
4. หลีกพ้นอบาย(การประพฤติตนให้ห่างไกลอบายมุขทั้งหลาย ที่เป็นบ่อ

เกิดแห่งความสุรุ่ยสุร่าย

การช่วยเหลือซึ่งกันและกัน คือ การร่วมมือกัน การช่วยเหลือกัน การแบ่งปันกัน ดังนี้

1. การเสียสละเพื่อส่วนรวม (ไม่เห็นแก่ตัว ไม่เอาตัวรอดคนเดียว ชอบความเป็นธรรม)
 2. ร่วมมือกันพัฒนา(เห็นความทุกข์ยากของเพื่อนบ้านเป็นสิ่งที่จะต้องช่วยเหลือ ร่วมกันทำงานเป็นกลุ่ม)
 3. ซื่อตรงต่อกติกา (มีความซื่อสัตย์สุจริต มีวินัย รักษากติกาที่ตั้งไว้)
 4. มีเมตตารักใคร่กัน (ให้อภัยกัน รักใคร่กัน ไว้วางใจกัน เพื่อนช่วยเพื่อน)
- (กรมส่งเสริมสหกรณ์, 2547: 8)

รจิต กิตติวิวัฒน์พงศ์ (2535) อธิบายว่า อุดมการณ์สหกรณ์ หมายถึง การปรารถนาที่จะให้บุคคลอยู่ดีกินดีและมีสันติสุข โดยวิธีร่วมกันช่วยตนเอง และช่วยเหลือซึ่งกันและกัน

สันนิบาตสหกรณ์แห่งประเทศไทย (2546) อธิบายว่า อุดมการณ์สหกรณ์ คือ ความคิดที่เชื่อว่าการสหกรณ์จะช่วยแก้ปัญหาทางเศรษฐกิจและสังคมของมวลสมาชิกให้มีความอยู่ดีกินดี และมีสันติสุข โดยการช่วยตนเองและช่วยเหลือซึ่งกันและกัน

กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ (2558) และกรมส่งเสริมสหกรณ์ (2558) ได้กล่าวถึงอุดมการณ์สหกรณ์ไว้คล้ายคลึงกันว่า อุดมการณ์สหกรณ์ คือ ความเชื่อร่วมกันที่ว่า การช่วยตนเองและช่วยเหลือซึ่งกันและกันตามหลักการสหกรณ์จะนำไปสู่การกินดี อยู่ดี มีความเป็นธรรมและสันติสุขในสังคม

2.2.2 หลักการสหกรณ์

กรมส่งเสริมสหกรณ์ (2558) อธิบายว่า หลักการสหกรณ์ คือ "แนวทางที่สหกรณ์ยึดถือปฏิบัติเพื่อให้คุณค่าทางสหกรณ์เกิดผลเป็นรูปธรรม" ซึ่งประกอบด้วยการที่สำคัญรวม 7 ประการ กล่าวคือ

1) *หลักการที่ 1 การเป็นสมาชิกโดยสมัครใจและเปิดกว้าง (Voluntary and Open Membership)*

พึงตระหนักว่าการเข้าและออกจากการเป็นสมาชิก จะต้องเป็นไปโดยความสมัครใจของบุคคล (คำว่า "บุคคล" หมายถึง ทั้งบุคคลธรรมดาและนิติบุคคล) ไม่ใช่ถูกชักจูง โน้มน้าว ล่อลวง บังคับ ช่มชู้จากผู้อื่น

อย่างไรก็ดี การกำหนดคุณสมบัติสมาชิกของสหกรณ์ต่างๆ เพื่อให้ได้บุคคลที่เข้ามาเป็นสมาชิกแล้วสามารถร่วมกันดำเนินกิจกรรมในสหกรณ์ได้ และไม่สร้างปัญหาความเดือดร้อนให้แก่เพื่อนสมาชิกและสมาชิกสมทบ ควรมีแต่เฉพาะกรณีของสหกรณ์บางประเภทที่มีลักษณะพิเศษและจำเป็นเท่านั้น ไม่ควรให้มีในสหกรณ์ทั่วไปหรือทุกประเภท เพราะตามปกติสมาชิกสมทบมาจากบุคคลซึ่งขาดคุณสมบัติที่จะเป็นสมาชิกธรรมดา หากสหกรณ์ได้รับสมาชิกสมทบจำนวนมาก ก็อาจกระทบต่อการส่งเสริมผลประโยชน์ของสมาชิกธรรมดาได้แม้ว่ากฎหมายจะได้ห้ามมิให้สมาชิกสมทบบีสิทธิบางประการก็ตาม

2) *หลักการที่ 2 การควบคุมโดยสมาชิกตามหลักประชาธิปไตย (Democratic Member Control)*

พึงตระหนักว่าเป็นหน้าที่ของสมาชิกทุกคนที่จะต้องร่วมแรงกายใจ และสติปัญญาในการดำเนินการและควบคุมดูแลการดำเนินงานของสหกรณ์ของสหกรณ์ตามวิถีทางประชาธิปไตย เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล โดยผ่านช่องทางหรือองค์กรต่างๆ เช่น คณะกรรมการดำเนินการ ผู้ตรวจสอบกิจการและที่ประชุมใหญ่

3) *หลักการที่ 3 การมีส่วนร่วมทางเศรษฐกิจของสมาชิก (Member Economic Participation)*

หลักการสหกรณ์ข้อนี้ มุ่งเน้นให้สมาชิกทุกคนพึงตระหนักว่าบทบาทที่สำคัญของตนคือ การที่ต้องเป็นทั้งเจ้าของและลูกค้าในคนเดียวกัน (Co-owners and Customers) จึงต้องทำหน้าที่เป็นผู้สมทบทุน ผู้ควบคุม และผู้อุดหนุน หรือผู้ใช้บริการของสหกรณ์ มิใช่มาเป็นสมาชิกเพียงเพื่อมุ่งหวังได้รับประโยชน์จากสหกรณ์เท่านั้น

ในการจัดสรรกำไรสุทธิเพื่อความเป็นธรรมแก่สมาชิก ส่วนหนึ่งต้อง
กันไว้เป็นทุนสำรอง ซึ่งจะนำไปแบ่งกันมิได้ แต่เป็นทุนเพื่อพัฒนาสหกรณ์ของพวกเขาเอง ถือว่า
เป็นทุนทางสังคม นอกนั้นอาจแบ่งเป็นเงินปันผลในอัตราจำกัด และเป็นเงินเฉลี่ยคืน ตามส่วนแห่ง
ธุรกิจ

4) *หลักการที่ 4 การปกครองตนเองและความเป็นอิสระ (Autonomy and Independence)*

สมาชิก กรรมการและพนักงานสหกรณ์รวมทั้งหน่วยงานส่งเสริม
สหกรณ์ต้องสำนึกและตระหนักรู้เสมอว่าสหกรณ์เป็นองค์กรช่วยตนเอง และปกครองตนเอง
เพราะฉะนั้นสหกรณ์ต้องเป็นอิสระในการตัดสินใจหรือทำสัญญาใดก็ตามเงื่อนไขที่สหกรณ์ยอมรับ
ได้กับบุคคลภายนอกหรือรัฐบาล

การรับความช่วยเหลือหรือสนับสนุนจากรัฐ หรือบุคคลภายนอกไม่ขัด
กับหลักความเป็นอิสระของสหกรณ์ หากผู้ให้ความช่วยเหลือมุ่งหมายให้สหกรณ์ช่วยเหลือตนเอง
ได้ และควบคุมตามหลักประชาธิปไตย รวมทั้งชี้แจงไว้ซึ่งความเป็นตัวของตัวเองของสหกรณ์

5) *หลักการที่ 5 การศึกษา ฝึกอบรมและสารสนเทศ (Education, Training and Information)*

หลักการข้อนี้เป็นจุดอ่อนของสหกรณ์ในประเทศไทยทุกระดับ ทั้ง
สหกรณ์ขั้นปฐมและสหกรณ์ขั้นสูง เพราะขาดแผนแม่บทในการพัฒนาการศึกษาทางสหกรณ์ให้
เป็นบทบาท และความรับผิดชอบของขบวนการสหกรณ์อย่างแท้จริงต่างๆที่ได้รับเริ่มให้จัดตั้ง
กองทุนสะสมจัดสภาพสหกรณ์จากกำไรของสหกรณ์มาตั้งแต่ พ.ศ. 2492 และแม้จะมีการจัดตั้ง
สันนิบาต สหกรณ์แห่งประเทศไทยและมีชุมนุมสหกรณ์ระดับชาติบ้างแล้วส่วนราชการที่ทำหน้าที่
ส่งเสริมสหกรณ์ก็ยังคงดำเนินการให้การศึกษาและฝึกอบรมทางสหกรณ์แทบจะเรียกได้ว่าซ้ำซ้อน
กับขบวนการสหกรณ์โดยไม่มีเป้าหมายที่ชัดเจนให้ขบวนการสหกรณ์สามารถรับผิดชอบการให้
การศึกษาและฝึกอบรมทางสหกรณ์ได้ด้วยตนเองในที่สุด โดยมีหน่วยงานของรัฐทำหน้าที่ให้การ
สนับสนุนอย่างเพียงพอตามความจำเป็นและเน้นการฝึกอบรมข้าราชการให้ปฏิบัติหน้าที่ อย่างมี
ประสิทธิภาพและประสิทธิผล

การศึกษาฝึกอบรมและสารสนเทศมีความมุ่งหมายและเน้นกลุ่ม
เป้าหมายดังนี้

1. การศึกษามุ่งให้สมาชิกและบุคคลทั่วไปซึ่งถือว่าเป็นผู้ที่จะเป็น
สมาชิกในอนาคต มีความรู้ และความเข้าใจเกี่ยวกับสหกรณ์ รวมทั้งมีความสำนึก และตระหนักใน
สิทธิและหน้าที่ของสมาชิก หรือให้เป็นผู้มีจิตวิญญาณสหกรณ์

2. การฝึกอบรมมุ่งให้กรรมการ ผู้จัดการและพนักงานสหกรณ์ มีความรู้ ความสามารถ และทักษะ รวมทั้งความรับผิดชอบในบทบาทหน้าที่ของตน

3. ส่วนสารสนเทศนั้นมุ่งให้บุคคลทุกกลุ่ม โดยเฉพาะอย่างยิ่ง สำหรับเยาวชนและผู้นำด้านความคิดเป็น เช่น ผู้นำชุมชน นักหนังสือพิมพ์ นักเขียน ผู้นำองค์กร พัฒนาชุมชน ฯลฯ โดยเน้นการคิดต่อสื่อสาร 2 ทาง

หลักสูตรและเนื้อหาของการศึกษาอบรม ควรครอบคลุมทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง และวัฒนธรรม

6) หลักการที่ 6 การร่วมมือระหว่างสหกรณ์ (Cooperation among Cooperatives)

แท้จริงการร่วมมือระหว่างสหกรณ์เป็นหลักการเดียวกันกับการร่วมมือระหว่างบุคคลธรรมดาในการจัดตั้งสหกรณ์นั่นเอง ซึ่งจะก่อให้เกิดการประหยัดด้วยขนาด มีอำนาจการต่อรองสูงขึ้น และนำไปสู่การรับใช้สมาชิกอย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

การร่วมมือระหว่างสหกรณ์อาจทำได้ทั้งในแนวนอนและแนวตั้ง ในแนวนอนสหกรณ์ทุกสหกรณ์ไม่ว่าประเภทเดียวกันหรือไม่ สามารถร่วมมือกันได้ในทุกระดับเพื่อประโยชน์สูงสุดของสมาชิกและขบวนการสหกรณ์ในแนวตั้งสหกรณ์ท้องถิ่นประเภทเดียวกันควรรวมตัวกันทางธุรกิจเป็นชุมนุมสหกรณ์ระดับภูมิภาค หรือระดับประเทศ และระดับระหว่างประเทศ และสหกรณ์ทุกประเภท ทุกระดับ ทุกสหกรณ์ควรรวมตัวกันเป็นองค์การสหกรณ์สูงสุด (Apex Organization) เพื่อประโยชน์ในการส่งเสริมด้านอุดมการณ์ การศึกษา การฝึกอบรม การส่งเสริม แนะนำ การกำกับดูแล การตรวจสอบ การวิจัย และการพัฒนา ฯลฯ

วัตถุประสงค์สำคัญของการร่วมมือระหว่างสหกรณ์ คือ เพื่อให้สหกรณ์สามารถอำนาจผลประโยชน์ ทางเศรษฐกิจ เพราะฉะนั้นสหกรณ์ท้องถิ่นแต่ละสหกรณ์ และสหกรณ์ขึ้นสูงต้องเป็นสหกรณ์ที่มีความเข้มแข็งและยั่งยืน มีชีวิตชีวา (Viable & Sustainable) และร่วมมือกันในลักษณะของ "ระบบรวม" หรือเป็นเอกภาพ

7) หลักการที่ 7 การเอื้ออาทรต่อชุมชน (Concern for Community)

วิธีการสหกรณ์ สหกรณ์เป็นองค์การทางเศรษฐกิจและสังคม และเป็นส่วนหนึ่งของชุมชนที่สหกรณ์ตั้งอยู่ เพราะฉะนั้น การดำเนินงานของสหกรณ์ต้องเป็นไปเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนของชุมชนนั้นๆ ซึ่งหมายความว่า เป็นการพัฒนาที่ไม่ทำลายทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อมและระบบนิเวศ หรือเป็นการพัฒนาที่สนองความต้องการและความใฝ่ฝันของคนรุ่นปัจจุบัน โดยไม่ทำลายโอกาส ความสามารถ และอนาคตของคนรุ่นหลัง

เนื่องจากสมาชิกสหกรณ์ก็เป็นสมาชิกของชุมชนนั่นเอง สหกรณ์จึงควรมีส่วนช่วยเหลือในการพัฒนาชุมชนนั้นแบบยั่งยืน

วิธีการสหกรณ์ เป็นการรวมคนที่มียุทธศาสตร์สหกรณ์มาทำธุรกิจร่วมกัน ตามหลักการสหกรณ์ เพื่อมุ่งแก้ปัญหาความเดือนร้อนทางเศรษฐกิจและสังคมของสมาชิก โดยบุคคลที่มาร่วมกันนั้นจะต้องช่วยตนเองได้ และช่วยเหลือซึ่งกันและกัน การช่วยเหลือซึ่งกันและกัน นี้เองเป็นพฤติกรรมที่สำคัญยิ่งที่จะนำกลุ่มคนที่พอมีกำลังช่วยตนเองได้ และมารวมกลุ่มกันนั้นประสบความสำเร็จ พฤติกรรมที่สำคัญของการรวมกันเพื่อมุ่งสู่ความสำเร็จอาจแยกได้ 2 ประการ คือ พฤติกรรมร่วมแรง โดยการเอาแรงกาย แรงทรัพย์ และแรงความคิดมาร่วมกันทำธุรกิจ พฤติกรรมการร่วมใจ โดยการเอาความเสียสละ สามัคคี มีวินัย และความซื่อสัตย์มาร่วมกันทำธุรกิจ พฤติกรรมทั้ง 2 ลักษณะ มีรายละเอียดดังนี้

การร่วมแรงกันในสหกรณ์ เป็นการรวมแรงกาย คือ การรวบรวมคนที่ เป็นสมาชิกเข้ามาทำธุรกิจร่วมกัน ความสำเร็จของสหกรณ์มิใช่อยู่ที่จำนวนสมาชิกแต่อยู่ที่คุณภาพของสมาชิกว่ามีความรู้ความเข้าใจในหลักปฏิบัติของสหกรณ์มากน้อยเพียงใด และที่สำคัญที่มี ยุทธศาสตร์สหกรณ์มั่นคงเพียงใด เมื่อรวมคนเข้ามาเป็นสมาชิกแล้ว สมาชิกแต่ละคนต้องร่วมกันถือ หุ้นในสหกรณ์ การถือหุ้นในสหกรณ์นั้นเป็นการเอาทรัพย์มาร่วมกัน แต่สหกรณ์ไม่ได้ให้ ความสำคัญกับเงินมากนัก แต่มุ่งเน้นไปที่การรวมคนการเอาทรัพย์มาร่วมกันนี้ ในระยะแรกเงินนี้อาจจะน้อยไม่เพียงพอต่อความต้องการของสมาชิกสหกรณ์ จึงต้องพึ่งเงินทุนจากภายนอกโดยการ กู้ยืมมาดำเนินธุรกิจก่อน แล้วค่อยๆ สะสมทรัพย์ขึ้นไปตามลำดับ โยกำหนดให้สมาชิกต้องถือหุ้น เพิ่มขึ้นประจำปี นอกจากนี้ยังเก็บสำรองตามกฎหมายจากกำไรสุทธิของสหกรณ์ที่เกิดจากการ ดำเนินธุรกิจแต่ละปี นอกจากการรวมแรงคนแรงทรัพย์แล้วทุกคนที่มาร่วมกันเป็นสหกรณ์จะต้อง เอาแรงความคิดมาร่วมกันในการดำเนินธุรกิจ โดยการแสดงความคิดเห็น เสนอแนะข้อคิดเห็นที่ เป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม แรงความคิดในสหกรณ์นี้เป็นเรื่องที่มีความสำคัญ สหกรณ์จึงต้อง จัดการให้ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับสหกรณ์และการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์แก่สมาชิกเป็น ประจำในรูปแบบของการเผยแพร่ข่าวสารทางสหกรณ์การจัดประชุมและการให้การศึกษาอบรม ทั้งนี้ เพราะเมื่อสมาชิกมีความรู้ ความเข้าใจสหกรณ์ ตลอดจนวิธีการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์แล้ว การ ร่วมแรงทำธุรกิจจะเป็นไปได้โดยง่ายและเกิดความร่วมมือ

สรุป วิธีการสหกรณ์เป็นการกระทำใดๆ เมื่อมีการจัดตั้งสหกรณ์โดยเป็น พฤติกรรมทั้งร่างกายและจิตใจ เพื่อให้บรรลุความเชื่ออันเป็นยุทธศาสตร์สหกรณ์ ซึ่งสามารถแยก เป็นกิจกรรมได้ดังนี้

1. การเข้าเป็นสมาชิก ดำเนินการโดยบุคคลสมัครใจ ตัดสินด้วยคณะกรรมการดำเนินการ ตามหลักการประชาธิปไตย เมื่อผ่านกระบวนการจะต้องถือหุ้นอันเป็นการ รวมทุน จึงได้สิทธิแห่งการเป็นสมาชิก

2. ร่วมกิจการกับสหกรณ์โดยสมาชิกที่เป็นสมาชิกต้องเข้าร่วมประชุมตามสิทธิหน้าที่ใช้หลักประชาธิปไตยในการประชุม เลือกตั้งตัวแทนเป็นคณะกรรมการดำเนินการ ออกนโยบายของสหกรณ์ในที่ประชุมใหญ่ดำเนินการตามนโยบาย สมาชิกมีส่วนร่วมในกิจการนั้นตามหลักการมีส่วนร่วม เมื่อมีสภาพปัญหาหรือต้องการพัฒนาจะให้หลักการศึกษอบรมข้อมูลข่าวสาร

กิจการสหกรณ์อาจเป็นธุรกิจหรือเป็นการบริการ ตามแต่สหกรณ์จะกำหนดตามหลักการปกครองตนเองและความเป็นอิสระ โดสมาชิกร่วมมือกันช่วยเหลือกัน แต่หากยังไม่บรรลุเป้าหมายสามารถร่วมมือกับสหกรณ์อื่นเพื่อให้มีพลังสู่เป้าหมายได้ยิ่งขึ้น ตามหลักการร่วมมือระหว่างสหกรณ์

3. รับผิดชอบ เป็นผลการร่วมกิจการในข้อ 2 หากกระทำสิ่งใดลงไปแล้วต้องรับผิดชอบ เช่นร่วมธุรกิจสินเชื่อโดยการกู้เงินสหกรณ์ ต้องรับผิดชอบส่งชำระคืน หากไม่ชำระคืนต้องยอมรับการดำเนินการทางกฎหมาย การรับผิดชอบ คือ การรับผลประโยชน์แบ่งปันจากการร่วมกิจการทั้งส่วนรวมและส่วนรายคนในรูปของตัวเงินหรือการรับบริการ รวมไปถึงการแบ่งปันตามชอบให้กับชุมชนตามหลักการเอื้ออาทรต่อชุมชน (การสหกรณ์ในประเทศไทย กรมส่งเสริมสหกรณ์, 2547)

2.3 ประเภทสหกรณ์

กรมส่งเสริมสหกรณ์ (2558) อธิบายว่า ประเภทสหกรณ์ แบ่งออกได้เป็น 7 ประเภทตามกฎกระทรวง คือ

1. สหกรณ์การเกษตร คือ สหกรณ์ที่จัดตั้งขึ้นในหมู่ผู้มีอาชีพทางการเกษตรรวมตัวกันจัดตั้งขึ้น และจดทะเบียนเป็นนิติบุคคลต่อนายทะเบียนสหกรณ์ โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อให้สมาชิกดำเนินการร่วมกันและช่วยเหลือซึ่งกันและกัน เพื่อแก้ไขความเดือดร้อนในการประกอบอาชีพของสมาชิก และช่วยยกระดับฐานะความเป็นอยู่ของสมาชิกให้ดีขึ้น

2. สหกรณ์ประมง คือ สหกรณ์ที่จัดตั้งขึ้นในหมู่ชาวประมงเพื่อแก้ไขปัญหาและอุปสรรคในการประกอบอาชีพ ซึ่งชาวประมงแต่ละคน ไม่สามารถแก้ไขให้ลุล่วงไปได้ตามลำพังบุคคลเหล่านี้จึงรวมตัวกันโดยยึดหลักการช่วยตนเองและช่วยเหลือซึ่งกันและกัน

3. สหกรณ์นิคม คือ สหกรณ์ภาคการเกษตรในรูปแบบหนึ่งที่มีการดำเนินการจัดสรรที่ดินทำกินให้ราษฎร การจัดสร้างปัจจัยพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวกให้ผู้ที่อยู่อาศัยควบคู่ไปกับการเกษตร การส่งเสริมอาชีพ รวมทั้งกิจกรรมให้บริการสาธารณสุขไปรษณีย์แก่สมาชิก ดังนั้นอาจกล่าวได้ว่า สหกรณ์นิคม มีงานหลัก 2 งาน คือ งานจัดที่ดิน และ งานจัดสหกรณ์

4. สหกรณ์ออมทรัพย์ คือ สถาบันการเงินแห่งหนึ่งที่มีสมาชิกเป็นบุคคลที่มีอาชีพอย่างเดียวกันหรืออาศัยในที่ชุมชนเดียวกัน มีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมให้สมาชิกรู้จักการออมทรัพย์ และให้กู้ยืมเงินเมื่อเกิดความจำเป็น หรือเพื่อก่อให้เกิดผลประโยชน์กองงาย และได้รับการจดทะเบียนตามพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542

5. สหกรณ์เครดิตยูเนียน คือ สหกรณ์ที่จัดตั้งขึ้นในหมู่ประชาชนทุกสาขาอาชีพ ซึ่งมีภูมิลำเนาหรือประกอบอาชีพหลักหรือมีวงสัมพันธ์อย่างหนึ่งอย่างใดอยู่ในเขตท้องที่ดำเนินงานของสหกรณ์ที่จัดตั้งขึ้น และบุคคลเหล่านั้น มีความปรารถนาจะช่วยเหลือซึ่งกันและกัน โดยวิธีการนำเงินของตนเองมาสะสมไว้เป็นกองทุน สมาชิกทุกๆ คนจะต้องสะสมเงินตามความสามารถของตนเองเป็นประจำและสม่ำเสมอตามที่สหกรณ์กำหนด กองทุนที่สมาชิกช่วยกันสะสมนี้ก็จะมีความมากขึ้นสามารถจะให้สมาชิกที่มีความจำเป็นจะเดือดร้อนทางด้านการเงิน กู้ยืมไปบำบัดปัญหาและความเดือดร้อนเหล่านั้น พร้อมกับการชำระคืนเงินกู้ของสมาชิกแต่ละคน ก็จะสะสมเงินของตนไปในคราวเดียวกันด้วย เงินกู้ก็จะค่อยๆ หหมดไป ในขณะที่เงินสะสมก็มีความมากขึ้น สหกรณ์เครดิตยูเนียนจึงเป็นสหกรณ์ที่มุ่งหวังในการให้สมาชิกช่วยตนเองและช่วยเหลือซึ่งกันและกัน บริหารโดยสมาชิกและการทำกิจการทุกอย่าง เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดกับสมาชิก

6. สหกรณ์ร้านค้า คือ สหกรณ์ที่ผู้บริโภครวมกันจัดตั้งขึ้น เพื่อจัดหาสินค้าเครื่องอุปโภคบริโภคและรวบรวมผลิตผล ผลิตภัณฑ์มาจำหน่ายแก่สมาชิกและบุคคลทั่วไป ในต่างประเทศนิยมเรียกว่า "สหกรณ์ของแม่บ้าน" โดยจดทะเบียนตามพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 ในประเภทสหกรณ์ร้านค้า มีสภาพเป็นนิติบุคคล ซึ่งสมาชิกผู้ถือหุ้นทุกคนเป็นเจ้าของ สมาชิกลงทุนร่วมกันในสหกรณ์ด้วยความสมัครใจ เพื่อแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนในการซื้อเครื่องอุปโภคบริโภค และเพื่อผลฐานะทางเศรษฐกิจของตนและหมู่คณะ

7. สหกรณ์บริการ คือ สหกรณ์ที่จัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ.2542 โดยมีประชาชนที่มีอาชีพอย่างเดียวกัน หรือหลากหลายอาชีพรวมกัน หรือที่ได้รับความเดือดร้อนในเรื่องเดียวกัน รวมตัวกันโดยยึดหลักการประหยัด การช่วยตนเองและช่วยเหลือซึ่งกันและกัน เพื่อแก้ไขปัญหาต่างๆ รวมทั้งการส่งเสริมอาชีพเพื่อให้เกิดความมั่นคง และรักษาอาชีพดั้งเดิมที่ดีให้คงอยู่ต่อไป

2.5 คุณค่าสหกรณ์

กรมส่งเสริมสหกรณ์ (2558) อธิบายว่า คุณค่าสหกรณ์ คือ การที่สหกรณ์ตั้งอยู่บนพื้นฐานของการช่วยเหลือตนเอง ความรับผิดชอบต่อตนเอง ความเป็นประชาธิปไตย ความเสมอภาค ความเที่ยงธรรม และมีความเป็นเอกภาพ และในขณะเดียวกัน สมาชิกสหกรณ์ก็มีความเชื่อมั่นใน ความสุจริต ความเปิดเผย ความรับผิดชอบต่อสังคม และความเอื้ออาทรต่อผู้อื่น โดยมีการปฏิบัติต่อกันมาจากผู้ริเริ่มการสหกรณ์

2.6 การดำเนินงานของสหกรณ์

เพื่อปฏิบัติให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ ให้สหกรณ์มีอำนาจกระทำการได้ดังต่อไปนี้

1. ดำเนินธุรกิจ การผลิต การค้า การบริการ และอุตสาหกรรมเพื่อประโยชน์ของสมาชิก
2. ให้สวัสดิการหรือการสงเคราะห์ตามสมควรแก่สมาชิกและครอบครัว
3. ให้ความช่วยเหลือทางวิชาการแก่สมาชิก
4. ขอรับความช่วยเหลือทางวิชาการจากทางราชการ หน่วยงานของต่างประเทศหรือบุคคลอื่นใด
5. รับฝากเงินประเภทออมทรัพย์หรือประเภทฝากประจำจากสมาชิกหรือสหกรณ์อื่นได้ตามระเบียบของสหกรณ์ที่ได้รับความเห็นชอบจากนายทะเบียนสหกรณ์
6. ให้กู้ยืมเงินเชื่อ ให้ยืม ให้เช่าซื้อ โอน รับจ้างหรือรับจํานำซึ่งทรัพย์สินแก่สมาชิกหรือของสมาชิก
7. จัดให้ได้มา ซื้อ ถูกรวมสิทธิ์หรือทรัพย์สิน ครอบครอง กู้ยืม เช่า เช่าซื้อ รับโอนสิทธิการเช่าหรือสิทธิการเช่าซื้อ จ้างหรือจํานำ ขายหรือจําหน่ายด้วยวิธีอื่นใด ซึ่งทรัพย์สิน
8. ให้สหกรณ์อื่นกู้ยืมเงินได้ตามระเบียบของสหกรณ์ที่ได้รับความเห็นชอบจากนายทะเบียนสหกรณ์
9. ดำเนินการอย่างอื่นบรรดาที่เกี่ยวกับหรือเนื่องในการจัดให้สำเร็จตามวัตถุประสงค์ของสหกรณ์ (พระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 มาตรา 46: กรมส่งเสริมสหกรณ์, 14-15)

2.7 ความหมายของสหกรณ์นิคม

กรมส่งเสริมสหกรณ์ (2558) ได้ให้ความหมายของ สหกรณ์นิคม ไว้ว่า สหกรณ์ภาคการเกษตรในรูปแบบหนึ่งที่มีการดำเนินการจัดสรรที่ดินทำกินให้ราษฎร การจัดสร้างปัจจัยพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวกให้ผู้ที่อยู่อาศัยควบคู่ไปกับการเกษตร การส่งเสริมอาชีพ รวมทั้งกิจกรรมให้บริการสาธารณูปโภคแก่สมาชิก ดังนั้น อาจกล่าวได้ว่าสหกรณ์นิคม มีงานหลัก 2 งาน คือ งานจัดที่ดิน และงานจัดสหกรณ์

2.8 งานจัดที่ดิน

กรมส่งเสริมสหกรณ์ (2558) กล่าวว่า งานจัดที่ดินเป็นงานที่ดำเนินการโดยรัฐ ดำเนินการเกี่ยวกับการจัดหาที่ดินมาปรับปรุงสภาพ แล้วจัดสรรให้ราษฎรที่ประสบปัญหาขาดแคลนที่ดินทำกินได้เข้าไปทำกินและอาศัย และจัดบริการเพื่ออำนวยความสะดวกในการใช้ที่ดินและที่อยู่อาศัย เช่น ถนน แหล่งน้ำ โรงเรียน สถานีอนามัย ตลาด ฯลฯ เป็นต้น ซึ่งแบ่งขั้นตอนการดำเนินการได้ดังนี้

2.8.1 การจัดหาที่ดิน การจัดหาที่ดินมาจัดสรรให้ราษฎรทำการเกษตร โดยวิธีการสหกรณ์นั้นสามารถแบ่งออกได้ 3 แบบ คือ

1) การจัดที่ดินในรูปแบบของนิคมสหกรณ์

กรมส่งเสริมสหกรณ์อาศัยพระราชบัญญัติจัดที่ดินเพื่อการครองชีพ พ.ศ. 2511 เป็นหลักในการปฏิบัติ กล่าวคือ กรมส่งเสริมสหกรณ์จะประสานงานกับคณะกรรมการจำแนกประเภทที่ดิน เพื่อขอรับพื้นที่ที่คณะกรรมการฯ ได้จำแนกไว้เป็นที่จัดสรรเพื่อการเกษตร นำมาจัดสรรให้ราษฎรเข้าทำกิน

2) การจัดที่ดินในรูปแบบสหกรณ์การเช่าซื้อที่ดิน

รัฐจัดสรรงบประมาณส่วนหนึ่งให้กรมส่งเสริมสหกรณ์เป็นทุนจัดซื้อที่ดินเพื่อนำมาจัดสรรให้ราษฎร โดยคำนึงถึงความเดือดร้อนหรือความต้องการของราษฎร และราษฎรดังกล่าวไม่สามารถจัดซื้อที่ดินด้วยกำลังทรัพย์หรือความสามารถของตนได้ กรมส่งเสริมสหกรณ์จึงทำหน้าที่จัดหาที่ดินแปลงใหญ่หรือแปลงเล็กแปลงน้อยแต่ติดต่อกัน เพื่อนำมาให้สหกรณ์ได้เช่าหรือเช่าซื้อตามกำลังความสามารถของสมาชิกผู้ได้รับจัดสรร

การจัดที่ดินลักษณะนี้อาศัยประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ในลักษณะของเช่าทรัพย์หรือเช่าซื้อเป็นหลักปฏิบัติ นอกจากกฎหมายดังกล่าวแล้ว นับแต่ปี 2518 เป็นต้นมา พระราชบัญญัติที่ราชพัสดุ พ.ศ. 2518 ยังครอบคลุมมาถึงสภาพที่ดินที่รัฐได้มาในลักษณะนี้ ซึ่งกฎหมายดังกล่าวนี้ถือว่าเป็นที่ราชพัสดุตามกฎหมายจึงต้องปฏิบัติตามพระราชบัญญัติที่ราชพัสดุ พ.ศ. 2518 ด้วย

3) การจัดที่ดินในรูปแบบสหกรณ์เช่าที่ดิน

สืบเนื่องมาจากที่สงวนหวงห้ามของรัฐที่เป็นพื้นที่ป่าเสื่อมโทรมทั้งในสภาพที่เป็นป่าสงวนแห่งชาติ หรือป่าตามมติของคณะรัฐมนตรี (ป่าเตรียมการสงวน) ถูกรายถูกรเข้าไปบุกกรุกทำกินจนเต็มพื้นที่ และรัฐไม่สามารถฟื้นฟูสภาพป่าให้คงเดิมได้

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ โดยกรมป่าไม้จึงเสนอนโยบายต่อคณะรัฐมนตรี เพื่อมอบที่ที่มีสภาพดังกล่าวให้ส่วนราชการที่มีหน้าที่ในการจัดที่ดินให้แก่ราษฎร นำที่ดินไปจัดสรรให้แก่ราษฎร การจัดที่ดินลักษณะนี้ยังคงต้องปฏิบัติตามพระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ. 2507

อนึ่ง ตามที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวได้พระราชทานที่ดินส่วนพระองค์จำนวนหนึ่ง เพื่อจัดสรรให้แก่ราษฎรทำการเกษตร โดยมีพระราชดำริว่าควรจัดสรรให้ราษฎรเช่าและตกทอดทางมรดกไปยังลูกหลานต่อไป เพื่อมิให้การโอนซื้อขายกันจนทำให้ที่ดินตกไปอยู่แก่ผู้ที่ไม่ได้ประกอบอาชีพทางการเกษตร ที่ดินจำนวนนี้กรมส่งเสริมสหกรณ์ได้นำมาจัดสรรให้ราษฎรในรูปแบบสหกรณ์การเช่าที่ดินตามพระราชประสงค์ด้วย

2.8.2 การวางแผนและปรับปรุงที่ดิน

ทางราชการจะดำเนินการสำรวจสภาพทั่วๆ ไปในพื้นที่โครงการที่จะจัดตั้งนิคมสหกรณ์ เพื่อให้ทราบข้อมูลเกี่ยวกับลักษณะของพื้นที่ สภาพภูมิอากาศ แหล่งน้ำ การคมนาคม ตลอดจนลักษณะทางเศรษฐกิจและสังคม สำหรับประกอบการพิจารณาจัดตั้งนิคมสหกรณ์ และเป็นแนวทางในการวางแผนพัฒนาสหกรณ์ต่อไปเมื่อเห็นว่ามิู่ทางที่จะปรับปรุงที่ดินดังกล่าวได้

กรมส่งเสริมสหกรณ์จะจัดส่งเจ้าหน้าที่ออกไปทำการสำรวจรายละเอียดเกี่ยวกับภาวะเศรษฐกิจและสังคมอีกครั้งหนึ่ง หากเห็นสมควรในการใช้ที่ดิน และการขนส่งสาธารณูปโภคควรทำอย่างไรบ้าง บริเวณไหนควรจะถูกอะไรจึงจะเหมาะสมกับลักษณะและสมรรถนะของดิน ควรจัดสรรที่ดินให้ครอบครัวละกี่ไร่ จึงจะมีรายได้พอแก่การครองชีพ งานต่างๆ ที่ต้องทำในขั้นนี้เป็นงานด้านวิชาการ ทั้งนี้เพื่อหลีกเลี่ยงการใช้ที่ดินมากหรือน้อยเกินไปเหล่านี้เป็นต้น

เมื่อได้วางแผนผังการใช้ที่ดินแล้ว ทางกรมดำเนินการสร้างบริการสาธารณะตามผังที่กำหนดไว้ เช่น ถนน การชลประทาน โรงเรียน สถานีอนามัย และรวมถึงการสำรวจแบ่งแปลงที่ดินเพื่อเตรียมไว้จัดสรร

2.8.3 การคัดเลือกราษฎรเข้าเป็นสมาชิกเพื่อรับการจัดสรรที่ดิน

1) การจัดที่ดินในรูปของนิคมสหกรณ์

เมื่อได้มีพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งนิคมสหกรณ์แล้ว คณะกรรมการซึ่งแต่งตั้งตามมาตรา 34 แห่งพระราชบัญญัติจัดที่ดินเพื่อการครองชีพ พ.ศ. 2511 มีหน้าที่พิจารณาคัดเลือกผู้ที่เข้าเป็นสมาชิกนิคม โดยยึดหลักเกณฑ์และวิธีการซึ่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์เป็นผู้กำหนด รวมทั้งให้มีการจัดตั้งสหกรณ์ขึ้นด้วย

คุณสมบัติโดยทั่วไปของผู้ซึ่งจะเป็นสมาชิกนิคมสหกรณ์ มีดังนี้

- (1) เป็นเกษตรกร บรรลุมฤาษ และมิมีสัญชาติไทย
- (2) เป็นผู้ซื่อสัตย์ สุจริต และมีความประพฤติดี
- (3) ขยันขันแข็งในการประกอบอาชีพ
- (4) ไม่เป็นบุคคลล้มละลาย หรือมีหนี้สินส่วนตัว
- (5) มีร่างกายสมบูรณ์ ไม่เป็นบุคคลทุพพลภาพ หรือวิกลจริตจิตฟั่น

เฟือนไม่สมประกอบ

- (6) ไม่มีที่ดินเป็นของตนเอง หรือมีเพียงเล็กน้อยไม่พอแก่การครองชีพ
- (7) ไม่เป็นสมาชิกนิคมสหกรณ์อื่น และสมัครใจเป็นสมาชิก

เมื่อคณะกรรมการคัดเลือกได้คัดเลือกผู้สมัครเข้าเป็นสมาชิกนิคมสหกรณ์แล้วจะประกาศรายชื่อผู้ผ่านการคัดเลือกตามลำดับคะแนนจากสูงไปหาต่ำ โดยถือลำดับก่อนหลังดังต่อไปนี้

(1) มีหลักฐานเกี่ยวกับสิทธิครอบครอง (ส.ค.1) อยู่ในเขตจัดนิคมสหกรณ์ และยินยอมเวนคืนที่ดินให้แก่ทางราชการ โดยไม่ขอรับเงินค่าชดเชยแต่อย่างใด

(2) บุคคลที่มีภูมิลำเนาหรือถิ่นที่อยู่อาศัยทำกินอยู่ในที่ดินเขตจัดนิคมสหกรณ์ก่อนวันประกาศรับสมัครเข้าเป็นสมาชิกสหกรณ์

(3) บุคคลที่มีภูมิลำเนาหรือถิ่นที่อยู่อาศัยทำกินในท้องที่จัดนิคมสหกรณ์

(4) บุคคลซึ่งส่วนราชการต่างๆ ส่งมา

(5) บุคคลซึ่งเป็นทหารผ่านศึกหรืออาสาสมัคร

(6) บุคคลอื่นนอกจากที่กล่าวไว้ในข้อ (1) - (5)

การจัดสมาชิกนิคมสหกรณ์เข้ามาทำกินในที่ดินจัดสรร กรมส่งเสริมสหกรณ์จะเรียกสมาชิกนิคมสหกรณ์ผู้ผ่านการคัดเลือกตามลำดับจากสูงไปหาต่ำ ตามจำนวนแปลงที่ดินที่สามารถจัดสรรให้สมาชิกนิคมสหกรณ์ได้ โดยกรมส่งเสริมสหกรณ์จะออกหนังสืออนุญาตให้เข้าทำประโยชน์จากที่ดินตามที่พระราชบัญญัติจัดที่ดินเพื่อการครองชีพ พ.ศ. 2511 บัญญัติไว้

2) งานที่ดินในส่วนที่รัฐจัดซื้อ

ในทางปฏิบัติเมื่อกรมส่งเสริมสหกรณ์จัดซื้อที่ดินมาแล้ว จะมอบให้สหกรณ์ในพื้นที่นั้นๆ ดำเนินการตามกำลังความสามารถของสมาชิก ซึ่งอาจจัดให้สหกรณ์เช่าหรือซื้อที่ดินราชการหากพื้นที่ที่ดินตั้งอยู่ยังไม่มีการจัดตั้งสหกรณ์ กรมส่งเสริมสหกรณ์จะรวบรวมบรรดาผู้ที่ทำประโยชน์ในที่ดินนั้นๆ ซึ่งอยู่ในฐานะผู้เช่าที่ดินจัดตั้งสหกรณ์ขึ้น ฉะนั้นการคัดเลือกราษฎรเข้าเป็นสมาชิกเพื่อรับการจัดสรรที่ดินในลักษณะนี้จึงต้องเป็นไปตามข้อบังคับหรือเงื่อนไขของกรมส่งเสริมสหกรณ์ที่กำหนดให้เป็นรายๆ ไป เพราะถือว่างานจัดที่ดินลักษณะนี้กรมส่งเสริมสหกรณ์จัดที่ดินให้แก่สมาชิกสหกรณ์เท่านั้น

3) งานจัดที่ดินในพื้นที่ป่าเสื่อมโทรม

การคัดเลือกเข้าเป็นสมาชิกเพื่อรับการจัดสรรที่ดินในลักษณะนี้ กระทำโดยคณะกรรมการคัดเลือกที่กรมส่งเสริมสหกรณ์แต่งตั้งไว้ โดยสภาพความเป็นจริงพื้นที่ป่าเสื่อมโทรมส่วนใหญ่ที่กรมส่งเสริมสหกรณ์รับมาดำเนินการปรากฏว่ามีราษฎรบุกรุกเข้าไปครอบครองทำประโยชน์อยู่ก่อนแล้ว ในทางปฏิบัติกรมส่งเสริมสหกรณ์จะรวบรวมรายชื่อและรายละเอียดของที่ดินที่ราษฎรเข้าทำมาหากิน กรมส่งเสริมสหกรณ์จะพิจารณาคัดเลือกโดยอาศัยแนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการคัดเลือกสมาชิกสหกรณ์โดยอนุโลม

อนึ่ง เกี่ยวกับการจัดที่ดินในพื้นที่ป่าเสื่อมโทรมนับแต่ปี 2522 เป็นต้นมา กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ได้มีหลักเกณฑ์การจัดที่ดินเพื่อผ่อนคลายปัญหาของราษฎรผู้บุกรุก รวมทั้งเพื่อปฏิบัติให้เป็นไปตามนโยบายของรัฐเกี่ยวกับการรักษาสภาพป่าให้คงไว้ให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้ ปัจจุบันแนวทางการจัดที่ดินในพื้นที่ป่าเสื่อมโทรมดังกล่าวต้องปฏิบัติให้ถูกต้องตามกฎหมายป่าสงวนแห่งชาติและนโยบายของรัฐ กรมส่งเสริมสหกรณ์จึงมีนโยบายที่จะปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วยป่าสงวนแห่งชาติ โดยเป็นผู้ยื่นขออนุญาตแทนสมาชิกที่ถือครองอยู่เป็นการนำที่ดินทั้งแปลงมาจัดสรรตามนโยบายของกรมส่งเสริมสหกรณ์ต่อไป

4) การได้สิทธิในที่ดินของสหกรณ์

(1) งานจัดที่ดินในรูปของนิคมสหกรณ์

การจัดที่ดินลักษณะนี้กฎหมายมุ่งที่จะให้สมาชิกนิคมสหกรณ์ผู้ได้รับการจัดสรรที่ดินได้รับกรรมสิทธิ์ที่ดิน (โฉนดที่ดินหรือตราจองที่ตราว่าได้ทำประโยชน์แล้ว) หรือสิทธิครอบครอง (น.ส.3) เมื่อสมาชิกนิคมสหกรณ์นั้นๆ ปฏิบัติครบตามกฎหมายไว้ คือ

1. เมื่อสมาชิกนิคมสหกรณ์ได้ทำประโยชน์ที่ดินแล้ว
2. เป็นสมาชิกนิคมสหกรณ์มาแล้วไม่น้อยกว่า 5 ปี
3. ชำระเงินค่าช่วยทุนรัฐบาลเรียบร้อยแล้ว
4. ชำระหนี้เกี่ยวกับกิจกรรมของนิคมให้แก่ทางราชการเรียบร้อยแล้ว

แล้ว

สมาชิกนิคมสหกรณ์ที่ปฏิบัติตาม 1 - 4 กรมส่งเสริมสหกรณ์ จะออกหนังสือแสดงการทำประโยชน์ให้แก่สมาชิกนิคมสหกรณ์นั้นๆ เพื่อนำเสนอต่อที่ประชุม คณะกรรมการดำเนินการที่ดินเป็นสมาชิกอยู่ เมื่อได้รับอนุญาตแล้ว สมาชิกนิคมสหกรณ์ผู้นั้นก็สามารถนำหลักฐานดังกล่าวไปขออนุญาตโอนที่ดินหรือ น.ส. 3 ได้ต่อไป อย่างไรก็ตามกฎหมายยังบัญญัติไว้ว่าภายใน 5 ปี นับแต่วันที่ได้รับ โฉนดที่ดินหรือ น.ส. 3 ผู้ได้มาซึ่งที่ดินจะโอนที่ดินไปให้ผู้อื่นไม่ได้ นอกจากตกทอดทางมรดกหรือโอนไปยังสหกรณ์ที่ดินที่ดินนั้นเป็นสมาชิกอยู่และภายใน กำหนดเวลาดังกล่าว ที่ดินนั้นไม่อยู่ในความรับผิดชอบแห่งการบังคับคดีด้วย

(2) งานจัดที่ดินในส่วนที่รัฐจัดซื้อ

งานจัดที่ดินลักษณะนี้สมาชิกผู้ได้รับจัดสรรจะได้กรรมสิทธิ์หรือไม่ อยู่ที่นโยบายของกรมส่งเสริมสหกรณ์และสหกรณ์ที่ดินเป็นสมาชิกอยู่ว่าจะจัดในลักษณะของ สหกรณ์ที่ดินเป็นสมาชิกอยู่ว่าจะจัดในลักษณะของสหกรณ์ผู้เช่าหรือสหกรณ์ผู้เช่าซื้อที่ดิน

(3) งานจัดที่ดินในพื้นที่ป่าเสื่อมโทรม

งานจัดที่ดินลักษณะนี้สมาชิกผู้ได้เพียงสิทธิทำกินตลอดไปเท่านั้น ทางราชการไม่ให้กรรมสิทธิ์อย่างใด

2.9 งานจัดสหกรณ์

2.9.1 การจัดตั้งและการดำเนินงาน

เมื่อทางการได้อนุญาตให้ราษฎรที่ได้รับคัดเลือกเข้าครอบครองทำประโยชน์ ที่ดินแล้ว ก็จะมีการรวบรวมราษฎรที่ได้รับการจัดสรรที่ดินใน โครงการจัดตั้งเป็นสหกรณ์และจดทะเบียนตามพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 เป็นประเภทสหกรณ์นิคม

สหกรณ์นิคมเป็นสหกรณ์ประเภทหนึ่ง มีวัตถุประสงค์คล้ายคลึงกับสหกรณ์ การเกษตร คือ มีการดำเนินธุรกิจที่ให้บริการแก่สมาชิกคล้ายคลึงกัน เช่น ด้านสินเชื่อจัดหาปัจจัย การผลิตและสิ่งของที่จำเป็น แปรรูปและส่งเสริมการเกษตร แต่มีส่วนที่แตกต่างกัน คือ เรื่องที่ดิน เพราะสหกรณ์การเกษตรมักจัดตั้งในพื้นที่ที่เกษตรกรมีที่ดินเป็นของตนเองอยู่แล้ว จะมีเกษตรกรที่เช่า ที่ดินผู้อื่นทำกินบ้างเป็นส่วนน้อย ส่วนในสหกรณ์นิคม รัฐเป็นเจ้าของที่ดินในครั้งแรกแล้วจึงนำไป จัดสรรให้แก่เกษตรกรในภายหลัง

เหตุที่รัฐสนับสนุนให้มีการจัดตั้งสหกรณ์ขึ้นในนิคม เนื่องจากรัฐมีความประสงค์จะส่งเสริมราษฎรที่เข้ามาอยู่ในนิคม ให้มีอาชีพทางการเกษตรที่มั่นคงและมีรายได้สูงขึ้น สามารถดำรงชีพครอบครัวอยู่ได้ตามอัตภาพ และมีสถาบันของตนเองในการเป็นสื่อกลางที่จะให้บริการด้านความสะดวกต่างๆ แก่สมาชิก ซึ่งทางราชการมีนโยบายที่จะจัดสหกรณ์นิคมให้เป็นสหกรณ์ขนาดใหญ่ ดำเนินธุรกิจในรูปแบบองค์กรประสงค์ โดยมีรัฐเป็นที่เล็งช่วยสนับสนุนส่งเสริมให้สหกรณ์นั้นดำเนินธุรกิจตามแผนงานและระเบียบข้อบังคับ เพื่อจะได้บังเกิดผลดีแก่สมาชิกหากจำเป็นต้องมีการตรวจสอบควบคุม ก็มีเจตนาเพียงให้การแนะนำและแก้ไขข้อบกพร่องเท่านั้น

2.9.2 สหกรณ์นิคมจะอำนวยประโยชน์ให้แก่สมาชิก ดังนี้

- 1) เป็นสื่อกลางในการขอรับหรือบริการต่างๆ จากรัฐบาล
- 2) เป็นสื่อกลางระหว่างรัฐบาลกับสมาชิกสหกรณ์ในการปฏิบัติตามกฎหมาย เช่น เรียกเก็บเงินเพื่อช่วยทุนของรัฐ
- 3) เพื่อให้เกษตรกรในนิคมมีสถาบันของตนเอง ที่จะจัดทำและอำนวยบริการในด้านต่างๆ เช่น การจัดหาสินเชื่อ
- 4) การรวมกันซื้อ-ขาย การส่งเสริมการเกษตรและการฝึกอบรมซึ่งเป็นการเสริมสร้างให้เกิดระบบที่ดีในการจัดหา การผลิต การตลาด โดยสมาชิกของสหกรณ์นิคมเป็นเจ้าของ เป็นผู้ดำเนินการและผู้ประโยชน์ ซึ่งจะทำให้สหกรณ์นิคม สามารถผนึกกำลังประกอบอาชีพอย่างมั่นคง มีรายได้และมีฐานะความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น

3. บริบทเกี่ยวกับสหกรณ์นิคมพร้าว จำกัด

3.1 ประวัติและสถานที่ตั้งสหกรณ์นิคมพร้าว จำกัด

สหกรณ์นิคมพร้าวจำกัดจัดตั้งขึ้นตามข้อกำหนดในมาตรา 35 แห่งพระราชบัญญัติจัดที่ดินเพื่อการครองชีพ พ.ศ. 2511 และจดทะเบียนเป็นนิติบุคคลตามพระราชบัญญัติสหกรณ์ปี พ.ศ. 2511 เมื่อปี พ.ศ. 2513 ประเภทสหกรณ์ที่ดิน ชื่อ “สหกรณ์ที่ดินพร้าว จำกัด” จากการประกาศจัดตั้งนิคมสหกรณ์ในท้องที่อำเภอพร้าว จังหวัดเชียงใหม่ เมื่อ พ.ศ. 2513 ต่อมาเมื่อวันที่ 29 กันยายน 2520 จดทะเบียนแก้ไขเพิ่มเติมข้อบังคับเปลี่ยนชื่อเป็นสหกรณ์นิคมพร้าว จำกัด สำนักงานตั้งอยู่บ้านร่มเกล้า เลขที่ 18 หมู่ที่ 10 ถนนสันทราย-พร้าว ตำบลแม่แวน อำเภอพร้าว จังหวัดเชียงใหม่ ห่างจากอำเภอเมืองเชียงใหม่ ประมาณ 84 กิโลเมตร

พื้นที่โครงการจัดตั้งนิคมสหกรณ์พร้าว มีพื้นที่รวม 67,082 ไร่ (107.3 ตารางกิโลเมตร) ในท้องที่ตำบลแม่บึง ตำบลแม่แวน ตำบลเขื่อนผาก ตำบลป่าดู่ ตำบลป่าใหม่ ตำบลสันทราย ตำบลน้ำแพร่ ตำบลทุ่งหลวง และตำบลบ้านโป่ง รวม 9 ตำบล

3.2 วัตถุประสงค์และการดำเนินงานของสหกรณ์

- 3.2.1 เพื่อให้สมาชิก มีองค์กรเป็นของตนเองเพื่อดำเนินธุรกิจด้านการตลาด
 - 3.2.2 เพื่อให้สมาชิก มีอำนาจต่อรองอย่างแท้จริงในการดำเนินธุรกิจกับผู้ขาย ปัจจัยการผลิต และผู้รับซื้อผลิตผลผลิตทางการเกษตร
 - 3.2.3 เพื่อให้สมาชิก ได้รับความเป็นธรรม ในการซื้อปัจจัยการผลิตและขาย ผลิตผลทางการเกษตร
 - 3.2.4 เพื่อให้สมาชิกมีโอกาสเรียนรู้ประสบการณ์การดำเนินธุรกิจการค้า สามารถ ตามทันวิธีการและกลไกทางการตลาด ซึ่งเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับผู้ผลิตที่อยู่ในระบบเศรษฐกิจที่ใช้ การตลาดเป็นตัวนำ
 - 3.2.5 เพื่อให้สมาชิกมีส่วนร่วม เพื่อแลกเปลี่ยนความรู้และได้รับข้อมูลความ ต้องการการตลาด เพื่อปรับปรุงและพัฒนาการผลิตให้ได้ผลผลิตตรงตามความต้องการของตลาด
 - 3.2.6 เพื่อส่งเสริมการเกษตร จัดให้มีการแนะนำความรู้ด้านวิชาการเกษตรเพื่อให้ สมาชิกนำความรู้ที่ได้รับไปปรับปรุงการผลิตให้ได้ผลดีต่อไป
 - 3.2.7 เพื่อให้การศึกษาอบรม สหกรณ์จัดให้มีการศึกษาอบรมหลักการวิธีการ สหกรณ์แก่สมาชิกคณะกรรมการดำเนินการและพนักงานสหกรณ์อยู่เสมอ เพื่อให้เข้าใจถึงอำนาจ หน้าที่และความรับผิดชอบที่แต่ละคนที่มีต่อสหกรณ์ และรับทราบนโยบายของกรมส่งเสริม สหกรณ์ รวมทั้งมีความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับอุดมการณ์ หลักการ และวิธีการสหกรณ์ เพื่อให้การ ดำเนินงานของสหกรณ์เป็นไปอย่างมีคุณภาพ
- วัตถุประสงค์ในการจัดตั้งสหกรณ์นอกจากที่บัญญัติไว้ในกฎหมายแล้วจะ ประกอบด้วย
1. เป็นองค์กรของเกษตรกรที่ได้รับจัดสรรที่ดินนิคมสหกรณ์ ทำหน้าที่เป็น สื่อกกลางระหว่างรัฐและเกษตรกรในการพัฒนาและส่งเสริมอาชีพเพื่อยกระดับฐานะทางเศรษฐกิจ และสังคม

2. เป็นองค์กรช่วยเหลือตนเองของบรรดาสมาชิก เพื่อการบริการเกี่ยวกับอาชีพ การเกษตร เช่น ลินเชื้อ รวมเชื้อ รวมขาย และการบริการ บนพื้นฐานของความเที่ยงธรรม

3. เป็นองค์กรของเกษตรกรผู้ที่ได้รับจัดสรรที่ดินของรัฐ ทำหน้าที่เป็นตัวแทน บรรดาสมาชิกเพื่อเป็นสื่อกลางในการประสานความร่วมมือกับหน่วยงานอื่น ทั้งรัฐและเอกชนใน การพัฒนาอาชีพ และยกระดับรายได้เพื่อส่งเสริมคุณภาพชีวิตของเกษตรกรให้ดีขึ้น

3.3 ข้อมูลสมาชิก

ข้อมูลสมาชิก ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2558 เป็นดังนี้

สมาชิกทั้งหมด	5,254 คน
เสียชีวิต	522 คน
ไม่อยู่ในพื้นที่	687 คน
ไม่เพิ่มหุ้น ไม่ติดต่อ	879 คน
คงเหลือสมาชิกทั้งหมดจริง	3,166 คน

3.4 การดำเนินธุรกิจของสหกรณ์

สหกรณ์นิคมพร้าว จำกัด ดำเนินธุรกิจตามวัตถุประสงค์ของการจัดตั้ง โดยให้ บริการแก่สมาชิกในด้านต่างๆ ดังนี้

3.4.1 ธุรกิจสินเชื่อ

สหกรณ์ให้เงินกู้แก่สมาชิกเพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการผลิตหรือลงทุนใน การเกษตร สหกรณ์ให้เงินกู้แก่สมาชิก 3 ประเภท คือ เงินกู้ระยะสั้น เงินกู้ระยะปานกลาง และเงินกู้ โครงการส่งเสริมทางการเกษตร

3.4.2 ธุรกิจรับฝากเงิน

การรับฝากเงิน เพื่อส่งเสริมให้สมาชิกรู้จักการออมทรัพย์ โดยสหกรณ์จะ รับฝากเงิน 3 ประเภท คือ เงินฝากออมทรัพย์ และเงินฝากออมทรัพย์พิเศษ(ประจำ) และเงินฝาก สัจจะออมทรัพย์

3.4.3 ธุรกิจรวบรวมผลผลิต

สหกรณ์ดำเนินการรวบรวมผลผลิตของสมาชิกในราคาตามท้องตลาด เช่น ข้าวเปลือก ถั่วเหลือง และอื่นๆ สหกรณ์มีตลาดกลางผลิตผลการเกษตรประจำตำบลของสหกรณ์ ลานตาก ฉาง และเครื่องซังที่ได้มาตรฐานมีขนาดซังได้ไม่เกิน 50 ตัน โดยจะรวบรวมผลผลิตของ สมาชิกในช่วงฤดูการเก็บเกี่ยวของปีนั้นๆ เพื่อรวบรวมเพื่อจัดจำหน่าย และ รวบรวมเพื่อการ แปรรูป

3.4.4 ธุรกิจจัดหาสินค้ามาจำหน่าย

ธุรกิจจัดหาสินค้ามาจำหน่าย สหกรณ์จะดำเนินการสอบถามความต้องการสินค้าต่างๆ จากสมาชิก จากนั้นจะจัดหาสินค้าวัสดุ อุปกรณ์การเกษตร เครื่องอุปโภคบริโภค โดยซื้อสินค้าจากชุมนุมสหกรณ์จังหวัดเชียงราย ชุมชนสหกรณ์แห่งประเทศไทย สหกรณ์ต่างๆ ในจังหวัดเชียงราย และร้านค้าเอกชนในจังหวัดเชียงรายและซื้อตรงจากผู้ผลิต มาจำหน่ายให้แก่สมาชิกในราคาที่เป็นธรรม มีความเที่ยงตรงในการชั่ง ตวง วัด รวมทั้งปริมาณและคุณภาพ และสหกรณ์การเกษตรแม่จัน จำกัด

3.4.5 ธุรกิจปั้มน้ำมัน

สหกรณ์จัดให้มีการบริการจำหน่ายน้ำมันให้กับสมาชิก โดยซื้อน้ำมันจากบริษัทบางจากปิโตรเลียม จำกัด (มหาชน) มาจำหน่ายให้กับสมาชิกและบุคคลทั่วไปในราคาที่เหมาะสมตลอดทั้งปี

3.4.6 ธุรกิจให้บริการและส่งเสริมทางการเกษตร

สหกรณ์ได้จัดให้มีบริการเครื่องนวดข้าว แก่สมาชิกสหกรณ์ อีกทั้งบริการตลาดกลางแก่สมาชิกและเอกชนทั่วไป เพื่อเป็นศูนย์กลางรับซื้อผลิตผลการเกษตรของเกษตรกรทั่วไป จากผลการดำเนินงานในรอบปีที่ผ่านมา มีรายได้ ดังนี้

- 1) บริการเครื่องชั่งและลานตากแก่สมาชิกและเกษตรกรทั่วไป
- 2) บริการเช่าห้องอบเมล็ดพันธุ์
- 3) บริการเครื่องนวดข้าว

3.4.7 ธุรกิจแปรรูปข้าว

สหกรณ์นิคมพร้าว จำกัด ได้ดำเนินธุรกิจแปรรูปข้าวมาตั้งแต่เดือนพฤษภาคม 2545 โดยได้รับการสนับสนุนจากโครงการเงินกู้เพื่อปรับโครงสร้างภาคเกษตรกรรมเพื่อก่อสร้างโรงสีขนาด 40 ตัน/วัน จากกรมส่งเสริมสหกรณ์ จำนวน 8,775,900 บาท (แปดล้านเจ็ดแสนเจ็ดหมื่นเจ็ดพันห้าร้อยบาทถ้วน)

3.5 ธุรกิจสินเชื่อสหกรณ์นิคมพร้าว จำกัด

3.5.1 **วัตถุประสงค์ของการกู้เงิน** สมาชิกอาจกู้เงินจากสหกรณ์ได้แต่โดยเฉพาะเพื่อวัตถุประสงค์ ดังต่อไปนี้

1) **เงินกู้ระยะสั้น** ได้แก่ เงินกู้เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายดำเนินงานในการเกษตรตามแผนงานผลิตสำหรับฤดูกาลผลิตหนึ่งๆ เช่น

(1) ค่าพันธุ์พืช ปุ๋ย ยากำจัดศัตรูพืชและโรคพืช อาหารสัตว์ วัสดุการเกษตรอย่างอื่น ค่าเครื่องมือ ค่าซ่อมแซม ค่าซื้อปุ๋ยสัตว์ หรือสัตว์ปีกหรือสัตว์น้ำเพื่อเลี้ยงขายและค่าจ้างเกี่ยวกับการเกษตร

(2) ค่าใช้จ่ายในการเตรียมเพื่อขาย แปรรูป และขายผลิตผลการเกษตร ซึ่งผู้กู้ผลิตขึ้น

(3) ค่าเช่าเกี่ยวกับการเกษตรเฉพาะที่ต้องชำระด้วยเงินสด

(4) ค่าภาษีอากรเกี่ยวกับการเกษตร

(5) ค่าบริการต่างๆ เกี่ยวกับการเกษตร

(6) ค่าใช้จ่ายของครัวเรือนตามที่จำเป็น

(7) ซื่อสัตว์ใช้งานสำหรับฤดูกาลผลิตหนึ่งๆ ซึ่งสมาชิกผู้กู้ประสงค์จะขายสัตว์นั้น

2) **เงินกู้ระยะปานกลาง** ได้แก่ เงินกู้เพื่อการลงทุนตามแผนการใช้เงินในสินทรัพย์การเกษตร ซึ่งโดยปกติใช้ประโยชน์ได้เกินกว่าฤดูกาลผลิตหนึ่งๆ เช่น

(1) บุกเบิกหรือปรับปรุงที่ดิน หรือซื้อที่ดินการเกษตร

(2) สร้างหรือปรับปรุงแหล่งน้ำ คันคูน้ำ ประตูกักน้ำ และงานปรับปรุงที่ดินอย่างอื่น

(3) ทำสวน

(4) วางรูปประกอบการเกษตรขึ้นใหม่เพื่อมีรายได้เพิ่มขึ้น

3) **จำนวนขั้นสูงของเงินกู้**

จำนวนเงินกู้ระยะสั้นแต่ละรายที่ให้แก่สมาชิกคนหนึ่งๆ นั้นสุดแต่คณะกรรมการดำเนินการกำหนดตามที่เห็นสมควร โดยคำนึงถึงความต้องการเงินกู้ตามแผนงานผลิตและการชำระหนี้เงินกู้อย่างก่อนๆ ของผู้กู้ แต่ต้องไม่เกินร้อยละ 16 แห่งราคาประเมินของผลิตผลเฉพาะส่วน เพื่อขายซึ่งผลิตด้วยเงินกู้นั้น ในกรณีที่ผู้กู้เงินกู้ระยะสั้นรายก่อนค้างชำระอยู่โดย

ได้รับผ่อนเวลาชำระหนี้ จำนวนเงินกู้รายใหม่ เมื่อบวกด้วยส่วนที่ค้างชำระของเงินกู้รายก่อน ต้องไม่เกินอัตราร้อยละ 16 ดังกล่าว ในกรณีประสบภัยธรรมชาติหรือภัยพิบัติร้ายแรงต้องไม่เกินอัตราร้อยละแปดสิบแห่งราคาประเมินของผลิตภัณฑ์เฉพาะส่วนเพื่อขาย

การประเมินราคาผลิตภัณฑ์ดังกล่าว ให้คำนวณตามที่คณะกรรมการดำเนินการได้คะแนนราคาต่อหน่วยไว้ล่วงหน้า

จำนวนเงินกู้ระยะปานกลางแต่ละรายที่ให้แก่สมาชิกคนหนึ่งๆ นั้น สุดแต่คณะกรรมการดำเนินการพิจารณากำหนดตามที่เห็นสมควร โดยคำนึงถึงความต้องการเงินกู้ตามแผนงานผลิตรายได้ ความสามารถชำระหนี้และการชำระหนี้เงินกู้รายก่อนๆ ของสมาชิกนั้น

อย่างไรก็ตาม จำนวนขั้นสูงของเงินกู้ระยะสั้นและเงินกู้ระยะปานกลางรวมทุกรายของสมาชิกคนหนึ่งในเวลาใดเวลาหนึ่งจะเกิน 150,000 บาท ไม่ได้

ซื้อสัตว์ใช้งาน ซื้อหรือสร้างหรือปรับปรุงเครื่องมือขนาดใหญ่ เครื่องสูบน้ำ เครื่องจักรกล อุปกรณ์การขนส่ง และอุปกรณ์อื่นๆ เกี่ยวกับการเกษตร

ซื้อหรือสร้างหรือปรับปรุงบ้าน โรงเรือน และสิ่งปลูกสร้างอื่นๆ เกี่ยวกับการเกษตร

ลงทุนในการเลี้ยงปศุสัตว์ สัตว์ปีก หรือสัตว์น้ำ และลงทุนในกิจกรรมอื่นๆ ซึ่งเกี่ยวข้องกับการเกษตร

ชำระหนี้สินเดิมเกี่ยวกับการเกษตร

4) ระยะเวลาแห่งเงินกู้

เงินกู้ระยะสั้นนั้นให้คณะกรรมการดำเนินการพิจารณากำหนดให้สมาชิกผู้กู้ชำระคืนต้นเงินและดอกเบี้ยให้เสร็จภายในเวลาที่ขายผลิตภัณฑ์ด้วยเงินกู้นั้นได้จำนวนมาก โดยปกติต้องไม่เกิน 12 เดือน เว้นแต่ในกรณีที่มีเหตุผลพิเศษให้กำหนดได้ไม่เกิน 18 เดือน ทั้งนี้ นับแต่วันทำหนังสือกู้หรือหลักฐานการกู้

เงินกู้ระยะปานกลางนั้นให้คณะกรรมการดำเนินการพิจารณากำหนดให้สมาชิกผู้กู้ชำระคืนต้นเงินและดอกเบี้ยเป็นงวดๆ โดยคำนึงถึงอายุการใช้ประโยชน์ของสินทรัพย์ที่ใช้เงินกู้ จำนวนเงินกู้ รายได้และความสามารถชำระหนี้ของสมาชิกผู้กู้ โดยปกติให้ชำระคืนเสร็จภายใน 3 ปี เว้นแต่ในกรณีที่มีเหตุผลพิเศษ อาจให้เวลาไม่เกิน 5 ปี ทั้งนี้ นับแต่วันทำหนังสือกู้หรือหลักฐานการกู้

การชำระคืนเงินกู้หรือเงินงวดชำระหนี้ก่อนถึงกำหนดนั้นไม่ว่าจะชำระเต็มจำนวนหรือบางส่วนก็ตาม สมาชิกผู้กู้ย่อมกระทำได้เสมอ และสหกรณ์ย่อมไม่คิดดอกเบี้ยสำหรับจำนวนต้นเงินที่ได้รับคืนนั้นต่อไปอีก

5) หลักประกันเงินกู้

การกู้เงินให้มีหลักประกันตามที่คณะกรรมการดำเนินการพิจารณา กำหนด แต่อย่างน้อยต้องมีหลักประกันอย่างใดอย่างหนึ่งดังต่อไปนี้

(1) มีอสังหาริมทรัพย์ที่ไม่ได้จำนองต่อเจ้าหนี้อื่นจำนองเป็นหลักประกัน โดยคณะกรรมการดำเนินการได้สอบสวนพิจารณาเป็นที่น่าพอใจว่าอสังหาริมทรัพย์นั้นมีราคาตลาดตามที่สหกรณ์ประเมินไม่น้อยกว่า 2 เท่าของจำนวนเงินกู้ส่วนที่ไม่มีหลักประกันตาม (2) หรือ (3) หรือ (4)

การจำนองนั้น ให้ระบุจำนวนเงินขั้นสูงเต็มราคาประเมินของอสังหาริมทรัพย์หรือในกรณีที่ราคาประเมินของอสังหาริมทรัพย์เกิน 300,000 บาท จะระบุจำนวนเงินขั้นสูงไว้เพียง 300,000 บาท ก็ได้ การจำนองดังกล่าวใช้เป็นประกันการชำระหนี้สินทั้งหลายของสมาชิกซึ่งมีอยู่หรือจะพึงมีในเวลาหนึ่งเวลาใด ต่อสหกรณ์

เมื่อสมาชิกชำระหนี้สินทุกรายของตนต่อสหกรณ์แล้ว และไม่ประสงค์กู้เงิน โดยจำนองอสังหาริมทรัพย์เป็นประกันต่อไปอีก ผู้จำนองจะถอนจำนองในส่วนที่ประกันหนี้ของสมาชิกนั้นได้ เมื่อคณะกรรมการดำเนินการได้สอบสวนพิจารณาเห็นว่าเป็นการถูกต้องตามเงื่อนไขดังกล่าวแล้ว สหกรณ์จึงอนุญาตให้ถอนจำนองได้

(2) สำหรับเงินกู้ระยะสั้นเพื่อผลิตผลหลัก ซึ่งจะทำให้สมาชิกผู้กู้แต่ละคนเป็นหนี้เงินกู้เช่นนั้นต่อสหกรณ์โดยจำนวนต้นเงินไม่เกินจำนวนที่คณะกรรมการดำเนินการกำหนดซึ่งต้องไม่สูงกว่า 30,000 บาท ถ้าสมาชิกผู้ขอกู้ไม่ประสงค์จะใช้หลักประกันตาม (1) หรือ (3) หรือ (4) ให้สมาชิกในกลุ่มเดียวกันทุกคนซึ่งกู้เงินดังกล่าวในฤดูกาลผลิตหนึ่งๆ ทำหนังสือค้ำประกันต่อสหกรณ์ตามแบบที่กำหนดไว้ โดยผู้ค้ำประกันต้องรับ เมื่อผู้กู้คนใดในบรรดาผู้ทำหนังสือค้ำประกันไม่ชำระหนี้เงินกู้ระยะสั้นเพื่อผลิตผลหลักประจำฤดูกาลผลิตนั้นให้เสร็จตามกำหนด บรรดาผู้ทำหนังสือค้ำประกันต้องรับผิดชอบชำระหนี้แทนผู้กู้

ในกรณีสมาชิกกู้เงินจากเงินทุนปกติของสหกรณ์และจากกองทุนพิเศษส่งเสริมการเกษตรด้วย ให้ขยายจำกัดไม่สูงกว่า 30,000 บาท ตามวรรคก่อนเป็นไม่สูงกว่า 33,000 บาท

(3) สำหรับการกู้เงินทุกประเภท ซึ่งทำให้ผู้กู้เป็นหนี้เงินกู้เช่นนี้ต่อ สหกรณ์โดยจำนวนต้นเงินรวมทั้งสิ้นไม่เกินจำนวนที่คณะกรรมการดำเนินการกำหนด ซึ่งต้องไม่ สูงกว่า 30,000 บาท ถ้าผู้กู้ไม่มีหลักประกันตาม (1) หรือ (2) หรือ (4) ผู้กู้ต้องจัดให้มีสมาชิกซึ่ง คณะกรรมการดำเนินการได้สอบสวนพิจารณาเห็นสมควรแล้วเป็นผู้ค้ำประกันอย่างน้อยสองคน ในจำนวนผู้ค้ำประกันสำหรับเงินกู้แต่ละรายนั้นอย่างน้อยคนหนึ่งต้องมีอสังหาริมทรัพย์ของตนเอง ตามสมควร

ในกรณีสมาชิกกู้เงินจากเงินทุนปกติของสหกรณ์และจากกองทุน พิเศษส่งเสริมการเกษตรด้วย ให้ขยายจำกัดไม่สูงกว่า 30,000 บาท ตามวรรคก่อนเป็นไม่สูงกว่า 33,000 บาท

(4) สำหรับเงินกู้ระยะสั้นเพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการผลิตตามชนิดของ ผลผลิต ซึ่งคณะกรรมการดำเนินการกำหนดให้สหกรณ์รวบรวมจัดการขายซึ่งทำให้สมาชิกผู้กู้เป็น หนี้เงินกู้เพื่อการนั้นต่อสหกรณ์ โดยจำนวนต้นเงินต้องไม่เกินจำนวนที่คณะกรรมการดำเนินการ กำหนดและสมาชิกผู้กู้ มีสัญญาส่งผลิตผลนั้นต่อสหกรณ์ ถ้าผู้กู้ไม่มีหลักประกันตาม (1) หรือ (2) หรือ (3) ผู้กู้ต้องจัดให้มีสมาชิกอย่างน้อยสองคน ซึ่งมีสัญญาส่งผลิตผลชนิดเดียวกันกับผู้กู้มูลค่า รวมกันอย่างน้อยต้องเท่ากับของผู้กู้ และคณะกรรมการดำเนินการได้สอบสวนพิจารณาเห็นสมควร แล้วเป็นผู้ค้ำประกัน

สมาชิกผู้ค้ำประกันต้องทำหนังสือค้ำประกันหรือหลักฐานการค้ำ ประกันให้ไว้ต่อสหกรณ์ตามแบบที่กำหนด

สมาชิกคนหนึ่งจะเป็นผู้ค้ำประกันหนี้เงินกู้สำหรับผู้กู้มากกว่าสอง คนในเวลาเดียวกันไม่ได้

เมื่อผู้ค้ำประกันตายหรือลาออกจากสหกรณ์โดยเหตุอื่นหรือมีเหตุ ซึ่งคณะกรรมการดำเนินการไม่ไว้วางใจ คณะกรรมการดำเนินการมีอำนาจให้ผู้กู้จัดสมาชิกอื่น ซึ่ง คณะกรรมการดำเนินการสอบสวนพิจารณาเห็นสมควรเข้าเป็นผู้ค้ำประกันแทนคนเดิมให้เสร็จ ภายในเวลาที่กำหนด

การที่สมาชิกผู้ค้ำประกันออกจากสหกรณ์ไม่ว่าเพราะเหตุใดๆ ไม่ เป็นเหตุให้ผู้นั้นหลุดพ้นจากการค้ำประกันจนกว่าผู้กู้ได้จัดสมาชิกอื่นซึ่งคณะกรรมการดำเนินการ สอบสวนพิจารณาเห็นสมควรเข้าเป็นผู้ค้ำประกันแทน

6) การควบคุมหลักประกัน

(1) ให้คณะกรรมการดำเนินการและผู้จัดการตรวจสอบ เงินกู้ทุกรายให้มีหลักประกันตามที่ระเบียบกำหนดไว้ และเมื่อคณะกรรมการดำเนินการเห็นว่าหลักประกันสำหรับเงินกู้รายใดเกิดบกพร่อง ผู้กู้ต้องจัดการแก้ไขข้อบกพร่องให้คืนดีภายในเวลาที่กำหนด

(2) สหกรณ์มีอำนาจเรียกให้สมาชิกผู้กู้มอบหนังสือสำคัญสำหรับที่ดิน หนังสือสำคัญสำหรับสัตว์พาหนะ และหนังสือสำคัญสำหรับทรัพย์สินอย่างอื่นบรรดามีไว้แก่สหกรณ์จนกว่าจะได้ชำระหนี้ทุกรายของตนเสร็จ

7) วิธีให้เงินกู้ระยะสั้นเพื่อผลิตผลหลัก

(1) คณะกรรมการดำเนินการมีอำนาจกำหนดว่า การกู้เงินเพื่อเป็นค่าใช้จ่ายดำเนินงานเกษตรที่มีลักษณะการผลิตอย่างเดียวกันและโดยปกติเริ่มลงมือในเวลาเดียวกันหรือใกล้เคียงกันสำหรับฤดูกาลผลิตหนึ่งในบรรดาสมาชิกและเกษตรกรทั่วไปเป็นเงินกู้ระยะสั้นเพื่อผลิตผลหลัก

(2) เมื่อใกล้จะถึงหรือในระหว่างฤดูกาลผลิต สมาชิกผู้ประสงค์ขอกู้เงินระยะสั้นเพื่อผลิตผลหลักต้องเสนอแผนงานผลิตและคำขอกู้ตามแบบที่กำหนดไว้ถึงคณะกรรมการดำเนินการ โดยผ่านประธานกลุ่มซึ่งตนสังกัด

(3) ให้ประธานกลุ่มหรือเลขานุการกลุ่มนัดเรียกประชุมกลุ่ม เพื่อพิจารณาแผนงานผลิตและคำขอกู้แต่ละรายและกำหนดวงเงินกู้ระยะสั้นเพื่อผลิตผลหลักของสมาชิก โดยในทางปฏิบัติต้องมอบให้ประธานกลุ่มหรือเลขานุการกลุ่มหรือกรรมการดำเนินการหรือเจ้าหน้าที่สหกรณ์สอบสวนข้อมูลและรายละเอียดตามแผนงานผลิตและคำขอกู้ไปยังที่ประชุมกลุ่มหรือไร่นาหรือบ้านเรือนของสมาชิกผู้กู้ ทั้งนี้ เพื่อให้ได้ข้อมูลและรายละเอียดที่ถูกต้องเกี่ยวกับประเภทผลิตผล เนื้อที่เพาะปลูกซึ่งจะใช้เงินกู้นั้น ผลที่ได้ต่อไร่ตามปกติ ผลทั้งหมดที่คาดว่าจะได้ ส่วนที่หักเป็นค่าเช่าใช้ในครัวเรือนทำพันธุ์และใช้ในทางอื่นๆ ผลิตผลส่วนเพื่อขาย ราคาต่อหน่วยที่คาดว่าจะได้และราคาประเมินของผลิตผลส่วนเพื่อขาย ผลิตผลหรือผลิตภัณฑ์ส่วนที่ส่งมอบต่อสหกรณ์เพื่อชำระหนี้เงินกู้ (รวมทั้งดอกเบี้ย) (ในกรณีสหกรณ์ดำเนินธุรกิจในการรวบรวมผลิตผลหรือผลิตภัณฑ์ของสมาชิก) ตลอดจนสอบสวนจำนวนเงินทุนทั้งหมดที่ต้องการเพื่องานนั้น ทั้งจำนวนเงินทุนของผู้กู้เองที่จะนำมาใช้ รายการที่ต้องการเงินกู้และกำหนดการจ่ายเงินกู้แก่ผู้กู้ กำหนดชำระคืนเสร็จ และการชำระหนี้เงินกู้ รายก่อนๆ ของผู้กู้นั้น ในกรณีผู้กู้เลือกใช้การจ้างออสังหาริมทรัพย์หรือการค้าประกัน ก็ให้สอบสวนรายละเอียดแห่งทรัพย์สินที่เสนอเป็น

ประกัน หรือสอบสวนฐานะทั่วไปของสมาชิกซึ่งเสนอเข้าค้ำประกันด้วยและเมื่อที่ประชุมกลุ่มได้ตรวจสอบและรับรองรายการต่างๆ แล้ว จึงเสนอแนบวงเงินกู้ระยะสั้นเพื่อผลิตผลหลักของสมาชิกผู้ขอกู้แต่ละคนจากกลุ่มนั้นๆ ต่อคณะกรรมการดำเนินการ

(4) สมาชิกผู้ขอกู้ต้องทำหนังสือกู้ตามแบบที่กำหนดไว้เสนอต่อสหกรณ์พร้อมกับแผนงานผลิตและค้ำของกู้ อื่นๆ สมาชิกผู้ขอกู้ทั้งหมดในแต่ละกลุ่ม ต้องทำหนังสือค้ำประกันต่อสหกรณ์ เสนอไปพร้อมกันด้วย

(5) เมื่อคณะกรรมการดำเนินการได้สอบสวนพิจารณาเห็นสมควร ก็ จะอนุญาตให้สมาชิก ผู้ขอกู้ถือใช้หนังสือกู้ได้โดยกำหนดวงเงินกู้และกำหนดชำระคืนเสร็จไว้ด้วย

(6) เมื่อคณะกรรมการดำเนินการอนุญาตให้ถือใช้หนังสือกู้ได้แล้ว สมาชิกผู้กู้จึงเบิกรับเงินกู้ได้ ทั้งนี้ โดยสหกรณ์จะจ่ายเงินกู้แก่สมาชิกผู้กู้เป็นงวดๆ ตามจำนวนและในเวลาที่ต้องการใช้จ่ายดำเนินงาน โดยรวมต้นเงินไม่เกินวงเงินที่คณะกรรมการดำเนินการกำหนดไว้ในการเบิกรับเงินกู้ ผู้กู้ต้องทำหลักฐานการรับเงินกู้ให้ไว้ทุกครั้ง สหกรณ์ย่อมคิดดอกเบี้ยตามจำนวนต้นเงินที่เบิกรับไปจริงเท่านั้น

หากวัตถุประสงค์ในการขอกู้เงินของสมาชิกเป็น ไปเพื่อจัดซื้อวัสดุ การเกษตร เครื่องอุปโภคบริโภคหรือสินค้าอย่างอื่นที่สหกรณ์ดำเนินธุรกิจอยู่ สมาชิกผู้กู้เงินจะ ได้รับเงินกู้จากสหกรณ์ในรูปของสินค้าเครื่องอุปโภคบริโภค หรือวัสดุการเกษตรนั้นๆ แทนการรับ ในรูปของเงินสด

8) วิธีให้เงินกู้ระยะสั้นเพื่อการอื่นและเงินกู้ระยะปานกลาง

(1) สมาชิกผู้ประสงค์ขอกู้เงินระยะสั้น เพื่อการอื่นนอกจากผลิตผลหลัก หรือระยะปานกลางต้องแจ้งความจำนงขอกู้ต่อสหกรณ์เพื่อลงบันทึกไว้ การขอกู้รายที่ปรากฏว่าอยู่ในเกณฑ์ซึ่งสหกรณ์ พึงพิจารณานั้น สหกรณ์จะมอบให้กรรมการดำเนินการหรือเจ้าหน้าที่ สหกรณ์ เพื่อแนะนำสมาชิกทำแผนงานผลิตหรือแผนการใช้เงินทุนและค้ำของกู้ตามแบบที่สหกรณ์ กำหนดไว้ให้ถูกต้องตามสมควร และให้ผู้สอบสวน ทำรายการประกอบค้ำของกู้ด้วย

การสอบสวนดังกล่าวรวมทั้งรายการต่างๆ ตามที่จำเป็น เช่น รายละเอียดเกี่ยวกับแผนงานผลิตหรือความมุ่งหมายที่ต้องการเงินทุน จำนวนเงินทุนทั้งหมดที่ ต้องการเพื่องานนั้น จำนวนเงินทุนของสมาชิกผู้ขอกู้เองที่จะนำมาใช้ รายการที่ต้องการเงินกู้และ กำหนดจ่ายเงินกู้แก่ผู้ขอกู้ กำหนดชำระหนี้เงินกู้ และที่มาแห่งรายได้สำหรับชำระหนี้เงินกู้ รายละเอียดของทรัพย์สินที่จะใช้เงินกู้การชำระหนี้เงินกู้อย่างก่อนๆ ของผู้ขอกู้ ความสามารถและ ประสิทธิภาพของ ผู้ขอกู้ที่จะดำเนินงานตามที่เสนอในแผนงานผลิตหรือแผนงานการใช้เงินทุนและ ค้ำของกู้และข้อความอื่นๆ เกี่ยวกับการประกอบอาชีพและฐานะทั่วไปของผู้ขอกู้ตลอดจนฐานะ

ทั่วไปของสมาชิกซึ่งเสนอเข้าค้าประกัน หรือรายละเอียดแห่งทรัพย์สินที่เสนอเป็นประกัน ทั้งนี้ สมาชิกผู้ซื้อและผู้เสนอเข้าค้าประกัน ตลอดจนผู้เสนอจำนองทรัพย์สินเป็นประกัน ต้องให้ข้อความจริงและร่วมมือ

(2) สมาชิกผู้ซื้อต้องทำหนังสือกู้ตามแบบที่กำหนดไว้เสนอต่อสหกรณ์ พร้อมกับแผนงานผลิตหรือแผนการใช้เงินทุนและค่าของกู้ ถ้าการกู้เงินรายนั้นใช้การเข้าประกัน ก็ให้ผู้ซื้อทำหนังสือเข้าค้าประกันตามแบบที่สหกรณ์กำหนดไว้เสนอไปพร้อมกันด้วย

9) การตรวจสอบการใช้เงินกู้

(1) สหกรณ์อาจมอบประธานกลุ่มหรือเลขานุการกลุ่มหรือกรรมการดำเนินการหรือเจ้าหน้าที่สหกรณ์ตรวจสอบการใช้เงินกู้ของสมาชิกผู้กู้ หนึ่ง กรรมการดำเนินการหรือเจ้าหน้าที่สหกรณ์โดยร่วมมือกับเจ้าหน้าที่กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ จะให้คำแนะนำแก่สมาชิกผู้กู้เพื่อใช้วิธีปฏิบัติทางการเกษตรอันได้ผลดีขึ้น ทั้งนี้ เป็นหน้าที่ของสมาชิกผู้กู้ต้องร่วมมือและปฏิบัติตาม

(2) ในกรณีที่ปรากฏว่าสมาชิกผู้กู้นำเงินกู้ที่เบิกไปใช้ผิดวัตถุประสงค์หรือไม่ปฏิบัติตามคำแนะนำเพื่อใช้วิธีปฏิบัติทางการเกษตรกรรมอันได้ผลดีขึ้นหรือภาวะแห่งการผลิตที่ใช้เงินกู้นั้น แสดงว่าจะได้ผลไม่ดีหรือมีเหตุอื่น ๆ ซึ่งคณะกรรมการดำเนินการพิจารณาเห็นว่าไม่สมควรให้เงินกู้เต็มวงเงินที่กำหนดไว้ คณะกรรมการดำเนินการมีอำนาจให้ลดหรือระงับการจ่ายเงินกู้งวดต่อไปสำหรับรายนั้นได้

10) ข้อผูกพันเกี่ยวกับการชำระหนี้ด้วยผลิตผลหรือผลิตภัณฑ์ของสมาชิกผู้กู้

สหกรณ์ที่ดำเนินธุรกิจในการรวบรวมผลิตผลหรือผลิตภัณฑ์ของสมาชิกคณะกรรมการดำเนินการอาจพิจารณากำหนดให้สมาชิกผู้กู้ชำระหนี้เงินกู้ด้วยผลิตผลหรือผลิตภัณฑ์ของตนให้ทางสหกรณ์ ในปริมาณที่คุ้มกับเงินกู้หรือเงินงวดชำระหนี้ (รวมทั้งดอกเบี้ย) อันพึงชำระตามสัญญาไว้ โดยสหกรณ์คิดราคาผลิตผลหรือผลิตภัณฑ์ของสมาชิกเท่ากับราคาตลาดแห่งผลิตผลหรือผลิตภัณฑ์นั้น ในเวลาและสถานที่ที่ส่งมอบให้แก่สหกรณ์ ทั้งนี้ เป็นหน้าที่ของสมาชิกผู้เกี่ยวข้องต้องปฏิบัติตาม

อนึ่ง เพื่อประโยชน์แก่การควบคุมเกี่ยวกับเงินกู้ กรรมการดำเนินการหรือเจ้าหน้าที่สหกรณ์ มีสิทธิเข้าสำรวจผลิตผลของสมาชิกผู้กู้ในนาไร่ ในลานในที่เก็บหรือที่อื่นๆ ในเวลาอันสมควร ได้เสมอ และสมาชิกผู้เกี่ยวข้องต้องอำนวยความสะดวกตามสมควร

11) ดอกเบี้ยเงินกู้

ให้สหกรณ์เรียกดอกเบี้ยเงินกู้ทุกประเภทในอัตราไม่เกินร้อยละ 15 ต่อปี โดยคำนวณตามต้นเงินคงเหลือเป็นรายวัน ตั้งแต่วันถัดจากวันรับเงินกู้จนถึงวันชำระคืนเงินกู้เสร็จสิ้น

คณะกรรมการดำเนินการอาจเปลี่ยนแปลงอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ได้ โดยจะประกาศอัตราดอกเบี้ยให้สมาชิกทราบเป็นคราวๆ ไป ในกรณีที่สมาชิกผู้กู้ไม่ชำระคืนต้นเงินทั้งหมดหรือบางส่วนตามระยะเวลาที่กำหนดไว้ในหนังสือกู้เงินให้สหกรณ์เรียกค่าปรับสำหรับต้นเงินส่วนที่มีได้ชำระตามกำหนดนั้น ในอัตราร้อยละ 3 ต่อปี นอกเหนือจากอัตราดอกเบี้ยที่กำหนดไว้ในวรรคแรก ทั้งนี้ โดยคำนวณเป็นรายวันนับตั้งแต่วันที่สมาชิกผู้กู้ผิดสัญญาเป็นต้นไป จนกว่าจะชำระคืนเงินกู้เสร็จสิ้น เว้นแต่สมาชิกผู้กู้ได้รับอนุญาตให้ผ่อนเวลา

12) การผ่อนเวลา

เมื่อสมาชิกผู้กู้รายใดมีหนี้เงินกู้ใกล้จะครบกำหนดชำระตามสัญญาแต่มีเหตุจำเป็นตามวรรคสองที่ไม่อาจจะชำระคืนเงินกู้ได้ตามสัญญา สมาชิกผู้กู้จะต้องติดต่อกับสหกรณ์เพื่อขอทำหนังสือสัญญาผ่อนเวลาต่อสหกรณ์ (ให้ใช้กรณีที่ไม่สามารถชำระเงินงวดชำระหนี้ด้วย) หากไม่ปฏิบัติ สมาชิกอาจจะหมดสิทธิที่จะขอผ่อนเวลา

ในกรณีที่คณะกรรมการดำเนินการได้สอบสวนพิจารณาเป็นที่พอใจว่าสมาชิกผู้กู้ไม่สามารถจะชำระคืนเงินกู้ไม่ว่าประเภทใดๆ ให้เสร็จสิ้นภายในเวลาที่กำหนดไว้เพราะมีเหตุจำเป็นเนื่องจากประสบภัยธรรมชาติหรือภัยพิบัติร้ายแรงจนเป็นเหตุให้สมาชิกผู้กู้ไม่สามารถชำระคืนต้นเงินได้ ก็อาจผ่อนเวลาให้ได้ตามที่เห็นสมควรคราวละไม่เกินสิบสองเดือน แต่จะผ่อนเวลาเกินกว่าสามคราวไม่ได้ (ให้ใช้ในกรณีที่ไม่สามารถชำระเงินงวดชำระหนี้ด้วย)

13) การเรียกคืนเงินกู้

ในกรณีใดๆ ดังต่อไปนี้ให้ถือว่าเงินกู้เป็นอันถึงกำหนดชำระคืนโดยสิ้นเชิงพร้อมทั้งดอกเบี้ยทันทีโดยมีพักค้ำจนถึงระยะเวลาที่ให้ไว้สำหรับเงินกู้นั้นๆ ทั้งนี้ ให้คณะกรรมการดำเนินการหรือผู้จัดการเรียกคืนโดยมิชักช้า

- (1) เมื่อสมาชิกผู้กู้ออกจากสหกรณ์ไม่ว่าเพราะเหตุใดๆ
- (2) เมื่อปรากฏต่อคณะกรรมการดำเนินการว่าสมาชิกผู้กู้นำเงินไปใช้ผิดวัตถุประสงค์ของการกู้เงินหรือไม่ปฏิบัติตามคำแนะนำเพื่อใช้วิธีปฏิบัติทางเกษตรกรรมอันได้ผลดีขึ้น ทั้งนี้ โดยไม่มีเหตุผลซึ่งคณะกรรมการดำเนินการเห็นสมควร

(3) เมื่อสมาชิกผู้กู้มิได้จัดการแก้ไขหรือเพิ่มเติมหลักประกันตามคำสั่งของคณะกรรมการดำเนินการ

(4) เมื่อสมาชิกผู้กู้ไม่ปฏิบัติตามข้อผูกพันในข้อ 12 โดยไม่มีเหตุผล ซึ่งคณะกรรมการดำเนินการเห็นสมควร

(5) เมื่อสมาชิกผู้กู้ไม่ชำระเงินกู้ และดอกเบี้ยให้เสร็จภายในระยะเวลาที่กำหนดไว้สำหรับเงินกู้นั้นๆ โดยไม่ได้รับผ่อนเวลาหรือไม่ชำระคืนให้เสร็จภายในระยะเวลาที่ผ่อนให้ หรือเมื่อสมาชิกผู้กู้ไม่ชำระเงินงวดชำระหนี้ตามกำหนดสำหรับงวดนั้นๆ โดยไม่มีเหตุผล ซึ่งคณะกรรมการดำเนินการเห็นสมควร

4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

วนิดา จันทรวงศ์ (2550) ได้ทำการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการเกิดหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้สินเชื่อกะหนาการออมสินเขตเชียงใหม่ วัดอุปสรรคของการศึกษาเพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการเกิดหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ของลูกหนี้ จากการศึกษาพบว่า การวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อการเกิดหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ของสินเชื่อกะหนากได้แก่ ระดับรายได้ของครัวเรือน ระยะเวลาผ่อนชำระที่เหลืออยู่ และสัดส่วนภาระหนี้คงเหลือต่อวงเงินกู้

ประชัน แสนโช (2555) ได้ทำการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการชำระหนี้ของเกษตรกรลูกค้าธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร สาขาป่าแดด จังหวัดเชียงราย มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึงปัจจัยที่มีผลต่อการชำระหนี้ของลูกค้าและพฤติกรรมชำระหนี้ ประชากรที่ใช้ในการศึกษาได้แก่ลูกค้าธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร สาขาป่าแดด จังหวัดเชียงราย ตัวแปรอิสระคือปัจจัยภายใน ได้แก่ภาวะเศรษฐกิจ นโยบายของรัฐบาล ภัยธรรมชาติหรือเหตุการณ์ที่คาดไม่ถึง ปัจจัยภายใน ได้แก่ การเปลี่ยนแปลงอัตราดอกเบี้ย หลักประกันที่ใช้ค้ำประกัน ระบบการติดตามหนี้ การควบคุมและกำกับ การพิจารณาสินเชื่อ ปัจจัยที่เกิดจากตัวลูกหนี้ ได้แก่ การใช้เงินกู้ สถานภาพครอบครัวของลูกหนี้ ลักษณะของลูกหนี้ การดำรงตน พฤติกรรมการชำระหนี้ ได้แก่ ชำระทันทีเมื่อมีรายได้ ชำระเมื่อมีพนักงานติดตามทวงถาม ชำระเมื่อถึงกำหนดพบว่า กลุ่มลูกค้าส่วนใหญ่เป็นเพศชายที่มีอายุระหว่าง 45 ถึง 54 ปี การศึกษาระดับชั้นประถมศึกษา และปัจจัยที่มีผลต่อการชำระหนี้ของลูกค้า ได้แก่ ระยะเวลาการเป็นลูกค้า รายได้สุทธิรายจ่ายสุทธิ และวงเงินกู้ของลูกค้า และความคิดเห็นของลูกค้าที่มีผลต่อปัจจัยการชำระหนี้พบว่า ปัจจัยภายนอก ได้แก่ ภาวะเศรษฐกิจไม่ดีมีผลต่อต้นทุนการผลิตสูงขึ้น ปัจจัยภายในธนาคาร ได้แก่ การติดตามหนี้ การพิจารณาสินเชื่อ ปัจจัยที่เกิดจากตัวลูกค้าได้แก่ การใช้จ่ายเงินของลูกค้าและสมาชิกในครอบครัวสูง

เกินไป พฤติกรรมการชำระหนี้พบว่า ลูกค้ายจะชำระหนี้ทันทีเมื่อมีรายได้และจะชำระหนี้เงินกู้ภายนอกก่อนที่จะชำระหนี้ธนาคาร และหากลูกค้าที่คิดว่าไม่สามารถชำระหนี้ได้จะรีบติดต่อพนักงานทันที

อัจฉราวดี จันทร์ดวงโต (2556) ได้ทำการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการชำระคืนเงินกู้ล่าช้าของลูกค้า ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร สาขาบึงสามัคคี จังหวัดกำแพงเพชร มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อศึกษาสภาพการเป็นหนี้ของลูกค้าธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร สาขาบึงสามัคคีจังหวัดกำแพงเพชร และ 2) เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการชำระคืนเงินกู้ล่าช้าของลูกค้า ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร สาขาบึงสามัคคี จังหวัดกำแพงเพชร ผลการศึกษาพบว่า ข้อมูลลักษณะส่วนบุคคลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม จากการวิเคราะห์พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศชายมากกว่าเพศหญิง มีภูมิลำเนาอยู่ในตำบลเทพนิมิตร รองลงมา มีภูมิลำเนาอยู่ในตำบลระหาน มีอายุระหว่าง 31 - 45 ปี มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษา รองลงมา มีการศึกษาระดับประถมศึกษา มีสถานภาพสมรส มีสมาชิกในครัวเรือน 3 - 5 คน มีจำนวนที่ดินทำการเกษตร 6 - 30 ไร่ เป็นลูกค้า ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร 11 - 15 ปี มีรายได้ 100,001 - 200,000 บาท และมีค่าใช้จ่าย 50,000 - 100,000 บาท โดยสภาพการเป็นหนี้คือ มีจำนวนสัญญาที่กู้เงินกับธนาคาร 3 - 5 สัญญา ในวงเงินที่กู้ 100,001 - 250,000 บาท ทำให้มีการค้างชำระหนี้ 50,001 - 150,000 บาท และใช้ระยะเวลาในการชำระหนี้ ระหว่าง 4 - 6 ปี โดยปัญหาส่วนใหญ่ที่ทำให้การชำระหนี้ล่าช้าเพื่อลงทุนในการเกษตร ส่วนปัจจัยที่มีผลต่อการชำระหนี้ของเกษตรกร สาขาบึงสามัคคี จังหวัดกำแพงเพชรในภาพรวมทุกด้าน เป็นปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง โดยปัจจัยภายนอก เป็นปัญหาสูงสุด เกี่ยวกับปัญหาจากการเกิดภัยธรรมชาติ เช่น ภัยแล้ง น้ำท่วม โรคระบาด เช่น เพลี้ย หนอน แมลงรบกวน ราคาพืชผลการเกษตรตกต่ำ ส่วนปัจจัยของตัวลูกค้า เกี่ยวกับมีรายได้ไม่เพียงพอกับค่าใช้จ่ายในครัวเรือน ปัญหาในการมีที่ดินในการประกอบอาชีพน้อย และมีต้นทุนในการผลิตสูง

นภาพร ลิ้มประพันธ์ (2553) ได้ทำการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อความสามารถในการชำระหนี้ของสมาชิกสหกรณ์การเกษตร ในเขตจังหวัดสุโขทัย โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อ 1) ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อความสามารถในการชำระหนี้ของสมาชิกสหกรณ์การเกษตร 2) ทราบถึงปัญหาและอุปสรรคที่มีผลต่อความสามารถในการชำระหนี้ตลอดจนความต้องการของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรในเขตจังหวัดสุโขทัย ผลการศึกษาวิจัยพบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อความสามารถในการชำระหนี้ของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรในเขตจังหวัดสุโขทัย พบว่า ปัจจัยภายในที่มีผลกระทบต่อการชำระหนี้ส่วนใหญ่ในด้านรายได้คือ รายได้จากการขายผลผลิตการเกษตร และค่าใช้จ่ายในภาคการเกษตร ที่มีผลต่อการชำระหนี้ส่วนใหญ่ คือ ค่าปุ๋ยเคมี ส่วนปัจจัยภายนอกที่มีผลกระทบต่อการชำระหนี้มากที่สุด คือ

ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ คือ ผลผลิตการเกษตรมีราคาตกต่ำ และรองลงมา เมื่อศึกษาในรายละเอียดเป็นรายด้านพบว่า ปัจจัยธรรมชาติที่มีผลกระทบ คือ ภาวะฝนแล้ง ปัจจัยด้านสังคม คือ มีการช่วยเหลือเกื้อกูลในสังคมต่อกัน ปัจจัยด้านการเมือง คือ นโยบายการแก้ไขหนี้ภาครัฐ ส่วนปัจจัยด้านอื่นๆ มีผลกระทบต่อความสามารถในการชำระหนี้อยู่ในระดับน้อย ปัญหาและอุปสรรค ข้อเสนอแนะของสมาชิก จากการศึกษาพบว่า ส่วนมากสมาชิกสหกรณ์การเกษตรมีความสามารถในการชำระหนี้คืนเมื่อถึงกำหนดได้เกือบทั้งหมด มีเพียงบางส่วนที่มีประสบปัญหา อันเนื่องมาจากปัจจัยภายนอก โดยแหล่งเงินกู้ที่นำมาใช้หนี้สหกรณ์มาจากรายได้จากการประกอบอาชีพทางการเกษตร ในส่วนของสหกรณ์ เจ้าหน้าที่สหกรณ์การเกษตรจะมาเยี่ยมเยียนปีละ 2 ครั้ง และจะมีการแจ้งหนังสือเตือนกับสมาชิกปีละ 1 ครั้ง และส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่าวิธีปฏิบัติในการขอเงินกู้และชำระหนี้เงินกู้จากเจ้าหน้าที่สินเชื่อของสหกรณ์อยู่ในระดับดี มีความสะดวกที่ได้รับจากเจ้าหน้าที่สินเชื่อของสหกรณ์ในการติดต่อชำระหนี้ อยู่ในระดับมาก และมีความต้องการให้สหกรณ์มีการปรับปรุงงานสินเชื่อ สิ่งที่ต้องปรับปรุงมากที่สุด คือ สถานที่จอดรถน้อยไป ในการดำเนินงานของพนักงานสหกรณ์การเกษตร ส่วนมากเห็นว่าไม่มีความคิดเห็นว่าควรปรับปรุง ความคิดเห็นเกี่ยวกับด้านการให้สินเชื่อนอกภาคการเกษตรเพื่อประกอบอาชีพอย่างอื่นที่เกี่ยวเนื่องกับการเกษตร คือ ควรให้กู้เงินซื้อรถไถหรือรถเกี่ยวได้ ควรให้สินเชื่อในการซื้อปุ๋ย ควรสนับสนุนการทำปุ๋ยไว้ใช้เองและให้สินเชื่อกับกลุ่มอาชีพ และควรหาทางช่วยเหลือในการประกอบอาชีพ ผลการทดสอบสมมติฐานปัจจัยที่มีผลต่อความสามารถในการชำระหนี้ของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรในเขตจังหวัดสุโขทัยพบว่าสมาชิกที่มีเพศ จำนวนสมาชิกในครัวเรือน และรายจ่ายต่อปีต่างกันมีความสามารถในการชำระหนี้แตกต่างกัน ส่วนสมาชิกสหกรณ์การเกษตรที่มีสถานภาพ อายุระดับการศึกษา ระยะเวลาในการเป็นสมาชิก พื้นที่เพื่อใช้ในการเกษตร และรายได้ต่อปีต่างกันมีความสามารถในการชำระหนี้ไม่แตกต่างกัน

ศัสตราวุธ วงศ์ราษฎร์ (2551) ได้ทำการศึกษา มูลเหตุของการค้างชำระหนี้เงินกู้ของลูกค้าธนาคารในจังหวัดพะเยา พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศชาย อยู่ในช่วงอายุระหว่าง 31 – 40 ปี มีระดับการศึกษาส่วนใหญ่จบระดับปริญญาตรี ธุรกิจของผู้ตอบแบบสอบถามมีการจดทะเบียนด้วยทุนจดทะเบียนต่ำกว่า 1,000,000 บาท ลักษณะของธุรกิจเป็นแบบซื้อมาขายไป การดำเนินงานทางธุรกิจอยู่ระหว่าง 1 – 5 ปี รายได้เฉลี่ยต่อปี 100,000 – 500,000 บาท มูลเหตุของการค้างชำระหนี้เงินกู้ของลูกค้าธนาคารในจังหวัดพะเยาที่เกิดจากปัจจัยภายนอก โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาในแต่ละรายการ พบว่ารายการที่อยู่ในระดับมาก ได้แก่ ประชาชนจะเลือกใช้จ่ายซื้อของเฉพาะสิ่งที่จำเป็นใช้ในชีวิตประจำวัน มูลเหตุของการค้างชำระหนี้เงินกู้ของลูกค้าธนาคารในจังหวัดพะเยาที่เกิดจากปัจจัยภายใน โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อ

พิจารณาในแต่ละรายการพบว่า รายการที่อยู่ในระดับมาก คือ ดอกเบี้ยปรับที่มีอัตราสูง เมื่อเกิดการชำระหนี้ล่าช้า การเปลี่ยนแปลงของดอกเบี้ยเงินกู้ ส่งผลกระทบต่อภาระชำระหนี้ และอัตราดอกเบี้ยที่ธนาคารใช้ในปัจจุบัน มูลเหตุของการค้างชำระหนี้เงินกู้ที่เกิดจากตัวลูกค้า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาในแต่ละรายการพบว่า รายการที่อยู่ในระดับมาก คือ นำเงินหมุนเวียนไปลงทุนในส่วนของการลงทุนระยะยาว

ชัยนิพนธ์ บุตดา (2551) ได้ทำการศึกษาการค้างชำระหนี้ของสมาชิกสหกรณ์การเกษตร: กรณีศึกษาสหกรณ์การเกษตรหนองสูง จำกัด อำเภอหนองสูง จังหวัดมุกดาหาร พบว่า ปัจจัยต่างๆ ที่ส่งผลต่อความสามารถในการชำระหนี้ของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรหนองสูง จำกัด โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ขณะที่ความคิดเห็นต่อสาเหตุของการค้างชำระหนี้ โดยรวมอยู่ในระดับมาก 2. สภาพการติดตามหนี้ของเจ้าหน้าที่สหกรณ์การเกษตรหนองสูง จำกัด จังหวัดมุกดาหารในการให้คำแนะนำเกี่ยวกับการใช้เงินกู้ตามวัตถุประสงค์ การได้รับหนังสือเตือนและการติดตามทวงหนี้ พบว่า สมาชิกมีความคิดเห็นในด้านที่พนักงานสหกรณ์ให้คำแนะนำเกี่ยวกับการใช้เงินกู้ตามวัตถุประสงค์ และได้รับหนังสือเตือนการชำระหนี้คืนเงินกู้ก่อนถึงกำหนดชำระ ส่วนการได้รับการติดตามทวงหนี้ของพนักงานสินเชื่อหรือเจ้าหน้าที่ของสหกรณ์ในรอบปีที่ผ่านมา นานๆ จึงจะได้รับการติดตามทวงหนี้ 1 ครั้ง 3. ปัญหาและอุปสรรคในการชำระหนี้ของสมาชิกสหกรณ์การเกษตร: กรณีศึกษาสหกรณ์การเกษตรหนองสูง จำกัด จังหวัดมุกดาหาร พบว่า ปัญหาจากตลาดผลผลิต โดยรวมอยู่ในระดับมาก ปัญหาจากสภาพแวดล้อม โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ปัญหาจากตัวเกษตรกร โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ปัญหาจากสาเหตุอื่น โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง และปัญหาจากเจ้าหน้าที่ โดยรวมอยู่ในระดับน้อย

สมนึก ระวิพันธ์ (2553) ได้ทำการศึกษาปัญหาการค้างชำระหนี้เงินกู้ระยะสั้นของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรวารินชำราบ จำกัด อำเภอวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี วัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัญหาการค้างชำระหนี้เงินกู้ระยะสั้นของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรวารินชำราบ จำกัด และเพื่อศึกษาเปรียบเทียบปัญหาการค้างชำระหนี้เงินกู้ระยะสั้นของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรวารินชำราบ จำกัด อำเภอวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี พบว่า 1. ปัญหาการค้างชำระหนี้เงินกู้ระยะสั้นของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรวารินชำราบ จำกัด โดยรวมมีปัญหาในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านที่เป็นปัญหาการค้างชำระหนี้เงินกู้ระยะสั้นของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรวารินชำราบ จำกัด สูงที่สุดคือ ด้านเศรษฐกิจและสังคม มีปัญหาในระดับมาก ด้านการผลิตมีปัญหาในระดับปานกลาง ด้านการตลาด มีปัญหาในระดับปานกลาง ด้านภัยธรรมชาติ มีปัญหาในระดับปานกลาง และด้านการจัดการของสหกรณ์ มีปัญหาในระดับปานกลาง 2. การเปรียบเทียบปัญหาการค้างชำระหนี้เงินกู้ระยะสั้นของสมาชิกสหกรณ์การเกษตร วารินชำราบ จำกัด

สรุปได้ว่า 1. สมาชิกสหกรณ์ที่มีเพศต่างกันมีปัญหาการค้างชำระหนี้เงินกู้ระยะสั้นด้านการตลาดแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนด้านอื่นๆ ไม่แตกต่างกัน 2. สมาชิกสหกรณ์ที่มีพื้นที่ทำการเกษตรต่างกันมีปัญหาการค้างชำระหนี้ด้านกิจกรรมชาติ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านอื่นๆ ไม่แตกต่างกัน 3. สมาชิกสหกรณ์ที่มีอายุ จำนวนสมาชิกในครัวเรือนและภาระหนี้สินต่างกัน มีปัญหา การค้างชำระหนี้เงินกู้ระยะสั้นไม่แตกต่างกัน

สาวดี รัชศิริ (2553) ได้ทำการศึกษาสาเหตุการค้างชำระหนี้ และแนวทางแก้ปัญหาหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ของสหกรณ์การเกษตรในจังหวัดพังงา โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาพฤติกรรมการก่อหนี้ของสมาชิก สาเหตุที่ก่อให้เกิดการค้างชำระหนี้ และแนวทางในการแก้ปัญหาของสมาชิก ศึกษาเปรียบเทียบพฤติกรรม และสาเหตุที่ก่อให้เกิดการค้างชำระหนี้จำแนกตามลักษณะส่วนบุคคลและศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างสาเหตุที่ก่อให้เกิดการค้างชำระหนี้ของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรในจังหวัดพังงากับพฤติกรรมการก่อหนี้ และแนวทางในการแก้ปัญหา พบว่าส่วนใหญ่เป็นเพศชาย มีอายุระหว่าง 41-50 ปี สถานภาพสมรส มีการศึกษาระดับชั้นประถมศึกษา (ป.4-ป.7) โดยส่วนใหญ่มีจำนวนสมาชิกในครัวเรือน 1-3 คน สมาชิกสหกรณ์ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพรับจ้าง โดยมีรายได้ต่ำสุด 5,000 บาทต่อเดือน และรายได้สูงสุดคือ 30,000 บาทต่อเดือน พฤติกรรมการก่อหนี้สหกรณ์การเกษตรในจังหวัดพังงา พบว่าส่วนใหญ่สมาชิกสหกรณ์มีภาระหนี้ต่ำกว่า 100,000 บาท มีระยะเวลาค้างชำระ 1-5 ปี วัตถุประสงค์ในการกู้ส่วนใหญ่เพื่อลงทุนในธุรกิจการค้า/การประกอบอาชีพ โดยมีเงื่อนไขในการผ่อนชำระรายเดือนไม่เกิน 5,000 บาท ซึ่งส่วนใหญ่ใช้บุคคลเป็นหลักประกัน และได้รับการทวงหนี้โดยการออกติดตามถึงตัว เมื่อเปรียบเทียบพฤติกรรมการก่อหนี้ด้านจำนวนหนี้ค้างชำระ จำแนกตามลักษณะส่วนบุคคลแล้วพบว่า มีพฤติกรรมด้านจำนวนหนี้ไม่แตกต่างกันในทุกปัจจัย สาเหตุที่ก่อให้เกิดการค้างชำระหนี้ของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรในจังหวัดพังงา พบว่า สมาชิกสหกรณ์การเกษตรมีความคิดเห็นเกี่ยวกับสาเหตุที่ก่อให้เกิดการค้างชำระหนี้ โดยรวมอยู่ในระดับความสำคัญน้อย เมื่อพิจารณาแยกเป็น 2 ด้าน พบว่า สมาชิกมีความคิดเห็นต่อสาเหตุการค้างชำระหนี้ ด้านปัญหาภายใน (ส่วนตัวและครอบครัว) มากกว่าสาเหตุด้านปัจจัยภายนอกเมื่อเปรียบเทียบสาเหตุที่ก่อให้เกิดการค้างชำระหนี้ด้านปัญหาภายใน และปัญหาภายนอกจำแนกตามลักษณะส่วนบุคคล พบว่า อายุ การศึกษา และอาชีพของลูกหนี้มีสาเหตุการค้างชำระหนี้แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยที่ปัญหาภายในมีสาเหตุอันดับแรกเนื่องจากมีค่าใช้จ่ายในครอบครัวเพิ่มมากขึ้นกว่าปกติ ส่วนปัญหาภายนอกเนื่องจากปัญหาด้านเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง เป็นอันดับแรกอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งพิจารณาในรายละเอียดแล้วพบว่า เป็นเพราะต้นทุนการผลิตสูงขึ้น และผลกระทบที่เกิดจากภาวะเศรษฐกิจซบเซาเนื่องจากการเปลี่ยนแปลงทางการเมืองบ่อย มีความสำคัญอยู่ในระดับมาก แนวทางการ

แก้ปัญหาพบว่า สมาชิกสหกรณ์การเกษตรในจังหวัดพังงา มีความคิดเห็นต่อมาตรการแก้ปัญหาโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาแยกเป็น 2 มาตรการ พบว่า ในภาพรวมสมาชิกมีความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางในการแก้ปัญหามาตรการแก้ปัญหาลูกหนี้มากกว่ามาตรการแก้ปัญหาที่สหกรณ์ แต่เมื่อพิจารณาในรายละเอียดกลับพบว่า ลูกหนี้ต้องการให้สหกรณ์แก้ปัญหาเรื่องการพิจารณาหลักทรัพย์ค้ำประกันก่อนการให้สินเชื่อเป็นอันดับแรก อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาเป็นเรื่องการใช้คนค้ำประกันที่เชื่อถือได้ และการให้วงเงินกู้ยืมตามศักยภาพของผู้กู้ อยู่ในระดับมากที่สุด 2 เรื่อง นอกจากนี้ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์พบว่า แนวทางการแก้ปัญหานี้ค้างชำระไม่มีความสัมพันธ์กัน สาเหตุการค้างชำระหนี้ด้านปัจจัยภายใน แต่สัมพันธ์กับปัจจัยภายนอกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกัน ในระดับค่อนข้างต่ำ ด้านปัญหาที่เกิดจากสหกรณ์การเกษตรเป็นอันดับแรก รองลงมาเป็นปัญหาเศรษฐกิจสังคม และการเมืองและประสบปัญหาทางธุรกิจ ตามลำดับ

กิติพงษ์ กิติบุตร (2553) ได้ทำการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการค้างชำระหนี้สินเชื่อการเกษตร ของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรป่าชายจำกัด จังหวัดลำพูน มีวัตถุประสงค์เพื่อการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการค้างชำระหนี้สินเชื่อการเกษตรของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรป่าชาย จำกัด จังหวัดลำพูน รวมทั้งปัญหาและอุปสรรคของผู้กู้ยืมเงินสินเชื่อการเกษตร และข้อเสนอแนะของสมาชิกสหกรณ์ เกี่ยวกับการกู้เงินสินเชื่อการเกษตร ผลการศึกษาข้อมูลโดยทั่วไปพบว่า สมาชิกที่กู้ยืมเงินสหกรณ์ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย มีอายุระหว่าง 41-60 มีการศึกษาระดับประถมศึกษาหรือต่ำกว่า มีสถานภาพสมรส มีรายได้เฉลี่ยระหว่าง 1-5,000 บาทต่อเดือน มีจำนวนสมาชิกในครัวเรือน 4 ราย ส่วนใหญ่ไม่ต้องส่งบุตรเรียน ระยะเวลาการเป็นสมาชิกในช่วง 1-20 ปี ส่วนใหญ่มีตำแหน่งทางสังคม ไม่มีหนี้สินนอกระบบ มีการถือครองพื้นที่ทำการเกษตรเป็นของตนเอง ที่ตั้งของพื้นที่ทำการเกษตรอยู่นอกเขตชลประทาน ผลการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการค้างชำระหนี้สินเชื่อการเกษตรของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรป่าชาย จำกัด จังหวัดลำพูน พบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อการค้างชำระหนี้ได้แก่ การที่สมาชิกมีระยะเวลาในการชำระหนี้เกินกว่า 10 ปี เป็นปัจจัยที่มีความสำคัญที่สุดซึ่งมีผลทำให้โอกาสที่สมาชิกจะเกิดการค้างชำระหนี้เพิ่มขึ้น รองลงมาได้แก่ อายุของสมาชิกที่มีอายุมากกว่า 45 ปี การที่ลูกหนี้ได้รับการเยี่ยมชมและติดตามหนี้จากพนักงาน และวงเงินกู้ที่สมาชิกได้รับมากกว่า 50,000 บาท โดยปัจจัยทั้งสามมีผลต่อการค้างชำระหนี้เพิ่มขึ้น ในขณะที่แหล่งของเงินที่ผู้กู้นำมาชำระหนี้เงินกู้มาจากแหล่งอื่นๆ ที่ตั้งของพื้นที่ทำการเกษตรอยู่นอกเขตชลประทาน สมาชิกที่เป็นเพศชาย สมาชิกที่มีบุตรที่ต้องส่งเรียน 1 คน และการมีหนี้สินนอกระบบ ปัจจัยเหล่านี้

มีผลต่อโอกาสที่สมาชิกจะเกิดการค้างชำระหนี้กับสหกรณ์เพิ่มขึ้น และการที่สมาชิกมีรายได้เฉลี่ยของครอบครัวมากกว่า 5,000 บาทต่อเดือนจะมีผลต่อโอกาสที่สมาชิกจะเกิดการค้างชำระหนี้เพิ่มขึ้นเพียงเล็กน้อย

ศรียาลักษณ์ นิราช (2553) ได้ทำการศึกษา ปัจจัยของการค้างชำระหนี้เงินกู้ของลูกค้าธนาคารของรัฐในจังหวัดลำพูน มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึงข้อมูลทั่วไป และปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการค้างชำระหนี้เงินกู้ของลูกค้าธนาคารของรัฐในจังหวัดลำพูน ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยภายในที่มีอิทธิพลต่อการค้างชำระหนี้ลูกค้าของธนาคารของรัฐในจังหวัดลำพูนมากที่สุดมีสาเหตุมาจากภาวะเศรษฐกิจและค่านิยมและเทคโนโลยีปัจจัยภายนอกที่มีอิทธิพลต่อการค้างชำระหนี้มากที่สุดมีสาเหตุมาจากการเพิ่มขึ้นของอัตราดอกเบี้ย ส่วนปัจจัยที่เกิดจากตัวผู้กู้เองที่มีอิทธิพลต่อการค้างชำระหนี้มากที่สุดนั้นมีสาเหตุมาจาก รายได้หลักและรายได้รองลดลงและการนำเงินหมุนเวียนไปลงทุนในส่วนของการลงทุนระยะยาว

วัชร มิ่งแก้ว (2556) ได้ทำการศึกษา ภาวะการค้างชำระหนี้กองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมในจังหวัดระนอง มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสาเหตุภาวะการค้างชำระหนี้กองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมในจังหวัดระนอง และเพื่อเสนอแนะแนวทางแก้ไขภาวะการค้างชำระหนี้ ผลการศึกษาพบว่า สาเหตุการเกิดภาวะหนี้ค้างชำระ ประกอบด้วยปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับเกษตรกรด้านการผลิตหรือการตลาด เกิดจากต้นทุนการผลิตสูง เช่น ค่าปุ๋ย ค่าจ้าง ค่าเมล็ดพันธุ์ ด้านเศรษฐกิจเกิดจากรายได้ไม่เพียงพอที่จะชำระหนี้ มีหนี้สินมาก ด้านการบริหารจัดการ เกิดจากอยู่ห่างไกลไม่สะดวกในการเดินทางมาชำระหนี้ นำเงินไปใช้ผิดวัตถุประสงค์ ชำระหนี้แหล่งอื่นก่อนชำระหนี้กองทุน ฯ ด้านส่วนตัวของเกษตรกร เกิดจากพฤติกรรมหนี้ยวหนี้ และปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับ ส.ป.ก. ระนอง ด้านนโยบาย เกิดจากกระบวนการพิจารณาให้สินเชื่อไม่มีประสิทธิภาพ หรือการรับรองจากกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน และเกิดจากการกำหนดวันชำระคืนเงินกู้ไม่สอดคล้องกับฤดูกาลขายผลผลิต ด้านการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ เกิดจากเจ้าหน้าที่ใช้คำพูดไม่เหมาะสมสำหรับการติดตามทวงหนี้ ด้านการบริหารจัดการ เกิดจากไม่ติดตามการใช้จ่ายเงินให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการขอกู้ ขาดการติดตามทวงหนี้อย่างต่อเนื่องและช่องทางในการชำระหนี้คิ่่นน้อยและข้อเสนอแนะในการแก้ไขปัญหา คือ ควรส่งเสริมการพัฒนาคุณภาพชีวิตของเกษตรกร โดยยึดหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ควรมีแนวทางหรือระเบียบในการบริหารจัดการ การจัดเก็บหนี้ ควรพัฒนาเจ้าหน้าที่ให้มีความรู้ทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติในการปฏิบัติงาน มีขั้นตอนการพิจารณาให้สินเชื่อ ติดตามการใช้จ่ายเงิน และติดตามทวงหนี้ และควรให้เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องทั้งหมดร่วมกันดำเนินการอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ

บทที่ 3

วิธีดำเนินการศึกษา

การศึกษาภาระหนี้สินและปัจจัยการชำระหนี้ของสมาชิกสหกรณ์นิคมพร้าว จำกัด ดำเนินการศึกษาตามขั้นตอนต่อไปนี้

1. การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา
3. การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การวิเคราะห์ข้อมูล

1. การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากรในการศึกษา คือ สมาชิกที่กู้เงินกับสหกรณ์นิคมพร้าว จำกัด ตามบัญชีรายชื่อสมาชิก ตั้งแต่ 1 มกราคม 2558- วันที่ 31 ธันวาคม 2558 จำนวน 877 คน แยกเป็นสมาชิกที่ชำระหนี้ได้ตามกำหนดสัญญา จำนวน 486 คน และสมาชิกที่ชำระหนี้ไม่ได้ตามกำหนดสัญญา จำนวน 391 คน

1.2 ขนาดกลุ่มตัวอย่าง กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรการคำนวณของทาโรยามาเน่ (Taro Yamane) (อ้างถึงใน สุนิย์ ล่องประเสริฐ, 2547: 156-157) ดังนี้

$$n = \frac{N}{1 + N(e)^2}$$

เมื่อ n คือ จำนวนตัวอย่างหรือขนาดกลุ่มตัวอย่าง

N คือ สมาชิกที่กู้เงินกับสหกรณ์นิคมพร้าว จำกัด ตามบัญชีรายชื่อสมาชิก ตั้งแต่ 1 มกราคม 2558- วันที่ 31 ธันวาคม 2558 จำนวน 877 คน

e คือ ค่าความคลาดเคลื่อนของการสุ่มตัวอย่าง ขึ้นอยู่กับระดับความเชื่อมั่น ซึ่งการศึกษาครั้งนี้กำหนดให้มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับร้อยละ 95 ฉะนั้น ค่าความคลาดเคลื่อน (e) จะเท่ากับ 0.05

ดังนั้น เมื่อนำมาแทนค่าสูตรจะได้ ดังนี้

$$n = \frac{877}{1 + 877(0.05)^2}$$

$$n = 275$$

จากการคำนวณขนาดของกลุ่มตัวอย่างมีค่าเท่ากับ 275 คน เลือกรสุ่มตัวอย่างโดยใช้ความน่าจะเป็น (Probability sampling) เป็นการสุ่มตัวอย่างที่เราสามารถระบุความน่าจะเป็นหรือโอกาสของแต่ละหน่วยในประชากรที่จะถูกสุ่มมาเป็นกลุ่มตัวอย่างได้ ใช้วิธีการสุ่มแบบชั้นภูมิ (Stratified random sampling) เป็นการแบ่งประชากรที่เป็นสมาชิกที่ทำธุรกิจสินเชื่อกับสหกรณ์นิคมพร้าว จำกัด ในอำเภอพร้าว จังหวัดเชียงใหม่ โดยแบ่งประชากรออกเป็นกลุ่มตำบล จำนวน 9 ตำบล ต่อจากนั้นจึงทำการสุ่มตัวอย่างตามสัดส่วนของแต่ละตำบลตามหลักของการสุ่มตัวอย่างแบบวิธีการสุ่มอย่างง่าย ซึ่งจะได้กลุ่มตัวอย่างรวม 275 คน ดังตารางที่ 3.1 จำนวนสัดส่วนของกลุ่มสมาชิกตัวอย่างแต่ละตำบล

ตารางที่ 3.1 จำนวนสัดส่วนของกลุ่มสมาชิกตัวอย่างแต่ละตำบล (Quota Sampling)

ตำบล	ลูกหนี้ชำระหนี้ได้ตามกำหนด		ลูกหนี้ชำระหนี้ไม่ได้ตามกำหนด		รวมตัวอย่าง (ราย)
	ประชากร (ราย)	กลุ่มตัวอย่าง (ราย)	ประชากร (ราย)	กลุ่มตัวอย่าง (ราย)	
ทุ่งหลวง	1	1	2	1	2
เขื่อนผาก	107	33	104	32	65
น้ำแพร่	25	8	28	9	17
บ้านโป่ง	33	10	15	5	15
ป่าไหนด	25	8	25	8	16
แม่แวน	86	27	44	14	41
แม่บั้ง	157	49	93	29	78
ป่าดุ่ม	25	8	42	13	21
สันทราย	27	8	38	12	20
รวม	486	152	391	123	275

จากตารางที่ 3.1 พบว่า วิธีการคำนวณกลุ่มตัวอย่าง ตำบลเขื่อนผาก $(107 \times 152) / 486 = 33$ คน เป็นต้น ในส่วนของตำบลอื่นใช้วิธีการคำนวณเช่นเดียวกัน

2. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาคั้งนี้ คือ แบบสอบถามซึ่งถูกพัฒนาขึ้นมาเพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล

2.1 ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ

2.1.1 ศึกษาภาระหนี้สินและปัจจัยการชำระหนี้ของสมาชิกสหกรณ์นิคมพร้าว จำกัด รวมถึงหลักเกณฑ์ แนวคิด และทฤษฎีเกี่ยวกับสินเชื่อ ของสมาชิกสหกรณ์นิคมพร้าว จำกัด เอกสารและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.1.2 กำหนดกรอบแนวคิดในการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

2.1.3 กำหนดวัตถุประสงค์ในการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา โดยขอคำปรึกษาจากอาจารย์ที่ปรึกษา

2.1.4 สร้างเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

2.1.5 นำเสนอร่างเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาต่ออาจารย์ที่ปรึกษาและผู้เชี่ยวชาญ เพื่อตรวจสอบและปรับปรุงแก้ไข โดยมีผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือ จำนวน 3 คน

2.1.6 นำเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาซึ่งได้ปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญไปทดลองใช้ (Try out) กับประชากรที่มีลักษณะคล้ายกับประชากรกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 ชุด แล้วนำผลมาวิเคราะห์เพื่อหาค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่น (Reliability)

2.1.7 นำผลของเครื่องมือที่ทดลองใช้ (Try out) และวิเคราะห์เพื่อหาค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่น (Reliability) แล้วนำเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษา

2.1.8 จัดพิมพ์แบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ และนำไปใช้จริงเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่าง

2.2 ลักษณะของเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ แบบสอบถาม ถูกพัฒนาขึ้นจากการศึกษาจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องต่างๆ มาสรุปกำหนดขอบเขตและเนื้อหา แบ่งออกเป็น 5 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของสมาชิกผู้ถูก ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพ จำนวนสมาชิกในครอบครัว ระยะเวลาการเป็นสมาชิกสหกรณ์

ตอนที่ 2 ข้อมูลด้านเศรษฐกิจของสมาชิกผู้ถูก

ตอนที่ 3 ข้อมูลภาระหนี้สินของสมาชิกผู้ถูก

ตอนที่ 4 ข้อมูลสถานการณ์ที่สมาชิกผู้ถูกเผชิญอยู่

ตอนที่ 5 ข้อมูลความคิดเห็นของสมาชิกผู้ถูกที่มีต่อปัจจัยการชำระหนี้

3. การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

ในการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาคั้งนี้ ผู้ศึกษาได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

3.1 ขอคำแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษาและผู้เชี่ยวชาญ เพื่อตรวจสอบเครื่องมือ

3.2 ตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา (Content Validity) โดยพิจารณาตรวจสอบความชัดเจนและความเหมาะสมของข้อคำถามกับนิยามตัวแปรว่า ตรงกันให้คะแนน +1 ไม่ตรงกันให้คะแนน -1 หรือไม่แน่ใจ ให้คะแนน 0 ตามลำดับ และนำผลการตรวจสอบของผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 คน มาหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามและวัตถุประสงค์ (IOC: Index of Item-

Objective Congruence) ซึ่งได้ค่า IOC = 1 หรือ 100 % จึงนำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อขอคำแนะนำอีกชั้นหนึ่ง เพื่อให้มีความเที่ยงตรงตามเนื้อหาและแก้ไขปรับปรุงแบบสอบถามให้สมบูรณ์ที่สุด

3.3 ทดสอบความเชื่อมั่นของเครื่องมือ (Reliability) โดยนำแบบสอบถามที่เสนออาจารย์ที่ปรึกษาและปรับปรุงแก้ไขเพิ่มเติม จากนั้นจึงทดลองใช้ (Try out) กับประชากรอื่นที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง คือ สมาชิกสหกรณ์นิคมอื่นที่ไม่ใช่สหกรณ์นิคมพร้าว จำกัด จำนวน 30 คน เพื่อหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α -Coefficient) ตามวิธีของ ครอนบาค (Cronbach) ที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 พบว่า ค่าความเชื่อมั่นจากแบบสอบถามที่ได้คือ 0.85 ซึ่งค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐานคือ ตั้งแต่ 0.80 ขึ้นไป แสดงว่าแบบสอบถามที่ใช้สำหรับการศึกษานี้มีความน่าเชื่อถือ สามารถนำไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลได้

3.4 นำแบบสอบถามที่ได้ปรับปรุงแก้ไขแล้ว เสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อขอความเห็นชอบและจัดพิมพ์แบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ เพื่อแจกกลุ่มประชากรตัวอย่างจริงที่ใช้ในการศึกษา

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บข้อมูลในการศึกษานี้ มีขั้นตอนในการดำเนินการดังนี้

4.1 ขอความร่วมมือกับสหกรณ์นิคมพร้าว จำกัด โดยประสานงานกับประธานสหกรณ์ผู้จัดการสหกรณ์ และเจ้าหน้าที่สหกรณ์ เพื่อชี้แจงวัตถุประสงค์ในการให้สมาชิกตอบแบบสอบถาม และขอความอนุเคราะห์แจ้งกำหนดการประชุมกลุ่มสมาชิกของสหกรณ์

4.2 เข้าร่วมประชุมกลุ่มสมาชิกของสหกรณ์ เพื่อชี้แจงวัตถุประสงค์ในการให้สมาชิกและเก็บข้อมูลจากกลุ่มสมาชิกสหกรณ์นิคมพร้าว จำกัด โดยผู้ศึกษาได้ทำการเก็บข้อมูลด้วยตนเองตามกลุ่มสมาชิกของสหกรณ์ และให้สมาชิกกรอกแบบสอบถาม

4.3 รวบรวมแบบสอบถามจากสมาชิกในแต่ละกลุ่ม เพื่อนำมาประมวลผลด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาใช้เกณฑ์การให้คะแนนตามระดับความคิดเห็นต่อปัจจัยการชำระหนี้ วิเคราะห์โดยหาค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) เป็นแบบจำแนกความหมาย 5 ระดับ (Semantic Differential) เป็นรายชื่อและรายด้าน โดยยึดเกณฑ์แบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Likert Scale) (ยุกธิ์ ไถยวรวรณ, 2550: 46) ดังนี้

- 5 หมายถึง มีความสำคัญมากที่สุด
- 4 หมายถึง มีความสำคัญมาก
- 3 หมายถึง มีความสำคัญปานกลาง
- 2 หมายถึง มีความสำคัญน้อย
- 1 หมายถึง มีความสำคัญน้อยที่สุด

การแปลความหมายค่าเฉลี่ย ใช้เกณฑ์การแบ่งความถี่ตามแนวทางของ บุญชม ศรีสะอาด และบุญส่ง นิลแก้ว (2535: 23-24) เพื่อแบ่งระดับความสำคัญที่ทำให้สมาชิกมีส่วนร่วมในการดำเนินธุรกิจกับสหกรณ์ ดังนี้

คะแนนเฉลี่ย	ความหมาย
4.51 – 5.00	มีความสำคัญอยู่ในระดับมากที่สุด
3.51 – 4.50	มีความสำคัญอยู่ในระดับมาก
2.51 – 3.50	มีความสำคัญอยู่ในระดับปานกลาง
1.51 – 2.50	มีความสำคัญอยู่ในระดับน้อย
1.00 – 1.50	มีความสำคัญอยู่ในระดับน้อยสุด

การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามจะวิเคราะห์ตามขั้นตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 การศึกษาข้อมูลทั่วไปของสมาชิกผู้กู้ ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพ จำนวนสมาชิกในครัวเรือน ระยะเวลาการเป็นสมาชิกสหกรณ์ ใช้สถิติเชิงพรรณนา ประเภทความถี่ และร้อยละ

ตอนที่ 2 การศึกษาข้อมูลด้านเศรษฐกิจของสมาชิกผู้กู้ ได้แก่ รายได้ ค่าใช้จ่าย ใช้สถิติเชิงพรรณนา ประเภทความถี่ และร้อยละ

ตอนที่ 3 การศึกษาข้อมูลภาระหนี้สินของสมาชิกผู้กู้ ใช้สถิติเชิงพรรณนา ประเภทความถี่ และร้อยละ

ตอนที่ 4 การศึกษาสถานการณ์ปัจจุบันของสมาชิกสหกรณ์ที่เผชิญอยู่ ใช้สถิติเชิงพรรณนาประเภทความถี่ และร้อยละ

ตอนที่ 5 การศึกษาความคิดเห็นของสมาชิกผู้ที่มีต่อปัจจัยการชำระหนี้ ใช้สถิติเชิงพรรณนา ประเภทความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าแจกแจง t -test แบบ Independent Samples

บทที่ 4

ผลการศึกษา

การอธิบายผลการศึกษาแยกออกเป็น 5 ขั้นตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 การศึกษาข้อมูลทั่วไปของสมาชิกผู้กู้ ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพ จำนวนสมาชิกในครัวเรือน ระยะเวลาการเป็นสมาชิกสหกรณ์ ใช้สถิติเชิงพรรณนา ประเภทความถี่ และร้อยละ

ตอนที่ 2 การศึกษาข้อมูลด้านเศรษฐกิจของสมาชิกผู้กู้ ได้แก่ รายได้ ค่าใช้จ่าย ใช้สถิติเชิงพรรณนาประเภทความถี่ และร้อยละ

ตอนที่ 3 การศึกษาข้อมูลภาระหนี้สินของสมาชิกผู้กู้ ใช้สถิติเชิงพรรณนาประเภทความถี่ และร้อยละ

ตอนที่ 4 การศึกษาสถานการณ์ปัจจุบันของสมาชิกสหกรณ์ที่เผชิญอยู่ ใช้สถิติเชิงพรรณนาประเภทความถี่ และร้อยละ

ตอนที่ 5 การศึกษาความคิดเห็นของสมาชิกผู้กู้ที่มีต่อปัจจัยการชำระหนี้ ใช้สถิติเชิงพรรณนาประเภทความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน รวมทั้ง $t - test$

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของสมาชิกผู้กู้

ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพ จำนวนสมาชิกในครอบครัว ระยะเวลาการเป็นสมาชิกสหกรณ์ โดยแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละของแต่ละรายการแสดงได้ดังตารางที่ 4.1

ตารางที่ 4.1 จำนวนและร้อยละของข้อมูลทั่วไปของสมาชิกผู้กู้เงินสหกรณ์นิคมพร้าว จำกัด

ข้อมูลทั่วไป	ลูกหนี้ชำระหนี้ ได้ตามกำหนด		ลูกหนี้ชำระหนี้ ไม่ได้ตามกำหนด	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
1. เพศ				
ชาย	108	71.1	79	64.2
หญิง	44	28.9	44	35.8
รวม	152	100.0	123	100.0
2. อายุ				
ไม่เกิน 39 ปี	5	3.3	1	0.8
40-49 ปี	31	20.4	20	16.3
50-59 ปี	71	46.7	56	45.5
60 ปีขึ้นไป	45	29.6	46	37.4
รวม	152	100.0	123	100.0
3. ระดับการศึกษา				
ประถมศึกษา	124	81.6	95	77.2
มัธยมต้น	15	9.9	10	8.1
มัธยมปลาย / ปวช.	9	5.9	13	10.6
ปวส / อนุปริญญา	2	1.3	4	3.3
ปริญญาตรีขึ้นไป	2	1.3	1	0.8
รวม	152	100.0	123	100.0
4. สถานภาพ				
โสด	6	3.9	5	4.1
สมรส	133	87.5	87	70.7
หม้าย	10	6.6	28	22.8
หย่าร้าง	3	2.0	3	2.4
รวม	152	100.0	123	100.0

ข้อมูลทั่วไป	ลูกหนี้ชำระหนี้ ได้ตามกำหนด		ลูกหนี้ชำระหนี้ ไม่ได้ตามกำหนด	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
5. จำนวนสมาชิกในครอบครัว				
1 คน	9	5.9	6	4.9
2 คน	46	30.3	39	31.7
3 คน	34	22.4	44	35.8
4 คน	42	27.6	19	15.4
5 คน	14	9.2	14	11.4
6 คน ขึ้นไป	7	4.6	1	0.8
รวม	152	100.0	123	100.0
6. ระยะเวลาการเป็นสมาชิกสหกรณ์				
ไม่เกิน 10 ปี	34	22.4	44	35.8
11-20 ปี	83	54.6	49	39.8
21-30 ปี	24	15.8	10	8.1
31 ปี ขึ้นไป	11	7.2	20	16.3
รวม	152	100.0	123	100.0

จากตารางที่ 4.1 ผู้ตอบแบบสอบถามจากสมาชิกผู้กู้เงินสหกรณ์นิคมพร้าว จำกัด จำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพ จำนวนสมาชิกในครอบครัว ระยะเวลาการเป็นสมาชิกสหกรณ์ เป็นดังนี้

1. เพศ

กลุ่มลูกหนี้ชำระหนี้ได้ตามกำหนด ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 71.1 และเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 28.9

กลุ่มลูกหนี้ชำระหนี้ไม่ได้ตามกำหนด ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 64.2 และเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 35.8

2. อายุ

กลุ่มลูกหนี้ชำระหนี้ได้ตามกำหนด มีอายุระหว่าง 50-59 ปี เป็นจำนวนมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 46.7 รองลงมาคือ 60 ปีขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 29.6 และน้อยที่สุด คือ อายุ 30-39 ปี คิดเป็นร้อยละ 3.3 ตามลำดับ

กลุ่มลูกหนี้ชำระหนี้ไม่ได้ตามกำหนด มีอายุระหว่าง ระหว่าง 50-59 ปี เป็นจำนวนมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 45.5 รองลงมาคือ 60 ปีขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 37.4 และน้อยที่สุด คือ อายุ 30-39 ปี คิดเป็นร้อยละ 0.8 ตามลำดับ

3. ระดับการศึกษา

กลุ่มลูกหนี้ชำระหนี้ได้ตามกำหนด ส่วนใหญ่มีระดับการศึกษาระดับประถมศึกษา คิดเป็นร้อยละ 81.6 รองลงมาคือ ระดับมัธยมต้น คิดเป็นร้อยละ 9.9 และน้อยที่สุดคือ ระดับปวส. / อนุปริญญา และระดับปริญญาตรีขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 1.3 ตามลำดับ

กลุ่มลูกหนี้ชำระหนี้ไม่ได้ตามกำหนด ส่วนใหญ่มีระดับการศึกษาระดับประถมศึกษา คิดเป็นร้อยละ 77.2 รองลงมาคือ ระดับมัธยมมัธยมปลาย / ปวช. คิดเป็นร้อยละ 10.6 และน้อยที่สุดคือ ระดับปริญญาตรีขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 0.8 ตามลำดับ

4. สถานภาพ

กลุ่มลูกหนี้ชำระหนี้ได้ตามกำหนด ส่วนใหญ่มีสถานภาพสมรส คิดเป็นร้อยละ 87.5 รองลงมาคือ หม้าย คิดเป็นร้อยละ 6.6 และน้อยที่สุดคือ หย่าร้าง คิดเป็นร้อยละ 2.0 ตามลำดับ

กลุ่มลูกหนี้ชำระหนี้ไม่ได้ตามกำหนด ส่วนใหญ่มีสถานภาพสมรส คิดเป็นร้อยละ 70.7 รองลงมาคือ หม้าย คิดเป็นร้อยละ 22.8 และน้อยที่สุดคือ หย่าร้าง คิดเป็นร้อยละ 2.4 ตามลำดับ

5. จำนวนสมาชิกในครอบครัว

กลุ่มลูกหนี้ชำระหนี้ได้ตามกำหนด มีจำนวนสมาชิกในครอบครัว 2 คน เป็นจำนวนมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 30.3 รองลงมาคือ 4 คน คิดเป็นร้อยละ 27.6 และน้อยที่สุด คือ 6 คนขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 4.6 ตามลำดับ

กลุ่มลูกหนี้ชำระหนี้ได้ตามกำหนด มีจำนวนสมาชิกในครอบครัว 3 คนเป็นจำนวนมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 35.8 รองลงมาคือ 2 คน คิดเป็นร้อยละ 31.7 และน้อยที่สุด คือ 6 คนขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 0.8 ตามลำดับ

6. ระยะเวลาการเป็นสมาชิกสหกรณ์

กลุ่มลูกหนี้ชำระหนี้ได้ตามกำหนด ส่วนใหญ่เป็นสมาชิกสหกรณ์เป็นระยะเวลา 11-20 ปี คิดเป็นร้อยละ 54.6 รองลงมาคือ ไม่เกิน 10 ปี คิดเป็นร้อยละ 22.4 และน้อยที่สุดคือ 31 ปีขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 15.8 ตามลำดับ

กลุ่มลูกหนี้ชำระหนี้ไม่ได้ตามกำหนด มีระยะเวลาการเป็นสมาชิกสหกรณ์ 11-20 ปี เป็นจำนวนมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 39.8 รองลงมาคือ ไม่เกิน 10 ปี คิดเป็นร้อยละ 35.8 และน้อยที่สุดคือ 21-30 ปี คิดเป็นร้อยละ 8.1 ตามลำดับ

ตอนที่ 2 ข้อมูลด้านเศรษฐกิจของสมาชิกผู้กู้

ข้อมูลรายได้และค่าใช้จ่าย ของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามรายได้ภาคการเกษตร ต่อปี อาชีพภาคการเกษตร รายได้นอกภาคเกษตรต่อปี อาชีพนอกภาคการเกษตร และรายได้ทั้งหมด ต่อปี ค่าใช้จ่ายภาคการเกษตรต่อปี ค่าใช้จ่ายครัวเรือนต่อปี และค่าใช้จ่ายทั้งหมดต่อปี โดยแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละของแต่ละรายการดังแสดงในตารางที่ 4.2 ถึง ตารางที่ 4.9

ตารางที่ 4.2 จำนวนและร้อยละของสมาชิกผู้กู้เงินสหกรณ์นิคมพร้าว จำกัด จำแนกตามรายได้ภาคการเกษตรต่อปี

ระดับรายได้	ลูกหนี้ชำระหนี้ได้ตามกำหนด		ลูกหนี้ชำระหนี้ไม่ได้ตามกำหนด	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
0-25,000 บาท	27	17.8	34	27.6
25,001-50,000 บาท	34	22.4	36	29.3
50,001-75,000 บาท	9	6.0	6	4.9
75,001-100,000 บาท	24	15.7	14	11.4
100,001-125,000 บาท	2	1.3	2	1.6
125,001-150,000 บาท	17	11.2	13	10.6
150,001 บาท ขึ้นไป	39	25.6	18	14.6
รวม	152	100.0	123	100.0

จากตารางที่ 4.2 ผู้ตอบแบบสอบถามจากสมาชิกผู้กู้เงินสหกรณ์นิคมพร้าว จำกัด จำแนกตามรายได้ภาคการเกษตรต่อปี พบว่า

กลุ่มสมาชิกที่ชำระหนี้ได้ตามกำหนด มีรายได้ภาคการเกษตรต่อปี 150,001 บาทขึ้นไป เป็นจำนวนมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 25.6 รองลงมาคือ 25,001-50,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 22.4 และน้อยที่สุดคือ 100,001-125,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 1.3 ตามลำดับ

กลุ่มสมาชิกที่ชำระหนี้ไม่ได้ตามกำหนด มีรายได้ภาคการเกษตรต่อปี ระหว่าง 25,000-50,000 บาท เป็นจำนวนมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 29.3 รองลงมาคือ 0-25,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 27.6 และน้อยที่สุดคือ 100,001-125,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 1.6 ตามลำดับ

ตารางที่ 4.3 จำนวนและร้อยละของสมาชิกผู้ให้ข้อมูล จำแนกตามอาชีพภาคการเกษตร

อาชีพ	ลูกหนี้ชำระหนี้ได้ตามกำหนด		ลูกหนี้ชำระหนี้ไม่ได้ตามกำหนด	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ทำนาปี	56	36.8	64	52.0
ทำนาปรัง	26	17.1	18	14.6
สวนลำไย	132	86.8	98	79.7
สวนมะม่วง	37	24.3	13	10.6
ข้าวโพด	27	17.8	6	4.9
เลี้ยงสัตว์	12	7.9	6	4.9
ประมง	4	2.6	2	1.6
รวม	152	100.0	123	100.00

จากตารางที่ 4.3 ผู้ตอบแบบสอบถามจากสมาชิกผู้กู้เงินสหกรณ์นิคมพร้าว จำกัด จำแนกตามอาชีพภาคการเกษตร พบว่า

กลุ่มสมาชิกที่ชำระหนี้ได้ตามกำหนด ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพทำสวนลำไย คิดเป็นร้อยละ 86.8 รองลงมาคือ ทำนาปี คิดเป็นร้อยละ 36.8 และน้อยที่สุดคือ ทำประมง คิดเป็นร้อยละ 2.6 ตามลำดับ

กลุ่มสมาชิกที่ชำระหนี้ไม่ได้ตามกำหนด ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพทำสวนลำไย คิดเป็นร้อยละ 79.7 รองลงมาคือ ทำนาปี คิดเป็นร้อยละ 52.0 และน้อยที่สุดคือ ทำประมง คิดเป็นร้อยละ 1.6 ตามลำดับ

อนึ่ง ผู้ตอบแบบสอบถาม 1 คน สามารถทำอาชีพภาคการเกษตรได้มากกว่า 1 อาชีพ

ตารางที่ 4.4 จำนวนและร้อยละของสมาชิกผู้กู้เงินสหกรณ์นิคมพร้าว จำกัด จำแนกตามรายได้นอก
ภาคการเกษตรต่อปี

ระดับรายได้	ลูกหนี้ชำระหนี้ได้ตามกำหนด		ลูกหนี้ชำระหนี้ไม่ได้ตามกำหนด	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
0-25,000 บาท	103	67.7	74	60.2
25,001-50,000 บาท	19	12.5	21	17.1
50,001-75,000 บาท	10	6.6	10	8.1
75,001-100,000 บาท	9	5.9	5	4.1
100,001-125,000 บาท	5	3.3	2	0.8
125,001-150,000 บาท	1	0.7	3	2.4
150,001 บาท ขึ้นไป	5	3.3	9	7.3
รวม	152	100.0	123	100.00

จากตารางที่ 4.4 ผู้ตอบแบบสอบถามจากสมาชิกผู้กู้เงินสหกรณ์นิคมพร้าว จำกัด
จำแนกตามรายได้นอกภาคการเกษตรต่อปี พบว่า

กลุ่มสมาชิกที่ชำระหนี้ได้ตามกำหนด ส่วนใหญ่มีรายได้นอกภาคการเกษตรต่อปี
ระหว่าง 0-25,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 67.7 รองลงมาคือ 25,001-50,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 12.5
และน้อยที่สุดคือ 125,001-150,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 0.7 ตามลำดับ

กลุ่มสมาชิกที่ชำระหนี้ไม่ได้ตามกำหนด ส่วนใหญ่มีรายได้นอกภาคการเกษตรต่อปี
ระหว่าง 0-25,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 60.2 รองลงมาคือ 25,001-50,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 17.1
และน้อยที่สุดคือ 100,001-125,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 0.8 ตามลำดับ

ตารางที่ 4.5 จำนวนและร้อยละของสมาชิกผู้กู้เงินสหกรณ์นิคมพร้าว จำกัด จำแนกตามอาชีพนอกภาคการเกษตร

อาชีพ	ถูกหนี้ชำระหนี้ได้ตามกำหนด		ถูกหนี้ชำระหนี้ไม่ได้ตามกำหนด	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
รับจ้าง	55	36.1	70	56.9
ค้าขาย	9	5.9	15	12.2
พนักงานรัฐ	5	3.3	5	4.1
พนักงานเอกชน	1	0.7	0	0.0
บุตรส่งให้	17	11.2	26	21.1
รวม	152	100.0	123	100

จากตารางที่ 4.5 ผู้ตอบแบบสอบถามจากสมาชิกผู้กู้เงินสหกรณ์นิคมพร้าว จำกัด จำแนกตามอาชีพนอกภาคการเกษตร พบว่า

กลุ่มสมาชิกที่ชำระหนี้ได้ตามกำหนด ประกอบอาชีพรับจ้าง เป็นจำนวนมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 36.1 รองลงมาคือ บุตรส่งให้ คิดเป็นร้อยละ 11.2 และน้อยที่สุดคือ พนักงานเอกชน คิดเป็นร้อยละ ตามลำดับ

กลุ่มสมาชิกที่ชำระหนี้ไม่ได้ตามกำหนด ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพรับจ้าง คิดเป็นร้อยละ 56.9 รองลงมาคือ ค้าขาย คิดเป็นร้อยละ 12.2 และน้อยที่สุดคือ พนักงานเอกชน คิดเป็นร้อยละ 0.0 ตามลำดับ

อนึ่ง ผู้ตอบแบบสอบถาม 1 คน สามารถทำอาชีพนอกภาคการเกษตรได้มากกว่า 1 อาชีพ หรืออาจไม่ได้ทำอาชีพนอกภาคการเกษตร

ตารางที่ 4.6 จำนวนและร้อยละของสมาชิกผู้กู้เงินสหกรณ์นิคมพร้าว จำกัด จำแนกตามรายได้ทั้งหมดต่อปี

ระดับรายได้	ถูกหนี้ชำระหนี้ได้ตามกำหนด		ถูกหนี้ชำระหนี้ไม่ได้ตามกำหนด	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
0-50,000 บาท	35	23.0	41	33.3
50,001-100,000 บาท	46	30.3	25	20.3
100,001-150,000 บาท	17	11.2	19	15.5
150,001-200,000 บาท	20	13.2	19	15.5
200,001-250,000 บาท	7	4.6	2	1.6
250,001-300,000 บาท	11	7.2	6	4.9
300,001 บาท ขึ้นไป	16	10.5	11	8.9
รวม	152	100.0	123	100.0

จากตารางที่ 4.6 ผู้ตอบแบบสอบถามจากสมาชิกผู้กู้เงินสหกรณ์นิคมพร้าว จำกัด จำแนกตามรายได้ทั้งหมดต่อปี พบว่า

กลุ่มสมาชิกที่ชำระหนี้ได้ตามกำหนด มีรายได้ทั้งหมดต่อปีระหว่าง 50,001-100,000 บาท เป็นจำนวนมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 30.3 รองลงมาคือ 0-50,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 23.0 และน้อยที่สุดคือ 200,001-250,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 4.6 ตามลำดับ

กลุ่มสมาชิกที่ชำระหนี้ไม่ได้ตามกำหนด มีรายได้ทั้งหมดต่อปี ระหว่าง 0-50,000 บาท เป็นจำนวนมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 33.3 รองลงมาคือ 50,001-100,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 20.3 และน้อยที่สุดคือ 200,001-250,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 1.6 ตามลำดับ

ตารางที่ 4.7 จำนวนและร้อยละของสมาชิกผู้กู้เงินสหกรณ์นิคมพร้าว จำกัด จำแนกตามค่าใช้จ่าย
ภาคการเกษตรต่อปี

ระดับค่าใช้จ่าย	ลูกหนี้ชำระหนี้ได้ตามกำหนด		ลูกหนี้ชำระหนี้ไม่ได้ตามกำหนด	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
0-25,000 บาท	65	42.8	60	48.7
25,001-50,000 บาท	51	33.6	29	23.6
50,001-75,000 บาท	11	7.2	8	6.5
75,001-100,000 บาท	15	9.9	22	17.9
100,001-125,000 บาท	4	2.6	0	0.0
125,001-150,000 บาท	1	0.6	0	0.0
150,001 บาท ขึ้นไป	5	3.3	4	3.3
รวม	152	100.0	123	100.0

จากตารางที่ 4.6 ผู้ตอบแบบสอบถามจากสมาชิกผู้กู้เงินสหกรณ์นิคมพร้าว จำกัด
จำแนกตามค่าใช้จ่ายภาคการเกษตรต่อปี พบว่า

กลุ่มสมาชิกที่ชำระหนี้ได้ตามกำหนด มีค่าใช้จ่ายภาคการเกษตรต่อปีระหว่าง
0-25,000 บาท เป็นจำนวนมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 42.8 รองลงมาคือ 25,000-50,000 บาท คิดเป็น
ร้อยละ 33.6 และน้อยที่สุดคือ 125,001-150,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 0.6 ตามลำดับ

กลุ่มสมาชิกที่ชำระหนี้ไม่ได้ตามกำหนด มีค่าใช้จ่ายภาคการเกษตรต่อปีระหว่าง
0-25,000 บาท เป็นจำนวนมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 48.7 รองลงมาคือ 25,000-50,000 บาท คิดเป็น
ร้อยละ 23.6 และน้อยที่สุดคือ 100,001-125,000 บาท และ 125,001-150,000 บาท คิดเป็นร้อยละ
0.0 ตามลำดับ

ตารางที่ 4.8 จำนวนและร้อยละของสมาชิกผู้กู้เงินสหกรณ์นิคมพร้าว จำกัด จำแนกตามค่าใช้จ่ายครัวเรือนต่อปี

ระดับค่าใช้จ่าย	ลูกหนี้ชำระหนี้ได้ตามกำหนด		ลูกหนี้ชำระหนี้ไม่ได้ตามกำหนด	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
0-25,000 บาท	16	10.5	15	12.2
25,001-48,000 บาท	65	42.8	58	47.2
48,001-72,000 บาท	37	24.3	35	28.5
72,001-96,000 บาท	5	3.3	2	1.6
96,001-120,000 บาท	14	9.2	4	3.2
120,001 บาท ขึ้นไป	15	9.9	9	7.3
รวม	152	100.0	123	100.0

จากตารางที่ 4.8 ผู้ตอบแบบสอบถามจากสมาชิกผู้กู้เงินสหกรณ์นิคมพร้าว จำกัด จำแนกตามค่าใช้จ่ายครัวเรือนต่อปี พบว่า

กลุ่มสมาชิกที่ชำระหนี้ได้ตามกำหนด มีค่าใช้จ่ายครัวเรือนต่อปีระหว่าง 25,001-48,000 บาท เป็นจำนวนมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 42.8 รองลงมาคือ 48,001-72,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 24.3 และน้อยที่สุดคือ 72,001-96,000บาท คิดเป็นร้อยละ 3.3 ตามลำดับ

กลุ่มสมาชิกที่ชำระหนี้ไม่ได้ตามกำหนด มีค่าใช้จ่ายครัวเรือนต่อปีระหว่าง 25,001-48,000 บาท เป็นจำนวนมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 47.2 รองลงมาคือ 48,001-72,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 28.5 และน้อยที่สุดคือ 72,001-96,000บาท คิดเป็นร้อยละ 1.6 ตามลำดับ

ตารางที่ 4.9 จำนวนและร้อยละของสมาชิกผู้กู้เงินสหกรณ์นิคมพร้าว จำกัด จำแนกตามค่าใช้จ่ายทั้งหมดต่อปี

ระดับค่าใช้จ่าย	ลูกหนี้ชำระหนี้ได้ตามกำหนด		ลูกหนี้ชำระหนี้ไม่ได้ตามกำหนด	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
0-50,000 บาท	31	20.4	47	38.2
50,001-100,000 บาท	70	46.0	42	34.1
100,001-150,000 บาท	15	9.9	21	17.1
150,001-200,000 บาท	24	15.8	6	4.9
200,001-250,000 บาท	9	5.9	5	4.1
250,001-300,000 บาท	2	1.3	2	1.6
300,001 บาท ขึ้นไป	1	0.7	0	0.0
รวม	152	100.0	98	100.0

จากตารางที่ 4.9 ผู้ตอบแบบสอบถามจากสมาชิกผู้กู้เงินสหกรณ์นิคมพร้าว จำกัด จำแนกตาม ค่าใช้จ่ายทั้งหมดต่อปี พบว่า

กลุ่มสมาชิกที่ชำระหนี้ได้ตามกำหนด มีค่าใช้จ่ายทั้งหมดต่อปีระหว่าง 50,001-100,000 บาท เป็นจำนวนมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 46.0 รองลงมาคือ 0-50,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 20.4 และน้อยที่สุดคือ 300,001 ขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 0.7 ตามลำดับ

กลุ่มสมาชิกที่ชำระหนี้ไม่ได้ตามกำหนด มีค่าใช้จ่ายทั้งหมดต่อปีระหว่าง 0-50,000 บาท เป็นจำนวนมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 38.2 รองลงมาคือ 50,001-100,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 34.1 และน้อยที่สุดคือ 300,001 ขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 0.0 ตามลำดับ

ตอนที่ 3 ข้อมูลภาระหนี้สินของสมาชิกผู้กู้

ข้อมูลภาระหนี้สินของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามภาระหนี้สินทั้งหมด ภาระหนี้สินต่อปี จำนวนแหล่งเงินทุน แหล่งเงินทุนนอกเหนือจากสหกรณ์ ทรัพย์สินทั้งหมดโดยแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละของแต่ละรายการแสดงได้ดังตารางที่ 4.10 ถึง ตารางที่ 4.13

ตารางที่ 4.10 จำนวนและร้อยละของสมาชิกผู้กู้เงินสหกรณ์นิคมพร้าว จำกัด จำแนกตามภาระหนี้สินทั้งหมด

ระดับภาระหนี้สิน	ลูกหนี้ชำระหนี้ได้ตามกำหนด		ลูกหนี้ชำระหนี้ไม่ได้ตามกำหนด	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
0-50,000 บาท	57	37.5	37	30.1
50,001-100,000 บาท	27	17.8	26	21.1
100,001-150,000 บาท	16	10.5	8	6.5
150,001-200,000 บาท	11	7.2	10	8.1
200,001-250,000 บาท	10	6.6	15	12.2
250,001-300,000 บาท	4	2.6	6	4.9
300,001 บาท ขึ้นไป	27	17.8	21	17.1
รวม	152	100.0	123	100.0

จากตารางที่ 4.10 ผู้ตอบแบบสอบถามจากสมาชิกผู้กู้เงินสหกรณ์นิคมพร้าว จำกัด จำแนกตาม ภาระหนี้สินทั้งหมด พบว่า

กลุ่มสมาชิกที่ชำระหนี้ได้ตามกำหนด มีภาระหนี้สินทั้งหมดอยู่ระหว่าง 0-50,000 บาท เป็นจำนวนมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 37.5 รองลงมาคือ 50,001-100,000 บาท และ 300,001 บาท ขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 17.8 และน้อยที่สุดคือ 250,001-300,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 2.6 ตามลำดับ

กลุ่มสมาชิกที่ชำระหนี้ไม่ได้ตามกำหนด มีภาระหนี้สินทั้งหมดระหว่าง 0-50,000 บาท เป็นจำนวนมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 30.1 รองลงมาคือ 50,001-100,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 21.1 และน้อยที่สุดคือ 250,001-300,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 4.9 ตามลำดับ

ตารางที่ 4.11 จำนวนและร้อยละของสมาชิกสมาชิกผู้กู้เงินสหกรณ์นิคมพร้าว จำกัด จำแนกตาม
ภาระหนี้สินต่อปี

ระดับภาระหนี้สิน	ลูกหนี้ชำระหนี้ได้ตามกำหนด		ลูกหนี้ชำระหนี้ไม่ได้ตามกำหนด	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
0-50,000 บาท	96	63.2	66	53.7
50,001-100,000 บาท	29	19.1	24	19.5
100,001-150,000 บาท	9	5.9	20	16.3
150,001-200,000 บาท	7	4.6	7	5.7
200,001-250,000 บาท	5	3.3	3	2.4
250,001-300,000 บาท	5	3.3	2	1.6
300,001 บาท ขึ้นไป	1	0.6	1	0.8
รวม	152	100.0	123	100.0

จากตารางที่ 4.11 ผู้ตอบแบบสอบถามจากสมาชิกผู้กู้เงินสหกรณ์นิคมพร้าว จำกัด
จำแนกตาม ภาระการชำระหนี้ต่อปี พบว่า

กลุ่มสมาชิกที่ชำระหนี้ได้ตามกำหนด ส่วนใหญ่มีภาระหนี้สินต่อปี ระหว่าง 0-50,000
บาท คิดเป็นร้อยละ 63.2 รองลงมาคือ 50,001-100,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 19.1 และน้อยที่สุดคือ
300,001 บาท ขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 0.6 ตามลำดับ

กลุ่มสมาชิกที่ชำระหนี้ไม่ได้ตามกำหนด ส่วนใหญ่มีภาระหนี้สินต่อปี ระหว่าง 0-50,000
บาท คิดเป็นร้อยละ 53.7 รองลงมาคือ 50,001-100,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 19.5 และน้อยที่สุดคือ
300,001 บาท ขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 0.8 ตามลำดับ

ตารางที่ 4.12 จำนวนและร้อยละของสมาชิกสมาชิกผู้กู้เงินสหกรณ์นิคมพร้าว จำกัด จำแนกตามจำนวนแหล่งเงินกู้ และแหล่งเงินกู้นอกเหนือจากสหกรณ์

แหล่งเงินกู้	ลูกหนี้ชำระหนี้ ได้ตามกำหนด		ลูกหนี้ชำระหนี้ ไม่ได้ตามกำหนด	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
1. จำนวนแหล่งเงินกู้				
1 แห่ง	60	39.3	47	38.2
มากกว่า 1 แห่ง	92	60.7	76	61.8
รวม	152	100.0	123	100.0
2. แหล่งเงินกู้นอกเหนือจากสหกรณ์				
ธ.ก.ส.	66	43.4	50	40.7
ธนาคาร	12	7.9	6	4.9
ญาติ/นายทุน	4	2.6	2	1.6
กองทุนหมู่บ้าน	70	46.1	65	52.8
รวม	152	100.0	123	100.0

จากตารางที่ 4.12 ผู้ตอบแบบสอบถามจากสมาชิกผู้กู้เงินสหกรณ์นิคมพร้าว จำกัด จำแนกตามจำนวนแหล่งเงินกู้ และที่มาของเงินกู้นอกเหนือจากสหกรณ์ พบว่า

กลุ่มสมาชิกที่ชำระหนี้ได้ตามกำหนด ส่วนใหญ่ผู้กู้เงินมากกว่า 1 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 60.7 และผู้เงินเพียงแห่งเดียว คิดเป็นร้อยละ 39.3 โดยแหล่งเงินกู้นอกเหนือที่กู้จากสหกรณ์แล้ว พบว่า สมาชิกผู้กู้เงินจากกองทุนหมู่บ้านเป็นจำนวนมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 46.1 รองลงมา คือ ธ.ก.ส. ร้อยละ 43.4 น้อยที่สุด คือ ญาติ/นายทุน ร้อยละ 2.6 ตามลำดับ

กลุ่มสมาชิกที่ชำระหนี้ไม่ได้ตามกำหนด ส่วนใหญ่ผู้กู้เงินมากกว่า 1 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 61.8 และผู้เงินเพียงแห่งเดียว คิดเป็นร้อยละ 38.2 โดยแหล่งเงินกู้นอกเหนือที่กู้จากสหกรณ์แล้ว พบว่า สมาชิกผู้กู้เงินจากกองทุนหมู่บ้านเป็นจำนวนมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 52.8 รองลงมา คือ ธ.ก.ส. ร้อยละ 40.7 และน้อยที่สุด คือ ญาติ/นายทุน คิดเป็นร้อยละ 1.6 ตามลำดับ

ตารางที่ 4.13 จำนวนและร้อยละของสมาชิกผู้กู้เงินสหกรณ์นิคมพร้าว จำกัด จำแนกตามทรัพย์สินทั้งหมด

ระดับทรัพย์สิน	ลูกหนี้ชำระหนี้ได้ตามกำหนด		ลูกหนี้ชำระหนี้ไม่ได้ตามกำหนด	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
1-1,000,000 บาท	91	59.9	78	63.4
1,000,001-2,000,000 บาท	25	16.4	31	25.2
2,000,001-3,000,000 บาท	20	13.2	10	8.2
3,000,001-4,000,000 บาท	10	6.6	2	1.6
4,000,001 บาท ขึ้นไป	6	3.9	2	1.6
รวม	152	100.0	123	100.0

จากตารางที่ 4.13 ผู้ตอบแบบสอบถามจากสมาชิกผู้กู้เงินสหกรณ์นิคมพร้าว จำกัด จำแนกตาม ทรัพย์สินทั้งหมด พบว่า

กลุ่มสมาชิกที่ชำระหนี้ได้ตามกำหนด ส่วนใหญ่มีทรัพย์สินทั้งหมดอยู่ระหว่าง 1-1,000,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 59.9 รองลงมาคือ 1,000,001-2,000,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 16.4 และน้อยที่สุดคือ 4,000,001 บาท ขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 3.9 ตามลำดับ

กลุ่มสมาชิกที่ชำระหนี้ไม่ได้ตามกำหนด ส่วนใหญ่มีทรัพย์สินทั้งหมดอยู่ระหว่าง 1-1,000,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 63.4 รองลงมาคือ 1,000,001-2,000,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 25.2 และน้อยที่สุดคือ 3,000,001-4,000,000 บาท และ 4,000,001 บาท ขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 1.6 ตามลำดับ

ตอนที่ 4 ข้อมูลสถานการณ์ที่สมาชิกผู้กู้เผชิญอยู่

ข้อมูลเกี่ยวกับสถานการณ์ที่สมาชิกผู้กู้เผชิญอยู่ ของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามสถานการณ์ต่างๆ ที่เกิดขึ้นกับสมาชิกผู้กู้ โดยแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละของแต่ละรายการแสดงได้ดังตารางที่ 4.14

ตารางที่ 4.14 จำนวนและร้อยละของสมาชิกผู้กู้เงินสหกรณ์นิคมพร้าว จำกัด จำแนกตามสถานการณ์ต่างๆ ที่เกิดขึ้นกับสมาชิกผู้กู้

สถานการณ์ต่างๆ	ลูกหนี้ชำระหนี้ ได้ตามกำหนด		ลูกหนี้ชำระหนี้ ไม่ได้ตามกำหนด	
	ใช่	ไม่ใช่	ใช่	ไม่ใช่
1. ท่านมักจะส่งชำระหนี้เกินระยะเวลาที่กำหนด	69 (45.4%)	83 (54.6%)	93 (75.6%)	30 (24.4%)
2. ท่านเคยเข้าโครงการพักชำระหนี้	64 (42.1%)	88 (57.9%)	70 (56.9%)	82 (43.1%)
3. ท่านต้องการเข้าร่วมโครงการพักชำระหนี้	91 (59.9%)	61 (40.1%)	90 (73.2%)	33 (26.8%)
4. พืชผลทางการเกษตรได้รับความเสียหาย จากฤดูกาลที่ผ่านมา	141 (92.8%)	11 (7.2%)	115 (93.5%)	8 (6.5%)
5. ภัยพิบัติทางธรรมชาติเป็นสาเหตุทำให้ท่าน ไม่สามารถชำระหนี้ได้	130 (85.5%)	22 (14.5%)	107 (87.0%)	16 (13.0%)
6. ต้นทุนในการผลิตสูงขึ้น เช่น ค่าปุ๋ย ยาฆ่าแมลง น้ำมัน	151 (99.3%)	1 (0.7%)	112 (90.1%)	11 (9.9%)
7. มีภาระที่เกิดจากสมาชิกในครอบครัว เช่น ค่ารักษาพยาบาล	56 (36.8%)	96 (63.2%)	50 (40.7%)	73 (59.3%)
8. มีภาระค่าใช้จ่ายจากลูกๆ เช่น ค่าเล่าเรียน ค่าใช้จ่ายประจำเดือน	74 (48.7%)	78 (51.3%)	68 (55.3%)	55 (44.7%)

ตารางที่ 4.14 (ต่อ)

สถานการณ์ต่างๆ	ลูกหนี้ชำระหนี้ ได้ตามกำหนด		ลูกหนี้ชำระหนี้ ไม่ได้ตามกำหนด	
	ใช่	ไม่ใช่	ใช่	ไม่ใช่
9. มีภาระหนี้สินจาก การพนัน อบายมุขต่างๆ	2 (1.3%)	150 (98.7%)	13 (10.6%)	110 (89.4%)
10. มีภาระหนี้สินค่าใช้จ่ายในครอบครัว เช่น ผ่อนสินค้า รถยนต์ อื่นๆ	57 (37.5%)	95 (62.5%)	61 (49.6%)	62 (50.4%)
11. มีภาระหนี้สิน ค่าปุ๋ย ค่ายา สอร์โอมอน เมล็ดพันธุ์	102 (67.1%)	50 (32.9%)	80 (65.0%)	43 (35.0%)
12. มีภาระหนี้สินค่าผ่อนส่งเครื่องจักรกล ทางการเกษตร	32 (21.1%)	120 (78.9%)	37 (30.1%)	86 (69.9%)
13. ท่านคิดจะหยุดชำระหนี้และ ปล่อยให้ยึดหลักทรัพย์ค้ำประกัน	2 (1.3%)	150 (98.7%)	13 (10.6%)	110 (89.4%)
14. ท่านคิดจะกู้เงินเพิ่มจากแหล่งเงินทุนอื่นๆ เพื่อจัดการหนี้ก้อนเก่า	27 (17.8%)	125 (82.2%)	54 (43.9%)	69 (56.1%)
15. ท่านได้สมัครขอรับความช่วยเหลือ จากกองทุนฟื้นฟู	31 (20.4%)	121 (79.6%)	54 (43.9%)	69 (56.1%)
16. ท่านมีปัญหาครอบครัว/ครอบครัวแตกแยก	2 (1.3%)	150 (98.7%)	9 (7.3%)	114 (92.7%)

จากตารางที่ 4.14 ผู้ตอบแบบสอบถามจากสมาชิกผู้กู้เงินสหกรณ์นิคมพร้าว จำกัด
จำแนกตาม สถานการณ์ต่างๆที่เกิดขึ้นกับสมาชิกผู้กู้ พบว่า

1. การส่งชำระหนี้

กลุ่มสมาชิกที่ชำระหนี้ได้ตามกำหนด ส่วนใหญ่ส่งชำระหนี้ไม่เกินระยะเวลาที่
กำหนด คิดเป็นร้อยละ 54.6 เกินระยะเวลาที่กำหนด คิดเป็นร้อยละ 45.4

กลุ่มสมาชิกที่ชำระหนี้ไม่ได้ตามกำหนด ส่วนใหญ่ส่งชำระหนี้เกินระยะเวลาที่
กำหนด คิดเป็นร้อยละ 75.6 ไม่เกินระยะเวลาที่กำหนด คิดเป็นร้อยละ 24.4

2. การเข้าโครงการพักชำระหนี้

กลุ่มสมาชิกที่ชำระหนี้ได้ตามกำหนด ส่วนใหญ่ไม่เคยเข้าโครงการพักชำระหนี้ คิดเป็นร้อยละ 57.9 เคยเข้าโครงการพักชำระหนี้ คิดเป็นร้อยละ 42.1

กลุ่มสมาชิกที่ชำระหนี้ไม่ได้ตามกำหนด ส่วนใหญ่เคยเข้าโครงการพักชำระหนี้ คิดเป็นร้อยละ 56.9 ไม่เคยเข้าโครงการพักชำระหนี้ คิดเป็นร้อยละ 43.1

3. ความต้องการเข้าร่วมโครงการพักชำระหนี้

กลุ่มสมาชิกที่ชำระหนี้ได้ตามกำหนด ส่วนใหญ่ต้องการเข้าร่วมโครงการพักชำระหนี้ คิดเป็นร้อยละ 59.9 ไม่ต้องการเข้าร่วมโครงการพักชำระหนี้ คิดเป็นร้อยละ 40.1

กลุ่มสมาชิกที่ชำระหนี้ไม่ได้ตามกำหนด ส่วนใหญ่ต้องการเข้าร่วมโครงการพักชำระหนี้ คิดเป็นร้อยละ 73.2 ไม่ต้องการเข้าร่วมโครงการพักชำระหนี้ คิดเป็นร้อยละ 26.8

4. พืชผลทางการเกษตรได้รับความเสียหายจากฤดูกาลที่ผ่านมา

กลุ่มสมาชิกที่ชำระหนี้ได้ตามกำหนด ส่วนใหญ่พืชผลทางการเกษตรได้รับความเสียหายจากฤดูกาลที่ผ่านมา คิดเป็นร้อยละ 92.8 พืชผลไม่ได้รับความเสียหายจากฤดูกาลที่ผ่านมา คิดเป็นร้อยละ 7.2

กลุ่มสมาชิกที่ชำระหนี้ไม่ได้ตามกำหนด ส่วนใหญ่พืชผลทางการเกษตรได้รับความเสียหายจากฤดูกาลที่ผ่านมา คิดเป็นร้อยละ 93.5 พืชผลไม่ได้รับความเสียหายจากฤดูกาลที่ผ่านมา คิดเป็นร้อยละ 6.5

5. ภัยพิบัติทางธรรมชาติเป็นสาเหตุทำให้ท่านไม่สามารถชำระหนี้ได้

กลุ่มสมาชิกที่ชำระหนี้ได้ตามกำหนด ส่วนใหญ่ภัยพิบัติทางธรรมชาติเป็นสาเหตุทำให้ไม่สามารถชำระหนี้ได้ คิดเป็นร้อยละ 85.5 ภัยพิบัติทางธรรมชาติไม่เป็นสาเหตุทำให้ไม่สามารถชำระหนี้ได้ คิดเป็นร้อยละ 14.5

กลุ่มสมาชิกที่ชำระหนี้ไม่ได้ตามกำหนด ส่วนใหญ่ภัยพิบัติทางธรรมชาติเป็นสาเหตุทำให้ไม่สามารถชำระหนี้ได้ คิดเป็นร้อยละ 87.0 ภัยพิบัติทางธรรมชาติไม่เป็นสาเหตุทำให้ไม่สามารถชำระหนี้ได้ คิดเป็นร้อยละ 13.0

6. ต้นทุนในการผลิตสูงขึ้น เช่น ค่าปุ๋ย ยาฆ่าแมลง น้ำมัน

กลุ่มสมาชิกที่ชำระหนี้ได้ตามกำหนด ส่วนใหญ่มีต้นทุนในการผลิตสูงขึ้น เช่น ค่าปุ๋ย ยาฆ่าแมลง น้ำมัน คิดเป็นร้อยละ 99.3 ต้นทุนการผลิตไม่สูงขึ้น คิดเป็นร้อยละ 0.7

กลุ่มสมาชิกที่ชำระหนี้ไม่ได้ตามกำหนด ส่วนใหญ่มีต้นทุนในการผลิตสูงขึ้น เช่น ค่าปุ๋ย ยาฆ่าแมลง น้ำมัน คิดเป็นร้อยละ 90.1 ต้นทุนการผลิตไม่สูงขึ้น คิดเป็นร้อยละ 9.9

7. ภาระที่เกิดจากสมาชิกในครอบครัว เช่น ค่ารักษาพยาบาล

กลุ่มสมาชิกที่ชำระหนี้ได้ตามกำหนด ส่วนใหญ่ไม่มีภาระที่เกิดจากสมาชิกในครอบครัว เช่น ค่ารักษาพยาบาล คิดเป็นร้อยละ 63.2 มีภาระที่เกิดจากสมาชิกในครอบครัว คิดเป็นร้อยละ 36.8

กลุ่มสมาชิกที่ชำระหนี้ไม่ได้ตามกำหนด ส่วนใหญ่ไม่มีภาระที่เกิดจากสมาชิกในครอบครัว เช่น ค่ารักษาพยาบาล คิดเป็นร้อยละ 59.3 มีภาระที่เกิดจากสมาชิกในครอบครัว คิดเป็นร้อยละ 40.7

8. ภาระค่าใช้จ่ายจากลูกๆ เช่น ค่าเล่าเรียน ค่าใช้จ่ายประจำเดือน

กลุ่มสมาชิกที่ชำระหนี้ได้ตามกำหนด ส่วนใหญ่ไม่มีภาระค่าใช้จ่ายจากลูกๆ เช่น ค่าเล่าเรียน ค่าใช้จ่ายประจำเดือน คิดเป็นร้อยละ 51.3 มีภาระค่าใช้จ่ายจากลูกๆ คิดเป็นร้อยละ 48.7

กลุ่มสมาชิกที่ชำระหนี้ไม่ได้ตามกำหนด ส่วนใหญ่มีภาระค่าใช้จ่ายจากลูกๆ เช่น ค่าเล่าเรียน ค่าใช้จ่ายประจำเดือน คิดเป็นร้อยละ 55.3 มีภาระค่าใช้จ่ายจากลูกๆ คิดเป็นร้อยละ 44.7

9. ภาระหนี้สินจาก การพนัน อบายมุขต่างๆ

กลุ่มสมาชิกที่ชำระหนี้ได้ตามกำหนด ส่วนใหญ่ไม่มีภาระหนี้สินจาก การพนัน อบายมุขต่างๆ คิดเป็นร้อยละ 98.7 มีภาระหนี้สินจาก การพนัน อบายมุขต่างๆ คิดเป็นร้อยละ 1.3

กลุ่มสมาชิกที่ชำระหนี้ไม่ได้ตามกำหนด ส่วนใหญ่ไม่มีภาระหนี้สินจาก การพนัน อบายมุขต่างๆ คิดเป็นร้อยละ 89.4 มีภาระหนี้สินจาก การพนัน อบายมุขต่างๆ คิดเป็นร้อยละ 10.6

10. ภาระหนี้สินค่าใช้จ่ายในครอบครัว เช่น ผ่อนสินค้า รถยนต์ อื่นๆ

กลุ่มสมาชิกที่ชำระหนี้ได้ตามกำหนด ส่วนใหญ่ไม่มีภาระหนี้สินค่าใช้จ่ายในครอบครัว เช่น ผ่อนสินค้า รถยนต์ อื่นๆ คิดเป็นร้อยละ 62.5 มีภาระหนี้สินค่าใช้จ่ายในครอบครัว เช่น ผ่อนสินค้า รถยนต์ อื่นๆ คิดเป็นร้อยละ 37.5

กลุ่มสมาชิกที่ชำระหนี้ไม่ได้ตามกำหนด ส่วนใหญ่ไม่มีภาระหนี้สินค่าใช้จ่ายในครอบครัว เช่น ผ่อนสินค้า รถยนต์ อื่นๆ คิดเป็นร้อยละ 50.4 มีภาระหนี้สินค่าใช้จ่ายในครอบครัว เช่น ผ่อนสินค้า รถยนต์ อื่นๆ คิดเป็นร้อยละ 49.6

11. ภาระหนี้สิน ค่าป่วย ค่ายา สอร์โมน เมล็ดพันธุ์

กลุ่มสมาชิกที่ชำระหนี้ได้ตามกำหนด ส่วนใหญ่มีภาระหนี้สิน ค่าป่วย ค่ายา สอร์โมน เมล็ดพันธุ์ คิดเป็นร้อยละ 67.1 ไม่มีภาระหนี้สิน ค่าป่วย ค่ายา สอร์โมน เมล็ดพันธุ์ คิดเป็นร้อยละ 32.9

กลุ่มสมาชิกที่ชำระหนี้ไม่ได้ตามกำหนด ส่วนใหญ่มีภาระหนี้สิน ค่าป่วย ค่ายา สอร์โมน เมล็ดพันธุ์ คิดเป็นร้อยละ 65.0 ไม่มีภาระหนี้สิน ค่าป่วย ค่ายา สอร์โมน เมล็ดพันธุ์ คิดเป็นร้อยละ 35.0

12. ภาระหนี้สินค่าผ่อนส่งเครื่องจักรกลทางการเกษตร

กลุ่มสมาชิกที่ชำระหนี้ได้ตามกำหนด ส่วนใหญ่ไม่มีภาระหนี้สินค่าผ่อนส่งเครื่องจักรกลทางการเกษตร คิดเป็นร้อยละ 78.9 มีภาระหนี้สินค่าผ่อนส่งเครื่องจักรกลทางการเกษตร คิดเป็นร้อยละ 21.1

กลุ่มสมาชิกที่ชำระหนี้ได้ตามกำหนด ส่วนใหญ่ไม่มีภาระหนี้สินค่าผ่อนส่งเครื่องจักรกลทางการเกษตร คิดเป็นร้อยละ 69.9 มีภาระหนี้สินค่าผ่อนส่งเครื่องจักรกลทางการเกษตร คิดเป็นร้อยละ 30.1

13. การคิดจะหยุดชำระหนี้และปล่อยให้ยึดหลักทรัพย์ค้ำประกัน

กลุ่มสมาชิกที่ชำระหนี้ได้ตามกำหนด ส่วนใหญ่ไม่มีความคิดจะหยุดชำระหนี้และปล่อยให้ยึดหลักทรัพย์ค้ำประกัน คิดเป็นร้อยละ 98.7 คิดจะหยุดชำระหนี้และปล่อยให้ยึดหลักทรัพย์ค้ำประกัน คิดเป็นร้อยละ 1.3

กลุ่มสมาชิกที่ชำระหนี้ได้ตามกำหนด ส่วนใหญ่ไม่มีความคิดจะหยุดชำระหนี้และปล่อยให้ยึดหลักทรัพย์ค้ำประกัน คิดเป็นร้อยละ 89.4 คิดจะหยุดชำระหนี้และปล่อยให้ยึดหลักทรัพย์ค้ำประกัน คิดเป็นร้อยละ 10.6

14. การคิดจะกู้เงินเพิ่มจากแหล่งเงินทุนอื่นๆเพื่อจัดการหนี้ก้อนเก่า

กลุ่มสมาชิกที่ชำระหนี้ได้ตามกำหนด ส่วนใหญ่ไม่มีความคิดที่จะกู้เงินเพิ่มจากแหล่งเงินทุนอื่นๆเพื่อจัดการหนี้ก้อนเก่า คิดเป็นร้อยละ 82.2 คิดจะกู้เงินเพิ่มจากแหล่งเงินทุนอื่นๆเพื่อจัดการหนี้ก้อนเก่า คิดเป็นร้อยละ 17.8

กลุ่มสมาชิกที่ชำระหนี้ได้ตามกำหนด ส่วนใหญ่ไม่มีความคิดที่จะกู้เงินเพิ่มจากแหล่งเงินทุนอื่นๆเพื่อจัดการหนี้ก้อนเก่า คิดเป็นร้อยละ 56.1 คิดจะกู้เงินเพิ่มจากแหล่งเงินทุนอื่นๆเพื่อจัดการหนี้ก้อนเก่า คิดเป็นร้อยละ 43.9

15. การสมัครขอรับความช่วยเหลือจากกองทุนฟื้นฟู

กลุ่มสมาชิกที่ชำระหนี้ได้ตามกำหนด ส่วนใหญ่ไม่ได้สมัครขอรับความช่วยเหลือจากกองทุนฟื้นฟู คิดเป็นร้อยละ 79.6 สมัครขอรับความช่วยเหลือจากกองทุนฟื้นฟู คิดเป็นร้อยละ 20.4

กลุ่มสมาชิกที่ชำระหนี้ได้ตามกำหนด ส่วนใหญ่ไม่ได้สมัครขอรับความช่วยเหลือจากกองทุนฟื้นฟู คิดเป็นร้อยละ 56.1 สมัครขอรับความช่วยเหลือจากกองทุนฟื้นฟู คิดเป็นร้อยละ 43.9

16. ปัญหาครอบครัว/ครอบครัวแตกแยก

กลุ่มสมาชิกที่ชำระหนี้ได้ตามกำหนด ส่วนใหญ่ไม่มีปัญหาครอบครัว/ครอบครัวแตกแยก คิดเป็นร้อยละ 98.7 มีปัญหาครอบครัว/ครอบครัวแตกแยก คิดเป็นร้อยละ 1.3

กลุ่มสมาชิกที่ชำระหนี้ได้ตามกำหนด ส่วนใหญ่ไม่มีปัญหาครอบครัว/ครอบครัวแตกแยก คิดเป็นร้อยละ 92.7 มีปัญหาครอบครัว/ครอบครัวแตกแยก คิดเป็นร้อยละ 7.3

ตอนที่ 5 ความคิดเห็นของสมาชิกผู้กู้ที่มีต่อปัจจัยการชำระหนี้

ข้อมูลปัจจัยการชำระหนี้ของสมาชิกผู้กู้สหกรณ์นิคมพร้าวจำกัด จำแนกตาม ปัจจัยภายนอก ปัจจัยภายใน และปัจจัยสมาชิกผู้กู้ และเปรียบเทียบปัจจัยภายนอกต่อการชำระหนี้จำแนกตามลักษณะการชำระหนี้โดยแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สถิติ t-test ของแต่ละปัจจัยแสดงได้ดังตารางที่ 4.15 ถึงตารางที่ 4.20

ตารางที่ 4.15 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของปัจจัยภายนอกต่อการชำระหนี้ของสมาชิกผู้กู้สหกรณ์นิคมพร้าว จำกัด

ปัจจัยสำคัญ	ระดับความคิดเห็น					\bar{X}	S.D.	ระดับ
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด			
1. ภาวะเศรษฐกิจ เช่น ภาวะเงินเฟ้อ เงินฝืด ส่งผลให้ต้นทุนการผลิตสูง ราคาผลผลิตตกต่ำ	120 (43.6)	130 (47.3)	25 (9.1)	0 (0.0)	0 (0.0)	4.39	0.642	มาก
2. ความไม่เสถียรภาพของรัฐบาล	62 (22.5)	86 (31.3)	112 (40.7)	10 (3.6)	5 (1.9)	3.70	0.923	มาก
3. นโยบายของรัฐบาล เช่น การประกันรายได้ การจําหน่ายผลผลิตทางการเกษตร	46 (16.7)	92 (33.5)	95 (34.5)	30 (10.9)	12 (4.4)	3.48	1.027	ปานกลาง
4. ความผันผวนของสภาวะธรรมชาติ เช่น ฝนแล้ง ลมพายุ โรคแมลง	156 (56.7)	73 (26.6)	35 (12.7)	10 (3.6)	1 (0.4)	4.35	0.872	มาก
5. การเปลี่ยนแปลงอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ของธนาคาร	48 (17.5)	86 (31.3)	112 (40.7)	25 (9.1)	4 (1.4)	3.54	0.928	มาก
ภาพรวมจากปัจจัยภายนอก						3.92	0.575	มาก

จากตารางที่ 4.15 พบว่า ปัจจัยภายนอกที่สำคัญต่อการชำระหนี้ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.92$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดเรียงลำดับจากมากไปหาน้อยสุด โดยค่าเฉลี่ยด้านมากที่สุด คือ ภาวะเศรษฐกิจ เช่น ภาวะเงินเฟ้อ เงินฝืด ส่งผลให้ต้นทุนการผลิตสูง ราคาผลผลิตตกต่ำ อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.39$) รองลงมาคือ ปัจจัยความผันผวนของสภาวะธรรมชาติ เช่น ฝนแล้ง ลมพายุ โรคแมลง อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.35$) และน้อยที่สุด คือ ปัจจัยนโยบายของรัฐบาล เช่น การประกันรายได้ การจําหน่ายผลผลิตทางการเกษตร อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.48$) ตามลำดับ

ตารางที่ 4.16 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของปัจจัยภายในต่อการชำระหนี้
ของสมาชิกผู้กู้สหกรณ์นิคมพร้าว จำกัด

ปัจจัยสำคัญ	ระดับความคิดเห็น					\bar{X}	S.D.	ระดับ
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด			
1. การให้บริการของเจ้าหน้าที่สหกรณ์	50 (18.1)	112 (40.7)	100 (36.4)	12 (4.4)	1 (0.4)	3.71	0.830	มาก
2. ความสัมพันธ์ระหว่างเจ้าหน้าที่สหกรณ์กับสมาชิก	48 (17.4)	110 (40.0)	85 (30.9)	31 (11.3)	1 (0.4)	3.62	0.916	มาก
3. การชี้แจงวิธีการชำระหนี้ได้ละเอียด เข้าใจได้	49 (17.8)	120 (43.6)	78 (28.4)	26 (9.5)	2 (0.7)	3.68	0.907	มาก
4. การได้รับหนังสือแจ้งเดือนทุกครั้งก่อนถึงกำหนดชำระหนี้	54 (19.6)	149 (54.2)	53 (19.3)	15 (5.5)	4 (1.4)	3.85	0.844	มาก
5. การที่เจ้าหน้าที่สหกรณ์ได้สอบถามทรัพย์สินทุกครั้งในการยื่นกู้	54 (19.6)	103 (37.6)	96 (34.9)	18 (6.5)	4 (1.4)	3.67	0.914	มาก
6. การเจ้าหน้าที่สหกรณ์ได้สอบถามเกี่ยวกับแหล่งที่มาของรายได้ในการยื่นกู้	27 (9.8)	105 (38.2)	121 (44.0)	15 (5.5)	7 (2.5)	3.50	0.884	ปานกลาง
7. การประเมินราคาหลักทรัพย์ที่ไม่เหมาะสม	12 (4.4)	78 (28.4)	109 (39.6)	32 (11.6)	44 (16.0)	2.94	1.104	ปานกลาง
8. การติดตามทวงถามการชำระคืนเงินกู้ของเจ้าหน้าที่	23 (8.4)	111 (40.3)	104 (37.8)	28 (10.2)	9 (3.3)	3.40	0.908	ปานกลาง
9. การไปเยี่ยมหรือติดตามการใช้เงินกู้ของเจ้าหน้าที่	25 (9.1)	111 (40.3)	85 (30.9)	40 (14.5)	14 (5.2)	3.34	1.001	ปานกลาง
10. ปัญหาเรื่องการผ่อนชำระมากเกินไป ระยะเวลาการผ่อนชำระสั้นเกินไป	21 (7.6)	97 (35.3)	111 (40.3)	31 (11.3)	15 (5.5)	3.28	0.957	ปานกลาง

ตารางที่ 4.16 (ต่อ)

ปัจจัยสำคัญ	ระดับความคิดเห็น					\bar{X}	S.D.	ระดับ
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด			
11. การจัดชั้นลูกหนี้	23 (8.4)	94 (34.2)	111 (40.3)	32 (11.6)	15 (5.5)	3.04	1.057	ปานกลาง
12. การเปลี่ยนแปลงอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ของสหกรณ์	21 (7.7)	91 (33.1)	106 (38.5)	41 (14.9)	16 (5.8)	3.23	0.981	ปานกลาง
ภาพรวมจากปัจจัยภายใน						3.44	0.552	ปานกลาง

จากตารางที่ 4.16 พบว่า ปัจจัยภายในที่สำคัญต่อการชำระหนี้ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.44$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดเรียงลำดับจากมากไปหาน้อยสุด โดยค่าเฉลี่ยด้านมากที่สุด คือ ปัจจัยการได้รับหนังสือแจ้งเตือนทุกครั้งก่อนถึงกำหนดชำระหนี้ อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.85$) รองลงมาคือ ปัจจัยการให้บริการของเจ้าหน้าที่สหกรณ์ อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.71$) และน้อยที่สุด คือ ปัจจัยการประเมินราคาหลักทรัพย์ที่ไม่เหมาะสม อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 2.94$) ตามลำดับ

ตารางที่ 4.17 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของปัจจัยสมาชิกผู้ก่อการชำระหนี้ของสมาชิกผู้กู้สหกรณ์นิคมพร้าว จำกัด

ปัจจัยสำคัญ	ระดับความคิดเห็น					\bar{X}	S.D.	ระดับ
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด			
1. พฤติกรรมการใช้จ่ายเงินของสมาชิกผู้กู้และสมาชิกครัวเรือนที่สูงเกินไป	51 (18.6)	110 (40.0)	98 (35.6)	11 (4.0)	5 (1.8)	3.70	0.883	มาก
2. สมาชิกผู้กู้มีภาระหนี้สินภายนอก	40 (14.5)	75 (27.3)	120 (43.6)	25 (9.1)	15 (5.5)	3.36	1.018	ปานกลาง

ตารางที่ 4.17 (ต่อ)

ปัจจัยสำคัญ	ระดับความคิดเห็น					\bar{X}	S.D.	ระดับ
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด			
3. สมาชิกผู้กู้ นำเงินไปชำระหนี้สินภายนอกก่อนนำเงินไปชำระคืนแก่สหกรณ์	24 (8.7)	95 (34.5)	101 (36.7)	41 (14.9)	14 (5.2)	3.27	0.987	ปานกลาง
4. การนำเงินไปใช้ไม่ถูกต้องตามวัตถุประสงค์ของการกู้ยืม	15 (5.5)	79 (28.7)	88 (32.0)	54 (19.6)	39 (14.2)	2.92	1.124	ปานกลาง
5. บุตรช่วยส่งชำระหนี้	7 (2.5)	47 (17.1)	100 (36.4)	56 (20.4)	65 (23.6)			ปานกลาง
6. การเสียชีวิต การเจ็บป่วย การหย่าร้างของสมาชิกผู้กู้	18 (6.5)	37 (13.5)	109 (39.6)	51 (18.5)	60 (21.9)	2.64	1.152	ปานกลาง
7. การติดต่อเจ้าหน้าที่ทันทีเมื่อคิดว่าไม่สามารถชำระหนี้ได้ตามกำหนดสัญญา	34 (12.4)	92 (33.5)	116 (42.2)	20 (7.3)	13 (4.6)	3.42	0.955	ปานกลาง
8. การชำระหนี้ทันทีเมื่อมีรายได้	94 (34.2)	70 (25.4)	105 (38.2)	4 (1.5)	2 (0.7)	3.90	0.924	มาก
ภาพรวมจากปัจจัยสมาชิกผู้กู้						3.22	0.561	ปานกลาง

จากตารางที่ 4.17 พบว่า ปัจจัยสมาชิกผู้กู้ที่สำคัญต่อการชำระหนี้ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.22$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดเรียงลำดับจากมากไปหาน้อยสุด โดยค่าเฉลี่ยด้านมากที่สุด คือ ปัจจัยการชำระหนี้ทันทีเมื่อมีรายได้ อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.90$) รองลงมาคือ ปัจจัยพฤติกรรมการใช้จ่ายเงินของสมาชิกผู้กู้และสมาชิกครัวเรือนที่สูงเกินไปอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.70$) และน้อยที่สุด คือ ปัจจัยบุตรช่วยส่งชำระหนี้ อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 2.55$) ตามลำดับ

ตารางที่ 4.18 ผลการเปรียบเทียบปัจจัยภายนอกต่อการชำระหนี้จำแนกตามลักษณะการชำระหนี้

ปัจจัยภายนอก	ลักษณะการชำระหนี้	n	\bar{X}	S.D.	t	sig
1. ภาวะเศรษฐกิจ เช่น ภาวะเงินเฟ้อ เงินฝืด ส่งผลให้ต้นทุนการผลิตสูง ราคาผลผลิตตกต่ำ	หนี้ปกติ	152	4.30	0.691	-2.331*	0.021
	หนี้ค้าง	123	4.50	0.561		
2. ความไม่เสถียรภาพของรัฐบาล	หนี้ปกติ	152	3.64	0.901	-1.006	0.316
	หนี้ค้าง	123	3.77	0.950		
3. นโยบายของรัฐบาล เช่น การประกัน รายได้ การจำหน่ายผลผลิตทางการเกษตร	หนี้ปกติ	152	3.43	0.995	-0.895*	0.037
	หนี้ค้าง	123	3.55	1.066		
4. ความผันผวนของสภาวะธรรมชาติ เช่น ฝนแล้ง ลมพายุ โรคแมลง	หนี้ปกติ	152	4.30	0.859	-1.130	0.260
	หนี้ค้าง	123	4.43	0.885		
5. การเปลี่ยนแปลงอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ ของธนาคาร	หนี้ปกติ	152	3.49	0.902	-0.875	0.382
	หนี้ค้าง	123	3.60	0.960		
ภาพรวมทั้ง 5 ปัจจัย	หนี้ปกติ	152	3.88	0.595	-1.254	0.211
	หนี้ค้าง	123	39.7	0.550		

* นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4.18 พบว่า ในภาพรวมสมาชิกผู้กู้เงินสหกรณ์นิคมพร้าว จำกัด ที่มีลักษณะการชำระหนี้แตกต่างกัน ปัจจัยภายนอกที่สำคัญต่อการชำระหนี้ไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านแสดงให้เห็นว่าสมาชิกสหกรณ์ผู้กู้ที่ลักษณะการชำระหนี้แตกต่างกันมีปัจจัยภายนอกที่สำคัญต่อการชำระหนี้แตกต่างกันในด้านภาวะเศรษฐกิจ เช่น ภาวะเงินเฟ้อ เงินฝืด ส่งผลให้ต้นทุนการผลิตสูง ราคาผลผลิตตกต่ำ นโยบายของรัฐบาล เช่น การประกันรายได้ การจำหน่ายผลผลิตทางการเกษตร ส่วนในด้านความไม่เสถียรภาพของรัฐบาล ความผันผวนของสภาวะธรรมชาติ เช่น ฝนแล้ง ลมพายุ โรคแมลง และการเปลี่ยนแปลงอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ของธนาคาร ไม่พบความแตกต่าง

ตารางที่ 4.19 ผลการเปรียบเทียบปัจจัยภายในต่อการชำระหนี้จำแนกตามลักษณะการชำระหนี้

ปัจจัยภายใน	ลักษณะการชำระหนี้	n	\bar{X}	S.D.	t	sig
1. การให้บริการของเจ้าหน้าที่สหกรณ์	หนี้ปกติ	152	3.66	0.870	-1.169	0.244
	หนี้ค้าง	123	3.79	0.777		
2. ความสัมพันธ์ระหว่างเจ้าหน้าที่สหกรณ์กับสมาชิก	หนี้ปกติ	152	3.54	0.910	-1.481	0.140
	หนี้ค้าง	123	3.72	0.917		
3. การชี้แจงวิธีการชำระหนี้ได้ละเอียดเข้าใจได้	หนี้ปกติ	152	3.57	0.918	-2.053*	0.041
	หนี้ค้าง	123	3.82	0.878		
4. การได้รับหนังสือแจ้งเตือนทุกครั้งก่อนถึงกำหนดชำระหนี้	หนี้ปกติ	152	3.90	0.807	1.012	0.312
	หนี้ค้าง	123	3.79	0.888		
5. การที่เจ้าหน้าที่สหกรณ์ได้สอบถามทรัพย์สินทุกครั้งในการยื่นกู้	หนี้ปกติ	152	3.73	0.803	1.082	0.281
	หนี้ค้าง	123	3.59	1.034		
6. การเจ้าหน้าที่สหกรณ์ได้สอบถามเกี่ยวกับแหล่งที่มาของรายได้ในการยื่นกู้	หนี้ปกติ	152	3.59	0.747	1.724	0.086
	หนี้ค้าง	123	3.38	1.021		
7. การประเมินราคาหลักทรัพย์ที่ไม่เหมาะสม	หนี้ปกติ	152	2.89	1.082	-0.642	0.521
	หนี้ค้าง	123	2.99	1.135		
8. การติดตามทวงถามการชำระคืนเงินกู้ของเจ้าหน้าที่	หนี้ปกติ	152	3.52	0.741	2.290	0.290
	หนี้ค้าง	123	3.23	1.063		
9. การไปเยี่ยมหรือติดตามการใช้เงินกู้ของเจ้าหน้าที่	หนี้ปกติ	152	3.45	0.882	1.780	0.247
	หนี้ค้าง	123	3.20	1.121		
10. ปัญหาเรื่องการผ่อนชำระมากเกินไประยะเวลาการผ่อนชำระสั้นเกินไป	หนี้ปกติ	152	3.20	0.942	-1.476	0.141
	หนี้ค้าง	123	3.39	0.970		
11. การจัดชั้นลูกหนี้	หนี้ปกติ	152	3.22	0.914	-1.511	0.132
	หนี้ค้าง	123	3.23	1.063		
12. การเปลี่ยนแปลงอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ของสหกรณ์	หนี้ปกติ	152	3.22	0.914	0.099	0.921
	หนี้ค้าง	123	3.23	1.063		
ภาพรวมทั้ง 12 ปัจจัย	หนี้ปกติ	152	3.88	0.595	-1.254	0.211
	หนี้ค้าง	123	39.7	0.550		

* นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4.19 พบว่า ในภาพรวมสมาชิกผู้กู้เงินสหกรณ์นิคมพร้าว จำกัด ที่มีลักษณะการชำระหนี้แตกต่างกัน ปัจจัยภายในที่สำคัญต่อการชำระหนี้ไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านแสดงให้เห็นว่าสมาชิกสหกรณ์ผู้กู้ที่ลักษณะการชำระหนี้แตกต่างกันมีปัจจัยภายในที่สำคัญต่อการชำระหนี้ไม่แตกต่างกันในทุกด้าน ยกเว้นด้านการชี้แจงวิธีการชำระหนี้ได้ละเอียดเข้าใจได้ที่มีความแตกต่างกัน

ตารางที่ 4.20 ผลการเปรียบเทียบปัจจัยสมาชิกผู้กู้ต่อการชำระหนี้จำแนกตามลักษณะการชำระหนี้

ปัจจัยสมาชิกผู้กู้	ลักษณะการชำระหนี้	n	\bar{X}	S.D.	t	sig
1. พฤติกรรมการใช้จ่ายเงินของสมาชิกผู้กู้และสมาชิกครัวเรือนที่สูงเกินไป	หนี้ปกติ	122	3.70	0.890	0.024	0.981
	หนี้ค้าง	98	3.69	0.878		
2. สมาชิกผู้กู้มีภาระหนี้สินภายนอก	หนี้ปกติ	122	3.22	0.992	-2.337*	0.020
	หนี้ค้าง	98	3.54	1.027		
3. สมาชิกผู้กู้นำเงินไปชำระหนี้สินภายนอกก่อนนำเงินไปชำระคืนแก่สหกรณ์	หนี้ปกติ	122	3.34	0.950	1.139	0.256
	หนี้ค้าง	98	3.18	1.029		
4. การนำเงินไปใช้ไม่ถูกต้องตามวัตถุประสงค์ของการกู้ยืม	หนี้ปกติ	122	2.95	1.112	0.480	0.632
	หนี้ค้าง	98	2.88	1.142		
5. บุตรช่วยส่งชำระหนี้	หนี้ปกติ	122	2.41	1.141	-2.041*	0.042
	หนี้ค้าง	98	2.71	1.045		
6. การเสียชีวิต การเจ็บป่วย การหย่าร้างของสมาชิกผู้กู้	หนี้ปกติ	122	2.62	1.070	-0.257	0.797
	หนี้ค้าง	98	2.66	1.251		
7. การติดต่อเจ้าหน้าที่ทันที เมื่อคิดว่าไม่สามารถชำระหนี้ได้ตามกำหนดสัญญา	หนี้ปกติ	122	3.49	0.893	1.278	0.203
	หนี้ค้าง	98	3.33	1.023		
8. การชำระหนี้ทันทีเมื่อมีรายได้	หนี้ปกติ	122	3.90	0.966	-0.052	0.959
	หนี้ค้าง	98	3.91	0.874		
ภาพรวมทั้ง 8 ปัจจัย	หนี้ปกติ	152	3.88	0.595	-1.254	0.211
	หนี้ค้าง	123	39.7	0.550		

* นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4.20 พบว่า ในภาพรวมสมาชิกผู้กู้เงินสหกรณ์นิคมพร้าว จำกัด ที่มีลักษณะการชำระหนี้แตกต่างกัน ปัจจัยสมาชิกผู้กู้ที่สำคัญต่อการชำระหนี้ไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านแสดงให้เห็นว่าสมาชิกสหกรณ์ผู้กู้ที่ลักษณะการชำระหนี้แตกต่างกันมีปัจจัยสมาชิกผู้กู้ที่สำคัญต่อการชำระหนี้แตกต่างกันในด้านสมาชิกผู้กู้มีภาระหนี้สินภายนอก บุตรช่วยส่งชำระหนี้ ส่วนในด้านพฤติกรรมการใช้จ่ายเงินของสมาชิกผู้กู้และสมาชิกครัวเรือนที่สูงเกินไป สมาชิกผู้กู้นำเงินไปชำระหนี้สินภายนอกก่อนนำเงินไปชำระคืนแก่สหกรณ์ การนำเงินไปใช้ไม่ถูกต้องตามวัตถุประสงค์ของการกู้ยืม การเสียชีวิต การเจ็บป่วย การหย่าร้างของสมาชิกผู้กู้ การติดต่อเจ้าหน้าที่ ทันที่ เมื่อคิดว่าไม่สามารถชำระหนี้ได้ตามกำหนดสัญญา และการชำระหนี้ทันที่เมื่อมีรายได้ไม่พบความแตกต่าง

จากผลการศึกษาข้างต้นอาจสรุปได้ว่า

1. ข้อมูลทั่วไป พบว่า ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย อายุ 50-59 ปี ระดับการศึกษาชั้นประถมศึกษา ศึกษา สถานภาพสมรส มีจำนวนสมาชิกในครัวเรือน 2-3 คน มีจำนวนสมาชิกในครัวเรือนที่เป็นแรงงานภาคการเกษตรส่วนใหญ่อยู่ที่ 2 คน ไม่มีจำนวนสมาชิกในครัวเรือนที่เป็นแรงงานนอกภาคการเกษตร และมีระยะเวลาการเป็นสมาชิกสหกรณ์ระหว่าง 11-20 ปี
2. ข้อมูลเกี่ยวกับเศรษฐกิจของสมาชิกผู้กู้ พบว่า ส่วนใหญ่รายได้ทั้งหมดต่อปีของสมาชิกในกลุ่มที่ชำระหนี้ได้ตามกำหนดอยู่ในช่วง 50,001-100,000 บาท ส่วนกลุ่มสมาชิกที่ชำระหนี้ไม่ได้ตามกำหนดส่วนใหญ่มีรายได้ทั้งหมดต่อปีอยู่ในช่วง 0-50,000 บาท ค่าใช้จ่ายทั้งหมดต่อปีของสมาชิกในกลุ่มที่ชำระหนี้ได้ตามกำหนดส่วนใหญ่อยู่ในช่วง 50,001-100,000 บาท ส่วนกลุ่มสมาชิกที่ชำระหนี้ไม่ได้ตามกำหนดส่วนใหญ่มีค่าใช้จ่ายทั้งหมดต่อปีอยู่ในช่วง 0-50,000 บาท
3. ข้อมูลเกี่ยวกับหนี้สินของผู้กู้ พบว่า ส่วนใหญ่มีหนี้สินทั้งหมดอยู่ในช่วง 0-50,000 บาท มีภาระหนี้สินต่อปีอยู่ระหว่าง 25,001-50,000 บาท มีภาระหนี้สินจากแหล่งเงินกู้มากกว่า 1 แห่งคือ นอกจากกู้เงินจากสหกรณ์แล้วยังกู้จากแหล่งอื่นอีก คือ เงินกู้กองทุนหมู่บ้านมากที่สุด รองลงมาคือ ธ.ก.ส. และมีทรัพย์สินอยู่ในช่วง 1-1,000,000 บาท
4. ข้อมูลเกี่ยวกับสถานการณ์ที่สมาชิกผู้กู้เผชิญอยู่ในปัจจุบัน พบว่า ส่วนใหญ่มีความต้องการเข้าร่วมโครงการพักชำระหนี้ ส่วนในฤดูกาลที่ผ่านสมาชิกได้รับความเสียหายของพืชผลทางการเกษตร มีภัยพิบัติทางธรรมชาติ รวมถึงต้นทุนการผลิตที่สูงขึ้น ทั้งค่าปุ๋ย ค่ายาปราบศัตรูพืช ค่าเมล็ดพันธุ์ แต่สมาชิกส่วนใหญ่ไม่มีภาระใช้จ่ายในรอบครัว เช่น ค่ารักษาพยาบาล ไม่มีภาระหนี้สินจากการพนันและอบายมุขต่างๆ ไม่ได้ผ่อนส่งเครื่องจักรกลทางการ แต่ยังคงมีภาระหนี้สินที่เกิดจากค่าปุ๋ย ค่ายา ฮอร์โมน และเมล็ดพันธุ์ต่างๆ ทางการเกษตร แต่ไม่คิดที่จะหยุดชำระหนี้และปล่อยให้ยึดหลักทรัพย์ และไม่ได้มีปัญหาคอขวด หรือครอบครัวแตกแยก

5. ข้อมูลปัจจัยการชำระหนี้ของสมาชิกสหกรณ์ พบว่า สมาชิกสหกรณ์ผู้กู้ส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่าปัจจัยภายนอก เป็นปัจจัยสำคัญต่อการชำระหนี้ ซึ่งมีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก และมีความคิดเห็นว่าภาวะเศรษฐกิจ เช่น ภาวะเงินเฟ้อ เงินฝืด ส่งผลให้ต้นทุนการผลิตสูง ราคาผลผลิตตกต่ำ ความผันผวนของสภาวะธรรมชาติ เช่น ฝนแล้ง ลมพายุ โรคแมลง และภาวะเศรษฐกิจทำให้ราคาผลิตผลทางการเกษตรตกต่ำ ความไม่เสถียรภาพของรัฐบาล เป็นปัจจัยสำคัญต่อการชำระหนี้ของสมาชิกสหกรณ์ผู้กู้

บทที่ 5

สรุปการศึกษา อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

1. สรุปการศึกษา

การศึกษาค้นคว้าอิสระ เรื่อง ภาระหนี้สินและปัจจัยการชำระหนี้ของสมาชิกสหกรณ์นิคมพร้าว จำกัด ในครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาภาระหนี้สินของสมาชิกสหกรณ์นิคมพร้าว จำกัด 2) ศึกษาปัจจัยการชำระหนี้ของสมาชิกสหกรณ์นิคมพร้าว จำกัด โดยได้ศึกษากลุ่มตัวอย่างคือ สมาชิกที่กู้เงินกับสหกรณ์นิคมพร้าว จำกัด จำนวน 275 คน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ ได้แก่ ความถี่ (Frequency) ร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation: S.D.) รวมถึง ค่าแจกแจง t – test ผลการศึกษาพบว่า

1.1 ข้อมูลทั่วไปของสมาชิกสหกรณ์นิคมพร้าว จำกัด พบว่า สมาชิกที่กู้เงินกับสหกรณ์นิคมพร้าว จำกัด ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย อายุ 50-59 ปี ระดับการศึกษาประถมศึกษา สถานภาพสมรส มีจำนวนสมาชิกในครัวเรือน 2-3 คน มีจำนวนสมาชิกในครัวเรือนที่เป็นแรงงานภาคการเกษตร ส่วนใหญ่อยู่ที่ 2 คน ไม่มีจำนวนสมาชิกในครัวเรือนที่เป็นแรงงานนอกภาคการเกษตร และมีระยะเวลาการเป็นสมาชิกสหกรณ์ระหว่าง 11-20 ปี รายได้ทั้งหมดต่อปีของสมาชิกในกลุ่มที่ชำระหนี้ได้ตามกำหนดอยู่ในช่วง 50,001-100,000 บาท ส่วนกลุ่มสมาชิกที่ชำระหนี้ไม่ได้ตามกำหนดส่วนใหญ่มีรายได้ทั้งหมดต่อปีอยู่ในช่วง 0-50,000 บาท ค่าใช้จ่ายทั้งหมดต่อปีของสมาชิกในกลุ่มที่ชำระหนี้ได้ตามกำหนดส่วนใหญ่อยู่ในช่วง 50,001-100,000 บาท ส่วนกลุ่มสมาชิกที่ชำระหนี้ไม่ได้ตามกำหนดส่วนใหญ่มีค่าใช้จ่ายทั้งหมดต่อปีอยู่ในช่วง 0-50,000 บาท

1.2 ภาระหนี้สินของสมาชิกสหกรณ์นิคมพร้าว จำกัด พบว่า หนี้สินทั้งหมดอยู่ในช่วง 0-50,000 บาท มีภาระหนี้ต่อปีอยู่ระหว่าง 25,001-50,000 บาท มีภาระหนี้สินจากแหล่งเงินกู้มากกว่า 1 แห่ง คือ นอกจากกู้เงินจากสหกรณ์แล้ว ยังกู้จากแหล่งอื่นอีก คือ เงินกู้กองทุนหมู่บ้านมากที่สุด รองลงมาคือ ธ.ก.ส. และมีทรัพย์สินอยู่ในช่วง 1-1,000,000 บาท สมาชิกมีความต้องการเข้าร่วมโครงการพักชำระหนี้ ส่วนในฤดูกาลที่ผ่านสมาชิกได้รับความเสียหายของพืชผลการเกษตร มีภัยพิบัติทางธรรมชาติ รวมถึงต้นทุนการผลิตที่สูงขึ้น ทั้งค่าปุ๋ย ค่ายาปราบศัตรูพืช

ค่าเมล็ดพันธุ์ แต่สมาชิกส่วนใหญ่ไม่มีภาระใช้จ่ายในครอบครัว เช่นค่ารักษาพยาบาล ไม่มีภาระหนี้สินจากการพนันและอบายมุขต่างๆ ไม่ได้ผ่อนส่งเครื่องจักรกลทางการ แต่ยังคงมีภาระหนี้สินที่เกิดจากค่าน้ำ ค่ายา ฮอร์โมน และเมล็ดพันธุ์ต่างๆ ทางการเกษตร แต่ไม่คิดที่จะหยุดชำระหนี้และปล่อยให้ยึดหลักทรัพย์ และไม่ได้มีปัญหาคอขวด หรือคอขวดแตกแยก

1.3 ปัจจัยการชำระหนี้ของสมาชิกสหกรณ์ พบว่า สมาชิกสหกรณ์ผู้ส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่าปัจจัยภายนอก เป็นปัจจัยสำคัญต่อการชำระหนี้ ซึ่งมีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก และมีความคิดเห็นว่า ภาวะเศรษฐกิจ เช่น ภาวะเงินเฟ้อ เงินฝืด ส่งผลให้ต้นทุนการผลิตสูง ราคาผลผลิตตกต่ำ ความผันผวนของสภาวะธรรมชาติ เช่น ฝนแล้ง ลมพายุ โรคแมลง และภาวะเศรษฐกิจทำให้ราคาผลิตผลทางการเกษตร ตกต่ำ ความไม่เสถียรภาพของรัฐบาล เป็นปัจจัยสำคัญต่อการชำระหนี้ของสมาชิกสหกรณ์ผู้ ด้านปัจจัยภายในและปัจจัยสมาชิกผู้ สมาชิกมีระดับความคิดเห็นต่อปัจจัยดังกล่าวในระดับปานกลาง

2. อภิปรายผล

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการศึกษาภาระหนี้สินและปัจจัยการชำระหนี้ของสมาชิกสหกรณ์นิคมพร้าว จำกัด สามารถอภิปรายผลการศึกษาได้ดังนี้

2.1 ภาระหนี้สินของสมาชิกสหกรณ์นิคมพร้าว จำกัด

จากการศึกษาภาระหนี้สินของสมาชิกสหกรณ์นิคมพร้าว จำกัด พบว่า หนี้สินทั้งหมดอยู่ในช่วง 0-50,000 บาท มีภาระหนี้สินต่อปีอยู่ระหว่าง 25,001-50,000 บาท มีภาระหนี้สินจากแหล่งเงินกู้มากกว่า 1 แห่ง คือ นอกจากกู้เงินจากสหกรณ์แล้ว ยังกู้จากแหล่งอื่นอีก คือ เงินกู้กองทุนหมู่บ้านมากที่สุด รองลงมาคือ ธ.ก.ส จะเห็นได้ว่า สมาชิกส่วนใหญ่มีหนี้สินทั้งหมดและภาระหนี้สินต่อปีอยู่ในช่วงค่าที่ใกล้เคียงกันและมีหนี้สินไม่สูงมากนัก คือไม่เกิน 50,000 บาท ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะสมาชิกกู้เงินระยะสั้นเป็นส่วนใหญ่ คือ กำหนดชำระภายใน 1 ปี เนื่องจากสมาชิกส่วนใหญ่ทำอาชีพเกษตรกรรม ผลิตที่ได้ส่วนใหญ่เป็นรายปี จึงกู้เงินระยะสั้น เพื่อใช้ในการทำการเกษตรเป็นส่วนใหญ่ มีส่วนน้อยที่กู้เงินระยะปานกลาง เพื่อไปลงทุนในสินทรัพย์ระยะยาว และสมาชิกยังมีหนี้หลายทาง คือ นอกจากกู้เงินจากสหกรณ์แล้ว ยังมีการกู้ยืมจากแหล่งอื่นด้วย อาจเป็นเพราะสหกรณ์ไม่สามารถตอบสนองความต้องการของสมาชิกได้ทั้งหมด สมาชิกจึงจำเป็นต้องกู้เงินจากแหล่งเงินกู้อื่นที่สมาชิกสามารถกู้ได้ ดังนั้นการชำระเงินกู้นั้น สมาชิกมีสิทธิ์ที่จะเลือกว่าจะชำระคืนเงินกู้จากแหล่งใดก่อน ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับปัจจัยในหลายด้านด้วยกัน ดังนั้นสหกรณ์เองต้องสร้างกลยุทธ์ในการที่จะให้สมาชิกเลือกที่จะมาชำระหนี้กับสหกรณ์ก่อนแหล่งเงินกู้อื่นๆ ซึ่ง

สอดคล้องกับ อัจฉราวดี จันทร์ดวงโต (2556) ได้ทำการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการชำระคืนเงินกู้ล่าช้า ของลูกค้า ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร สาขาบึงสามัคคี จังหวัดกำแพงเพชร พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีค่าใช้จ่าย 50,000 – 100,000 บาท และสอดคล้องกับ สาวดี รัชศิริ (2553) ได้ทำการศึกษาสาเหตุการค้างชำระหนี้ และแนวทางแก้ปัญหาหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ของ สหกรณ์การเกษตรในจังหวัดพังงา พบว่า ส่วนใหญ่สมาชิกสหกรณ์มีภาระหนี้ ต่ำกว่า 100,000 บาท

สำหรับผลการศึกษาสถานการณ์ต่างๆ ที่สมาชิกเผชิญอยู่พบว่าสถานการณ์ต่างๆ ที่สมาชิกเผชิญอยู่ในปัจจุบันทั้งในด้านของพืชผลที่ได้รับความเสียหายในฤดูกาลที่ผ่านมา เนื่องจากภัยธรรมชาติต่างๆ ต้นทุนการผลิตที่สูงขึ้น ทำให้ไม่สามารถมีรายได้ที่จะมาชำระหนี้ที่กู้มาได้จะ เห็นได้ว่า สถานการณ์ที่สมาชิกเผชิญอยู่ทำให้มีโอกาที่จะไม่สามารถชำระหนี้ได้ในปัจจุบัน จึงมีความต้องการที่จะเข้าร่วมโครงการพักชำระหนี้ เพื่อเป็นการผ่อนปรนหนี้สินที่เกิดขึ้น แต่ในด้านของภาระที่เกิดจากครอบครัว จะเห็นว่า ไม่ได้มีภาระในส่วนนี้ ทั้งค่ารักษาพยาบาล หนี้สินจากการพนัน หรือการผ่อนสินค้าต่างๆ แม้ว่าสมาชิกจะมีหนี้สินแต่ไม่เคยคิดที่จะหยุดชำระหนี้และปล่อยให้ ยืดทรัพย์ไป ดังนั้นผู้ที่ไม่สามารถชำระหนี้ได้ตามกำหนด โดยแท้แล้วไม่ได้คิดที่จะหลบหลีกการ ชำระหนี้ แต่อาจเป็นเพราะสถานการณ์ที่ต้องเผชิญข้างต้นจึงทำให้ไม่สามารถชำระหนี้ได้ ซึ่งเป็น เพียงระยะสั้นเท่านั้น

2.2 ปัจจัยต่อการชำระหนี้ของสมาชิกสหกรณ์นิคมพร้าว จำกัด

จากการศึกษาปัจจัยต่อการชำระหนี้ของสมาชิกสหกรณ์นิคมพร้าว จำกัด พบว่า สมาชิกสหกรณ์ผู้ส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่าปัจจัยภายนอก เป็นปัจจัยสำคัญต่อการชำระหนี้ ซึ่ง มีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก และมีความคิดเห็นว่า ภาวะเศรษฐกิจ เช่น ภาวะเงินเฟ้อ เงินฝืด ส่งผลให้ต้นทุนการผลิตสูง ราคาผลผลิตตกต่ำ ความผันผวนของสภาวะธรรมชาติ เช่น ฝนแล้ง ลม พายุ โรคแมลง และ ภาวะเศรษฐกิจทำให้ราคาผลผลิตทางการเกษตร ตกต่ำ ความไม่เสถียรภาพของ รัฐบาล เป็นปัจจัยสำคัญต่อการชำระหนี้ของสมาชิกสหกรณ์ผู้กู้ ด้านปัจจัยภายในและปัจจัยสมาชิก ผู้กู้ สมาชิกมีระดับความคิดเห็นต่อปัจจัยดังกล่าวในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะสมาชิกที่ กู้เงินส่วนใหญ่กู้เงิน ไปเพื่อใช้จ่ายเกี่ยวกับภาคการเกษตร เมื่อมีปัจจัยต่างๆ ที่ส่งผลกระทบต่อ กระบวนการผลิตตั้งแต่แรกเริ่มการผลิตกระทั่งจำหน่ายผลผลิต ไม่ว่าจะเป็นภาวะเศรษฐกิจที่ส่งผล ต่อต้นทุนการผลิตที่สูงขึ้น ราคาผลผลิตที่ตกต่ำ ภาวะทางธรรมชาติที่ทำให้ผลผลิตได้รับความ เสียหาย ล้วนแต่เป็นปัจจัยหลักที่อาจส่งผลให้สมาชิกไม่สามารถชำระหนี้ได้ตามกำหนด เนื่องจาก ไม่มีรายได้มากพอที่จะชำระหนี้ได้ ซึ่งสอดคล้องกับ ประชัน แสนโช (2555) ได้ทำการศึกษาปัจจัย ที่มีผลต่อการชำระหนี้ของเกษตรกรลูกค้าธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร สาขาป่า แดง จังหวัดเชียงราย พบว่า ปัจจัยภายนอกได้แก่ ภาวะเศรษฐกิจไม่มีผลต่อต้นทุนการผลิตสูงขึ้น

เป็นปัจจัยสำคัญที่มีผลต่อการชำระหนี้ของกลุ่มตัวอย่าง รวมทั้ง อัจฉราวดี จันทรดวงโต (2556) ได้ทำการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการชำระคืนเงินกู้ล่าช้าของลูกค้า ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร สาขาบึงสามัคคี จังหวัดกำแพงเพชร พบว่า ปัจจัยภายนอก เป็นปัญหาสูงสุด เกี่ยวกับปัญหาจากการเกิดภัยธรรมชาติ เช่น ภัยแล้ง น้ำท่วม โรคระบาด เช่น เผลี้ย หนอง แมลงรบกวน ราคาพืชผลการเกษตรตกต่ำ ที่ทำให้กลุ่มตัวอย่างไม่สามารถชำระหนี้ได้ นภาพร ลิมประพันธ์ (2553) ได้ทำการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อความสามารถในการชำระหนี้ของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรในเขตจังหวัดสุโขทัย พบว่า ปัจจัยภายนอกที่มีผลกระทบต่อการชำระหนี้มากที่สุด คือ ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ คือ ผลผลิตการเกษตรมีราคาตกต่ำ และรองลงมา เมื่อศึกษาในรายละเอียดเป็นรายด้านพบว่า ปัจจัยธรรมชาติที่มีผลกระทบ คือ ภาวะฝนแล้ง

จากการศึกษาปัจจัยต่อการชำระหนี้ของสมาชิกสหกรณ์นิคมพร้าว จำกัด ยังพบอีกว่า สมาชิกสหกรณ์ผู้มีส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่าปัจจัยภายใน โดยรวมแล้วเป็นปัจจัยสำคัญระดับปานกลาง แต่เมื่อดูรายปัจจัยแล้วพบว่า การได้รับหนังสือแจ้งเตือนทุกครั้งก่อนถึงกำหนดชำระหนี้ การให้บริการของเจ้าหน้าที่สหกรณ์ การชี้แจงวิธีการชำระหนี้ได้ละเอียด เข้าใจได้ การที่เจ้าหน้าที่สหกรณ์ได้สอบถามทรัพย์สินทุกครั้งในการยื่นกู้ และความสัมพันธ์ระหว่างเจ้าหน้าที่สหกรณ์กับสมาชิก เป็นปัจจัยสำคัญต่อการชำระหนี้ โดยมีระดับความคิดเห็นที่ระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับ นภาพร ลิมประพันธ์ (2553) ได้ทำการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อความสามารถในการชำระหนี้ของสมาชิกสหกรณ์การเกษตร ในเขตจังหวัดสุโขทัย พบว่า สหกรณ์มีการแจ้งหนังสือเตือนกับสมาชิก ปีละ 1 ครั้ง และส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่าวิธีปฏิบัติในการขอเงินกู้และชำระหนี้เงินกู้จากเจ้าหน้าที่สินเชื่อของสหกรณ์อยู่ในระดับดี มีความสะดวกที่ได้รับจากเจ้าหน้าที่สินเชื่อของสหกรณ์ในการติดต่อชำระหนี้ อยู่ในระดับมาก อีกทั้ง ชัยนิพนธ์ บุตดา (2551) ได้ทำการศึกษาการค้างชำระหนี้ของสมาชิกสหกรณ์การเกษตร: กรณีศึกษาสหกรณ์การเกษตรหนองสูง จำกัด อำเภอหนองสูง จังหวัดมุกดาหาร พบว่า สภาพการติดตามหนี้ของเจ้าหน้าที่สหกรณ์การเกษตรหนองสูง จำกัด จังหวัดมุกดาหารในการให้คำแนะนำเกี่ยวกับการใช้เงินกู้ตามวัตถุประสงค์ การได้รับหนังสือเตือนและการติดตามทวงหนี้ พบว่า สมาชิกมีความคิดเห็นในด้านที่พนักงานสหกรณ์ให้คำแนะนำเกี่ยวกับการใช้เงินกู้ตามวัตถุประสงค์ และได้รับหนังสือเตือนการชำระหนี้คืนเงินกู้ก่อนถึงกำหนดชำระ ในระดับปานกลาง ซึ่ง วัชร มิ่งแก้ว (2556) ได้ทำการศึกษา ภาวะการค้างชำระหนี้กองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมในจังหวัดระนอง พบว่า การปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ เกิดจากเจ้าหน้าที่ใช้คำพูดไม่เหมาะสมสำหรับการติดตามทวงหนี้ ด้านบริหารจัดการ เกิดจากไม่ติดตามการใช้จ่ายเงิน

จากการศึกษาปัจจัยต่อการชำระหนี้ของสมาชิกสหกรณ์นิคมพร้าว จำกัดยังพบอีกว่า สมาชิกสหกรณ์ผู้กู้ส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่าปัจจัยสมาชิกผู้กู้ โดยรวมแล้วเป็นปัจจัยสำคัญระดับปานกลาง แต่เมื่อดูรายปัจจัยแล้วพบว่า การชำระหนี้ทันทีเมื่อมีรายได้ และ พฤติกรรมการใช้จ่ายเงินของสมาชิกผู้กู้และสมาชิกครัวเรือนที่สูงเกินไป เป็นปัจจัยสำคัญต่อการชำระหนี้ของสมาชิกสหกรณ์ผู้กู้ ซึ่งมีระดับความคิดเห็นในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับ ประชาน แสน โข (2555) ได้ทำการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการชำระหนี้ของเกษตรกรลูกค้านาคาการเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร สาขาป่าแดด จังหวัดเชียงราย พบว่าลูกค้านาคาจะชำระหนี้ทันทีเมื่อมีรายได้

3. ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาภาระหนี้สินและปัจจัยการชำระหนี้สหกรณ์นิคมพร้าว จำกัด มีข้อเสนอแนะดังนี้

3.1 ข้อเสนอแนะสมาชิก

3.1.1 จากผลการศึกษากลุ่มสมาชิกที่ชำระหนี้ได้ตามกำหนด มีรายได้ทั้งหมดต่อปีระหว่าง 50,001-100,000 บาท มีค่าใช้จ่ายทั้งหมดต่อปีระหว่าง 50,001-100,000 บาท เป็นจำนวนมากที่สุด เช่นเดียวกับกลุ่มสมาชิกที่ชำระหนี้ไม่ได้ตามกำหนด มีรายได้ทั้งหมดต่อปีระหว่าง 0-50,000 บาท มีค่าใช้จ่ายทั้งหมดต่อปีระหว่าง 0-50,000 บาท เป็นจำนวนมากที่สุด จะเห็นได้ว่าสมาชิกสหกรณ์มีรายได้เท่ากับค่าใช้จ่าย ซึ่งทำให้สมาชิกไม่เงินออม ทำให้เมื่อมีภาระหนี้สินต่างๆ ที่มีค่าใช้จ่ายในเรื่องของดอกเบี้ยเกิดขึ้น ทำให้สมาชิกไม่สามารถชำระหนี้ได้ตามกำหนดสัญญา ทำให้เกิดหนี้ค้างชำระ สมาชิกควรหารายได้เพิ่มเติมนอกเหนือจากอาชีพหลักคืออาชีพเกษตรกรรม โดยการทำอาชีพเสริม สมาชิกต้องลดค่าใช้จ่ายที่ฟุ่มเฟือย เมื่อเพิ่มรายได้ ลดค่าใช้จ่าย จะทำให้มีเงินออม สามารถนำไปใช้จ่ายในยามฉุกเฉิน หรือนำไปลงทุนเพื่อประโยชน์นอกเกษตร สามารถชำระหนี้ได้ตามกำหนด

3.1.2 จากผลการศึกษาพบว่า สมาชิกสหกรณ์ผู้กู้เงินส่วนใหญ่มีการกู้เงินจากแหล่งเงินกู้มากกว่า 1 แหล่ง ดังนั้นการจัดการเรื่องการชำระหนี้ในแหล่งเงินกู้ต่างๆ ต้องมีการจัดการที่ดี กล่าวคือ สมาชิกต้องคอยตรวจสอบกำหนดเวลาการชำระคืนเงินกู้ในแต่ละแหล่งเงินกู้ว่าแหล่งเงินกู้แหล่งใด มีกำหนดเวลาชำระคืนเงินกู้ช้าเร็ว ช่วงไหน เงื่อนไขการกู้เงินเป็นอย่างไร ดอกเบี้ย ค่าปรับแต่ละแหล่งเงินกู้เป็นอย่างไร เพื่อสมาชิกจะได้วางแผนการชำระคืนเงินกู้ให้ถูกต้องตามช่วงเวลา เพื่อไม่ให้เกิดการผิดนัดชำระหนี้ในทุกแหล่งเงินกู้

3.1.3 จากผลการศึกษาพบว่า สมาชิกผู้กู้เงินส่วนใหญ่มีหนี้สินทั้งหมดอยู่ระหว่าง 0-50,000บาท เป็นจำนวนมากที่สุด และส่วนใหญ่มีทรัพย์สินทั้งหมดอยู่ระหว่าง 1-1,000,000 บาท แสดงให้เห็นว่าสมาชิกมีทรัพย์สินเป็นจำนวนมากกว่าหนี้สิน ดังนั้นเมื่อสมาชิกมีหนี้สินที่ไม่สามารถชำระหนี้ได้กำหนดคสัญญญา สมาชิกควรจัดการทรัพย์สินที่มีอยู่ ไม่ว่าจะเป็นเครื่องจักรกลทางการเกษตร ที่ดิน ที่สวน รถยนต์ และอื่นๆ ใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด เพื่อก่อเกิดรายได้จากทรัพย์สินที่มีอยู่ สามารถนำมาชำระหนี้ได้

3.1.4 จากผลการศึกษาพบว่า สมาชิกผู้กู้เงินส่วนใหญ่พืชผลทางการเกษตรได้รับความเสียหายจากฤดูกาลที่ผ่านมา และภัยพิบัติทางธรรมชาติ เป็นสาเหตุทำให้ไม่สามารถชำระหนี้ได้ ดังนั้นสมาชิกต้องหาวิธีการป้องกันในทุกด้านที่อาจก่อให้เกิดความเสียหายกับพืชผลทางการเกษตร และมีการเตรียมการรับมือกับภาวะธรรมชาติที่อาจเกิดขึ้นได้เสมอ เช่น ปีที่ผ่านมามีภาวะฝนแล้ง ฝนทิ้งช่วงเป็นระยะเวลาานาน ปีนี้สมาชิกก็ควรจะมีการเก็บกักน้ำไว้ใช้ในหน้าแล้ง เป็นต้น

3.1.5 จากผลการศึกษาพบว่า สมาชิกผู้กู้เงินส่วนใหญ่มีต้นทุนในการผลิตสูงขึ้น เช่น ค่าปุ๋ย ยาฆ่าแมลง น้ำมัน มีภาระหนี้สิน ค่าปุ๋ย ค่ายา ฮอร์โมน เมล็ดพันธุ์ และพบว่า ปัจจัยภายนอกที่สำคัญต่อการชำระหนี้ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.92$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ค่าเฉลี่ยด้านมากที่สุด คือ ภาวะเศรษฐกิจ เช่น ภาวะเงินเฟ้อ เงินฝืด ส่งผลให้ต้นทุนการผลิตสูง ราคาผลผลิตตกต่ำ ดังนั้น สมาชิกควรลดต้นทุนการผลิต และลดภาระหนี้สินจากค่าปุ๋ย ค่ายา ดังกล่าว โดยการศึกษาวิธีการเกษตรทางเลือกใหม่ ที่ช่วยให้อลดการใช้ปุ๋ย ใช้น้ำต่างๆ ลง และได้ผลผลิตที่มากขึ้น เช่น การทำเกษตรผสมผสานตามหลักเกษตรทฤษฎีใหม่ การปลูกพืชอินทรีย์ เป็นต้น รวมทั้งสมาชิกต้องร่วมมือกันในการรวมกลุ่มตามหลักการสหกรณ์เพื่อให้เกิดอำนาจต่อรองกับผู้ค้า เป็นการหลีกเลี่ยงผลกระทบจากปัจจัยภายนอกในด้านเศรษฐกิจ

3.1.6 จากผลการศึกษาพบว่า สมาชิกผู้กู้เงินด้านปัจจัยภายนอกที่สำคัญต่อการชำระหนี้ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.92$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ค่าเฉลี่ยด้านมากที่สุด คือ ภาวะเศรษฐกิจ เช่น ภาวะเงินเฟ้อ เงินฝืด ส่งผลให้ต้นทุนการผลิตสูง ราคาผลผลิตตกต่ำ อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.39$) รองลงมาคือ ปัจจัยความผันผวนของสภาวะธรรมชาติ เช่น ฝนแล้ง ลมพายุ โรคแมลง อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.35$) ดังนั้นจะเห็นว่าปัจจัยภายนอกเป็นปัจจัยที่ไม่สามารถควบคุมได้ แต่เราควรติดตามข้อมูลข่าวสารเป็นประจำ เพื่อให้สามารถเตรียมการป้องกันหรือบรรเทาความเสียหายที่อาจเกิดขึ้นได้

3.1.7 จากผลการศึกษาพบว่า สมาชิกผู้กู้เงินด้านปัจจัยสมาชิกผู้กู้ที่สำคัญต่อการชำระหนี้ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.22$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ค่าเฉลี่ยด้านมากที่สุด คือ ปัจจัยการชำระหนี้ทันทีเมื่อมีรายได้ อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.90$) รองลงมาคือ ปัจจัยพฤติกรรมการใช้จ่ายเงินของสมาชิกผู้กู้และสมาชิกครัวเรือนที่สูงเกินไปอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.70$) ดังนั้นสมาชิกต้องลดค่าใช้จ่ายในครัวเรือนที่ไม่จำเป็น ประหยัดในส่วนที่สามารถประหยัดได้ เช่น ค่าน้ำ ค่าไฟฟ้า ค่าเดินทาง เป็นต้น

3.2 ข้อเสนอแนะสหกรณ์

3.2.1 จากผลการศึกษาพบว่า สมาชิกผู้กู้เงินส่วนใหญ่ต้องการเข้าร่วมโครงการพักชำระหนี้ ซึ่งเป็นการลดความเดือดร้อนของสมาชิกในยามที่สมาชิกไม่สามารถชำระหนี้ได้ตามกำหนดสัญญาเนื่องจากปัจจัยหลายประการ ดังนั้นสหกรณ์ควรพิจารณาโครงการพักชำระหนี้ให้แก่สมาชิกสำหรับสมาชิกที่มีเหตุจำเป็นที่ไม่สามารถชำระหนี้ได้ตามกำหนด เพื่อเป็นการช่วยเหลือสมาชิกสหกรณ์ในเบื้องต้น แต่ทั้งนี้สหกรณ์ต้องพิจารณาถึงผลกระทบต่อภาระดำเนินงานของสหกรณ์เองด้วยเช่นกัน

3.2.2 จากผลการศึกษาพบว่า สมาชิกผู้กู้เงิน เห็นว่า ปัจจัยภายนอกที่สำคัญต่อการชำระหนี้ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.92$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ค่าเฉลี่ยด้านมากที่สุด คือ ภาวะเศรษฐกิจ เช่น ภาวะเงินเฟ้อ เงินฝืด ส่งผลให้ต้นทุนการผลิตสูง ราคาผลผลิตตกต่ำ อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.39$) รองลงมาคือ ปัจจัยความผันผวนของสภาวะธรรมชาติ เช่น ฝนแล้ง ลมพายุ โรคแมลง อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.35$) ดังนั้นสหกรณ์ในฐานะที่เป็นองค์กรที่จัดตั้งขึ้นมาเพื่อแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของกลุ่มคนที่มีปัญหาเดียวกัน ด้วยกันช่วยเหลือซึ่งกันและกัน สหกรณ์ต้องเป็นองค์กรกลางที่จะเชื่อมโยงระหว่างสมาชิกสหกรณ์และองค์กรธุรกิจอื่น เพื่อแก้ปัญหาจากปัจจัยภาวะเศรษฐกิจ เช่น สหกรณ์เป็นศูนย์กลางรวบรวมผลผลิตทางการเกษตรจากสมาชิก และสร้างอำนาจต่อรองกับคู่ค้า เพื่อให้ราคาผลผลิตอยู่ในเกณฑ์ที่ยอมรับได้ รวมถึงสหกรณ์ต้องนำความรู้ข้อมูลข่าวสารต่างๆ เกี่ยวกับการลดต้นทุนการผลิต ประชาสัมพันธ์ อบรมให้สมาชิกทราบ

3.2.3 จากผลการศึกษาพบว่า สมาชิกผู้กู้เงิน เห็นว่า ปัจจัยภายในที่สำคัญต่อการชำระหนี้ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.44$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ค่าเฉลี่ยด้านมากที่สุด คือ ปัจจัยการได้รับหนังสือแจ้งเตือนทุกครั้งก่อนถึงกำหนดชำระหนี้ อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.85$) รองลงมาคือ ปัจจัยการให้บริการของเจ้าหน้าที่สหกรณ์ อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.71$) ดังนั้นสหกรณ์ต้องมีการตรวจสอบกำหนดระยะเวลาการชำระหนี้ของสมาชิกอย่างสม่ำเสมอ เพื่อจะได้ทำ

หนังสือแจ้งเตือนสมาชิกทุกครั้งก่อนถึงกำหนดชำระหนี้ และการบริการของเจ้าหน้าที่สหกรณ์ต้องบริการสมาชิกด้วยความเต็มใจ มีกริยาท่าทางแสดงออกกับสมาชิกอย่างเหมาะสม มีการบริการสมาชิกที่สะดวกรวดเร็ว พร้อมบริการอยู่เสมอ รวมถึงการพูดด้วยวาจาที่ไพเราะ

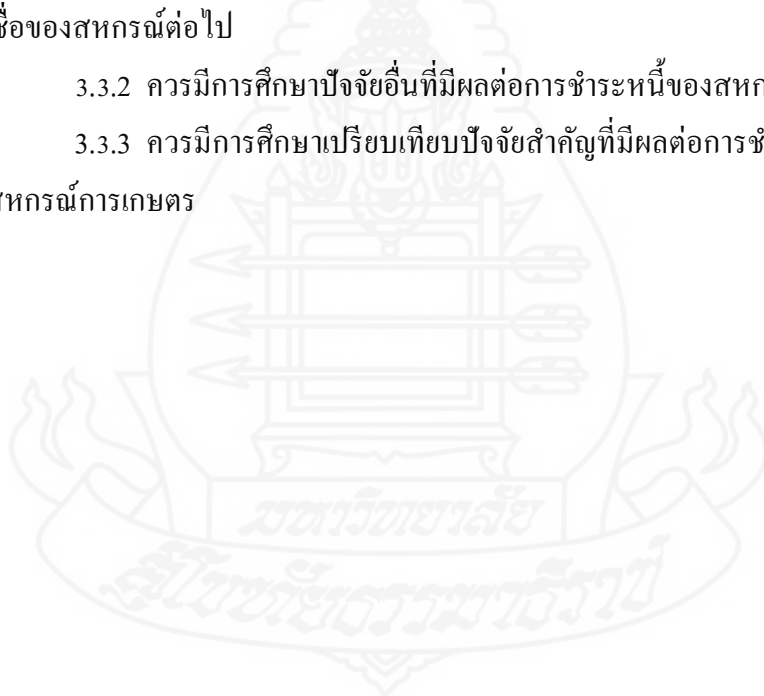
3.2.4 จากผลการศึกษาพบว่า สมาชิกผู้กู้เงิน พบว่า ปัจจัยสมาชิกผู้กู้ที่สำคัญต่อการชำระหนี้ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.22$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ค่าเฉลี่ยด้านมากที่สุด คือ ปัจจัยการชำระหนี้ทันทีเมื่อมีรายได้ อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.90$) ดังนั้นสหกรณ์ต้องมีการติดตามการได้มาของเงินจากแหล่งรายได้ของสมาชิกว่าอยู่ในช่วงเวลาไหน เพื่อให้สามารถติดตามหนี้ได้อย่างทันทั่วถึง

3.3 ข้อเสนอแนะในการศึกษาครั้งต่อไป

3.3.1 ควรศึกษาแนวทางแก้ไขในการดำเนินธุรกิจสินเชื่อของสหกรณ์นิคมพร้าว จำกัด โดยศึกษาจากคณะกรรมการดำเนินการ รวมทั้งอดีตกรรมการที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการบริหารจัดการสินเชื่อของสหกรณ์ โดยการศึกษาเชิงคุณภาพเพื่อหาแนวทางการแก้ไขปัญหาการดำเนินงานธุรกิจสินเชื่อของสหกรณ์ต่อไป

3.3.2 ควรมีการศึกษาปัจจัยอื่นที่มีผลต่อการชำระหนี้ของสหกรณ์นิคม

3.3.3 ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบปัจจัยสำคัญที่มีผลต่อการชำระหนี้ของสหกรณ์นิคมและสหกรณ์การเกษตร

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กิติพงษ์ กิติบุตร. (2553). *ปัจจัยที่มีผลต่อการค้างชำระหนี้สินเชื่อการเกษตร ของสมาชิกสหกรณ์ การเกษตรป่าชายจำกัด จังหวัดลำพูน*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, เชียงใหม่.
- เกษตรและสหกรณ์, กระทรวง. (2559). *ความหมายสหกรณ์*. สาระสังเขป ออนไลน์ สืบค้นเมื่อ 9 เมษายน 2559 จาก <https://www.moac.go.th/main.php?filename=index2015>.
- เฉลิมพล อานุกาพบรรเจิด. (2548). *ปัจจัยที่มีผลต่อความสามารถของเกษตรกรในการชำระหนี้สินเชื่อธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร อำเภอปัว จังหวัดน่าน*. (การค้นคว้าอิสระปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, เชียงใหม่.
- ชนินทร์ พิทยาวิวิช. (2531). *ธนาคารพาณิชย์ให้มาตรการอะไรในการพิจารณาปล่อยสินเชื่อ*. กรุงเทพมหานคร: แพร่พิทยา.
- _____. (2536). *หลักการให้อำนวยสินเชื่อเกษตร*. กรุงเทพมหานคร: แพร่พิทยา.
- _____. (2550). *การบริหารสินเชื่อสถาบันการเงินครบวงจร*. (พิมพ์ครั้งที่ 6). กรุงเทพมหานคร: สายธาร.
- ชัยนิพนธ์ บุตดา. (2551). *การศึกษาการค้างชำระหนี้ของสมาชิกสหกรณ์การเกษตร: กรณีศึกษา สหกรณ์การเกษตรหนองสูง จำกัด อำเภอหนองสูง จังหวัดมุกดาหาร*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี, อุบลราชธานี.
- ดวงเดือน พันธมนาวิน. (2538). *สินเชื่อการเรียกเก็บเงิน*. กรุงเทพมหานคร: ภาควิชาการบริหารธุรกิจคณะเศรษฐศาสตร์และบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- ดารณี พุทธิวิบูลย์ (2534). *การวิเคราะห์สินเชื่อ*. กรุงเทพมหานคร: อาทรการพิมพ์.
- ตรวจบัญชีสหกรณ์, กรม. (2559). *ความหมายสหกรณ์*. สาระสังเขป ออนไลน์ สืบค้นเมื่อ 9 เมษายน 2559 จาก http://www.cad.go.th/cadweb_org/main.php?filename=info_law.
- ธนาคารแห่งประเทศไทย. (2559). *สินเชื่อการเกษตร*. สาระสังเขป ออนไลน์ สืบค้นเมื่อ 9 เมษายน 2559 จาก <http://www.novabizz.net/credit-2.html>.

- นภาพร ลิ้มประพันธ์. (2553). *ปัจจัยที่มีผลต่อความสามารถในการชำระหนี้ของสมาชิกสหกรณ์ การเกษตร ในเขตจังหวัดสุโขทัย. (การค้นคว้าอิสระปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยนเรศวร, พิษณุโลก.*
- นรินทร์พร จุลมนต์. (2542). *การสหกรณ์เบื้องต้น. (พิมพ์ครั้งที่ 1). กรุงเทพมหานคร: คณะวิทยาการจัดการ, สถาบันราชภัฏสวนสุนันทา.*
- ปรีชา เสรี. (2539). *ปัจจัยที่มีผลต่อการชำระหนี้เงินกู้ของเกษตรกรลูกค้า ช.ก.ส. ในอำเภอแม่ทะ จังหวัดลำปาง. (การค้นคว้าอิสระปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, เชียงใหม่.*
- ประชัน แสนโซ. (2555). *ปัจจัยที่มีผลต่อการชำระหนี้ของเกษตรกรลูกค้าธนาคารเพื่อการเกษตร และสหกรณ์การเกษตร สาขาป่าแดด จังหวัดเชียงราย. (การค้นคว้าอิสระปริญญา บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยพะเยา, พะเยา.*
- ประพันธ์ เสวตนันท์ (2541). *เศรษฐศาสตร์มหภาค. กรุงเทพมหานคร: คณะเศรษฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.*
- พฤษย์ เถาถวิล. (2543). *ค้นไต่กับ โชครวอ: บทวิเคราะห์ สาเหตุการเป็นหนี้สินของเกษตรกร ภาคเหนือ. เชียงใหม่: สหพันธ์เกษตรกรภาคเหนือ.*
- พิชิต ธานี. (2530). *สินเชื่อการเกษตร. เชียงใหม่: ภาควิชาเศรษฐศาสตร์เกษตร คณะเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.*
- “พระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ.2542 แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. 2553” (2542, 12 เมษายน). *ราชกิจจานุเบกษาฉบับกฤษฎีกา เล่มที่ 116 ตอนที่ 30 ก หน้า 1.*
- รจิต กิตติวิวัฒน์พงศ์. (2535). *หลักการและวิธีการสหกรณ์. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพมหานคร: วิทยาลัยครูจันทเกษม.*
- วนิดา จันทรวงศ์. (2556). *ปัจจัยที่มีผลต่อการเกิดหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้สินเชื่อเคหะธนาคาร ออมสินเขตเชียงใหม่. (การค้นคว้าอิสระปริญญาเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, เชียงใหม่.*
- วัชรวิ มิ่งแก้ว. (2556). *ภาวะการค้างชำระหนี้กองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรกรมในจังหวัด ระนอง. (วิทยานิพนธ์ปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยบูรพา, ชลบุรี.*

- ศรีวัลย์ นิราช. (2553). *ปัจจัยของการค้าชำระหนี้เงินกู้ของลูกค้านาคารของรัฐในจังหวัดลำพูน* (วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, เชียงใหม่.
- ศัสตราวุธ วงศ์ราษฎร์. (2551). *การศึกษามูลเหตุของการค้าชำระหนี้เงินกู้ของลูกค้านาคาร* ในจังหวัดพะเยา. (วิทยานิพนธ์ปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย, เชียงราย.
- สถาบันวิจัยทรัพยากรฯ. (2543). *รายงานการจัดเวทีวิทยุชุมชน เรื่องแนวทางการแก้ไขปัญหาหนี้สิน*. ลำพูน: สถาบันวิจัยทรัพยากรฯ.
- สมนึก ระวิพันธ์. (2553). *ปัญหาการค้าชำระหนี้เงินกู้ระยะสั้นของสมาชิกสหกรณ์การเกษตร* วารินชำราบ จำกัด อำเภовารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี. (วิทยานิพนธ์ปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี, อุบลราชธานี.
- สหกรณ์นิคมพร้าว จำกัด. (2540). *ระเบียบสหกรณ์นิคมพร้าว จำกัด*. เชียงใหม่: สหกรณ์นิคมพร้าว.
- _____. (2556). *รายงานกิจการประจำปีบัญชีสิ้นสุด 31 มีนาคม 2556*
- _____. (2557). *รายงานกิจการประจำปีบัญชีสิ้นสุด 31 มีนาคม 2557*
- _____. (2558). *รายงานกิจการประจำปีบัญชีสิ้นสุด 31 มีนาคม 2558*
- ส่งเสริมสหกรณ์, กรม. (2546). *นโยบายสินเชื่อการเกษตร หลักการพิจารณาสินเชื่อการเกษตร*. กรุงเทพมหานคร: ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- _____. (2554). *หลักการบริหารสินเชื่อที่ดี*. กรุงเทพมหานคร: ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- _____. (2559). *ความหมายสหกรณ์ หลักการสหกรณ์ ประเภทสหกรณ์ คุณค่าสหกรณ์*. สาระสังเขป ออนไลน์ สืบค้นเมื่อ 9 เมษายน 2559 จาก http://www.cpd.go.th/more_news.php?cid=49.
- สาวดี รักเกียรติ. (2553). *การศึกษาสหกรณ์การค้าชำระหนี้ และแนวทางแก้ปัญหาหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ของสหกรณ์การเกษตรในจังหวัดพังงา*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต, กรุงเทพมหานคร.
- สุชาติพิทย์ หย่างอารี. (2539). *การบัญชี 1*. กรุงเทพมหานคร: เอมพันธ์.
- _____. (2541). *การบัญชี 1*. กรุงเทพมหานคร: เอมพันธ์.
- สุณี ศักรนนท์. (2550). *การบริหารเครดิต*. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

- สันนิบาตสหกรณ์แห่งประเทศไทย. (2546). “กลยุทธ์การบริหารงานสหกรณ์ยุคใหม่” *เอกสารประกอบการอบรมทางไกลผ่านดาวเทียม* วันที่ 12 มิถุนายน 2546 ศูนย์เครือข่ายอบรมทางไกลผ่านดาวเทียมภูมิภาคของสันนิบาตสหกรณ์แห่งประเทศไทย และ ช.ก.ศ. สาขาระดับจังหวัด.
- เสาวคนธ์ อุฏฐานชีวิน. (2536). *พฤติกรรมของลูกค้าสินเชื่อที่มีต่อธนาคารอาคารสงเคราะห์ สาขาเชียงใหม่*. (การค้นคว้าอิสระปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, เชียงใหม่.
- อุทัยวรรณ กาญจนนิรินธน์. (2543). *ปัจจัยที่มีผลต่อการลดหนี้ที่ไม่เกิดรายได้ของธนาคารอาคารสงเคราะห์ สาขาลำพูน*. (การค้นคว้าอิสระปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, เชียงใหม่.
- อารีย์ ทิศาวิภาต. (2541). *การบัญชีหนี้สินและส่วนของผู้ถือหุ้น*. กรุงเทพมหานคร: แผนกตำรา และ คำสอนมหาวิทยาลัยกรุงเทพ.
- อัจฉราพร โชติพิฤกษ์. (2539). *การบัญชี 1*. กรุงเทพมหานคร: เอ็มพันธ์.
- อัจฉราวดี จันทร์ดวงโต. (2556). *ปัจจัยที่มีผลต่อการชำระคืนเงินกู้ล่าช้าของลูกค้า ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร สาขาบึงสามัคคี จังหวัดกำแพงเพชร*. (การค้นคว้าอิสระปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยนเรศวร, พิษณุโลก.
- อัมมาร์ สยามวาลา. (2534). *สินเชื่อในชนบทไทย*. กรุงเทพมหานคร: สถาบันวิจัยเพื่อพัฒนาประเทศ.

ภาคผนวก

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

สภามหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

แบบสอบถาม

เลขที่.....
วันที่.....

เรื่อง “ภาระหนี้สินและปัจจัยการชำระหนี้สหกรณ์นิคมพร้าว จำกัด”

คำชี้แจง

แบบสอบถามนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชาวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช จัดทำขึ้นเพื่อสำรวจความรู้ความเข้าใจถึงความสำคัญของสาเหตุที่ทำให้สมาชิกสหกรณ์สามารถ/ไม่สามารถ ชำระหนี้เงินกู้ได้ตามระยะเวลาที่กำหนด ซึ่งผลการศึกษาจะเป็นประโยชน์ต่อการปรับปรุงการบริการของสหกรณ์ให้สอดคล้องกับความต้องการของสมาชิกสหกรณ์ จึงหวังเป็นอย่างยิ่ง และใคร่ขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามตามความเป็นจริงมากที่สุด และผู้ศึกษาขอถือโอกาสนี้ขอขอบพระคุณท่านที่กรุณาให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์มา ณ ที่นี้ด้วย

นางสาวนิตยา ไชยเทศน์
รหัสนักศึกษา 2573000334

คำชี้แจงในการตอบแบบสอบถาม

1. แบบสอบถามมีทั้งหมด 5 ส่วน ดังนี้

- ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของสมาชิกผู้กู้
- ส่วนที่ 2 ข้อมูลด้านเศรษฐกิจของสมาชิกผู้กู้
- ส่วนที่ 3 ข้อมูลภาระหนี้สินของสมาชิกผู้กู้
- ส่วนที่ 4 สถานการณ์ที่สมาชิกผู้กู้เผชิญอยู่
- ส่วนที่ 5 ระดับความคิดเห็นของสมาชิกผู้กู้ที่มีต่อปัจจัยการชำระหนี้

2. โปรดเติมข้อความลงในช่องว่างหรือทำเครื่องหมาย ลงใน () หน้าข้อความที่ตรงกับความเป็นจริงที่สุด

ส่วนที่ 1 ข้อมูลเบื้องต้นของผู้กู้

1. สถานะหนี้ สหกรณ์นิคมพร้าว จำกัด ปัจจุบัน

☐ หนี้ปกติ	☐ หนี้ค้างชำระ
-----------------------------------	---------------------------------------
2. เพศ ชาย หญิง
3. อายุ ปี
4. ระดับการศึกษา สำเร็จการศึกษา

☐ ประถมศึกษา	☐ มัธยมต้น
☐ มัธยมปลาย / ปวช.	☐ ปวส / อนุปริญญา
☐ ปริญญาตรีขึ้นไป	
5. สถานภาพสมรส โสด สมรส หม้าย หย่าร้าง
6. จำนวนสมาชิกในครอบครัวที่อาศัยอยู่ด้วยกัน จำนวน.....คน

☐ สมาชิกที่เป็นแรงงานการเกษตร	รวม.....คน
☐ สมาชิกที่เป็นแรงงานนอกภาคการเกษตร	รวม.....คน
☐ สมาชิกที่ไม่เป็นแรงงาน	รวม.....คน
7. ระยะเวลาการเป็นสมาชิกสหกรณ์.....ปี

ส่วนที่ 2 ข้อมูลด้านเศรษฐกิจ

รายได้จากการเกษตรต่อปี.....บาท

1. ทำนาปี.....ไร่ ผลผลิตที่ได้รับ.....กก. ส่วนเหลือเพื่อขาย.....กก.
มูลค่า.....บาท
2. ทำนาปรัง.....ไร่ ผลผลิตที่ได้รับ.....กก. ส่วนเหลือเพื่อขาย.....กก.
มูลค่า.....บาท
3. สวนลำไย.....ต้น ผลผลิตที่ได้รับ.....กก. ส่วนเหลือเพื่อขาย.....กก.
มูลค่า.....บาท
4. สวนมะม่วง.....ต้น ผลผลิตที่ได้รับ.....กก. ส่วนเหลือเพื่อขาย.....กก.
มูลค่า.....บาท
5. ข้าวโพด.....ไร่ ผลผลิตที่ได้รับ.....กก. ส่วนเหลือเพื่อขาย.....กก.
มูลค่า.....บาท
6. เลี้ยงสัตว์.....รายได้จากการเลี้ยงสัตว์.....บาท
7. ประมง.....รายได้จากการทำประมง.....บาท
8. อื่นๆ (ระบุ).....บาท

รายได้จากนอกภาคการเกษตรบาท

1. รับจ้าง ระบุ..... เฉลี่ยต่อเดือน.....บาท
2. ค้าขาย ระบุ..... เฉลี่ยต่อเดือน.....บาท
3. รับราชการ พนักงานของรัฐ เอกชน บริษัท ระบุ..... เฉลี่ยต่อเดือน
.....บาท
4. บุตรส่งให้ เฉลี่ยต่อเดือน.....บาท
ค่าใช้จ่ายเพื่อการประกอบอาชีพการเกษตร.....บาทต่อปี
(ค่าเช่าที่ดิน ค่าไถพรวนดิน ค่าเมล็ดพันธุ์ ค่าปุ๋ยเคมี สารเคมี สอร์โมน ค่าเก็บเกี่ยว ค่าขนส่ง
ค่าแรงงาน และอื่นๆ)
ค่าใช้จ่ายในครัวเรือนโดยประมาณ.....บาทต่อเดือน
(ค่าอาหาร การศึกษา ค่าน้ำมันเชื้อเพลิง ค่าโทรศัพท์ ค่าบุหรี่ย สุรา งานบุญ งานกุศล และอื่นๆ)

ส่วนที่ 3 ภาระหนี้สินเกษตรกร

1. ที่มาของแหล่งเงินกู้ ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

แหล่งเงินกู้	จำนวนเงินต้น (บาท)	จำนวนเงินที่ชำระ (บาท)/งวด	สถานะ (ค้างชำระ, ปกติ)
() สหกรณ์			
() ธ.ก.ส.			
() ธนาคารอื่นๆ			
() ญาติ, นายทุน			
() กองทุนหมู่บ้าน			
() อื่นๆ			

2. ทรัพย์สินโดยประมาณ.....บาท (ทรัพย์สิน เช่น ที่บ้าน ที่นา ที่สวน บ้าน โรงเรือน รถยนต์ รถการเกษตร รถแทรกเตอร์ รถไถนา และอื่นๆ)

ส่วนที่ 4 สถานการณ์ที่เผชิญอยู่ในปัจจุบัน

สถานการณ์ที่ท่านเผชิญอยู่

1. ท่านมักจะส่งชำระหนี้เกินระยะเวลาที่กำหนด () ใช่ () ไม่ใช่
2. ท่านเคยเข้าโครงการพักชำระหนี้ () ใช่ () ไม่ใช่
3. ท่านต้องการเข้าร่วมโครงการพักชำระหนี้ () ใช่ () ไม่ใช่
4. พืชผลทางการเกษตรได้รับความเสียหายจากฤดูกาลที่ผ่านมา () ใช่ () ไม่ใช่
5. ภัยพิบัติทางธรรมชาติเป็นสาเหตุทำให้ท่านไม่สามารถชำระหนี้ได้ () ใช่ () ไม่ใช่
6. ต้นทุนในการผลิตสูงขึ้น เช่น ค่าปุ๋ย ยาฆ่าแมลง น้ำมัน () ใช่ () ไม่ใช่
7. มีภาระที่เกิดจากสมาชิกในครอบครัว เช่น ค่ารักษาพยาบาล () ใช่ () ไม่ใช่
8. มีภาระค่าใช้จ่ายจากลูกๆ เช่น ค่าเล่าเรียน ค่าใช้จ่ายประจำเดือน () ใช่ () ไม่ใช่
9. มีภาระหนี้สินจาก การพนัน อบายมุขต่างๆ () ใช่ () ไม่ใช่

10. มีภาระหนี้สินค่าใช้จ่ายในครอบครัว เช่น ผ่อนสินค้า รถยนต์ อื่นๆ () ใช่ () ไม่ใช่
11. มีภาระหนี้สิน ค่าปุ๋ย ค่ายา สอร์โรมิน เมล็ดพันธุ์ () ใช่ () ไม่ใช่
12. มีภาระหนี้สินค่าผ่อนส่งเครื่องจักรกลทางการเกษตร () ใช่ () ไม่ใช่
13. ท่านคิดจะหยุดชำระหนี้และปล่อยให้ยึดหลักทรัพย์ค้ำประกัน () ใช่ () ไม่ใช่
14. ท่านคิดจะกู้เงินเพิ่มจากแหล่งเงินทุนอื่นๆเพื่อจัดการหนี้ก้อนเก่า () ใช่ () ไม่ใช่
15. ท่านได้สมัครขอรับความช่วยเหลือจากกองทุนฟื้นฟู () ใช่ () ไม่ใช่
16. ท่านมีปัญหาครอบครัว/ครอบครัวแตกแยก () ใช่ () ไม่ใช่

ส่วนที่ 5 ปัจจัยการชำระหนี้ของสมาชิกสหกรณ์ผู้กู้

รายการ	ระดับของความคิดเห็น				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
ปัจจัยภายนอก					
1. ภาวะเศรษฐกิจ เช่น ภาวะเงินเฟ้อ เงินฝืด ส่งผลให้ต้นทุนการผลิตสูง ราคาผลผลิตตกต่ำ					
2. ความไม่เสถียรภาพของรัฐบาล					
3. นโยบายของรัฐบาล เช่น การประกันรายได้ การจำหน่ายผลผลิตทางการเกษตร					
4. ความผันผวนของสภาวะธรรมชาติ เช่น ฝนแล้ง ลมพายุ โรคแมลง					
5. การเปลี่ยนแปลงอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ของธนาคาร					
ปัจจัยภายใน (สหกรณ์)					
6. การให้บริการของเจ้าหน้าที่สหกรณ์					
7. ความสัมพันธ์ระหว่างเจ้าหน้าที่สหกรณ์กับสมาชิก					
8. การชี้แจงวิธีการชำระหนี้ได้ละเอียด เข้าใจได้					
9. การได้รับหนังสือแจ้งเตือนทุกครั้งก่อนถึงกำหนดชำระหนี้					
10. การที่เจ้าหน้าที่สหกรณ์ได้สอบถามทรัพย์สินทุกครั้งในการยื่นกู้					

รายการ	ระดับของความคิดเห็น				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
11. การเจ้าหน้าที่สหกรณ์ได้สอบถามเกี่ยวกับแหล่งที่มาของรายได้ในการยื่นกู้					
12. การประเมินราคาหลักทรัพย์ที่ไม่เหมาะสม					
13. การติดตามทวงถามการชำระคืนเงินกู้ของเจ้าหน้าที่					
14. การไปเยี่ยมหรือติดตามการใช้เงินกู้ของเจ้าหน้าที่					
15. ปัญหาเรื่องการผ่อนชำระมากเกินไป ระยะเวลาการผ่อนชำระสั้นเกินไป					
16. การจัดชั้นลูกหนี้					
17. การเปลี่ยนแปลงอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ของสหกรณ์					
เกิดจากตัวลูกค้า					
18. พฤติกรรมการใช้จ่ายเงินของสมาชิกผู้กู้และสมาชิกครัวเรือนที่สูงเกินไป					
19. สมาชิกผู้กู้มีภาระหนี้สินภายนอก					
20. สมาชิกผู้กู้นำเงินไปชำระหนี้สินภายนอกก่อนนำเงินไปชำระคืนแก่สหกรณ์					
21. การนำเงินไปใช้ไม่ถูกต้องตามวัตถุประสงค์ของการกู้ยืม					
22. บุตรช่วยส่งชำระหนี้					
23. การเสียชีวิต การเจ็บป่วย การหย่าร้างของสมาชิกผู้กู้					
24. การติดต่อเจ้าหน้าที่ทันที เมื่อคิดว่าไม่สามารถชำระหนี้ได้ตามกำหนดสัญญา					
25. การชำระหนี้ทันทีเมื่อมีรายได้					

ประวัติผู้ศึกษา

ชื่อ	นางสาวนิตยา ไชยเทศน์
วัน เดือน ปีเกิด	14 กุมภาพันธ์ 2527
สถานที่เกิด	อำเภอเมือง จังหวัดลำพูน
ประวัติการศึกษา	เศรษฐศาสตร์เกษตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ พุทธศักราช 2550
สถานที่ทำงาน	สำนักงานสหกรณ์จังหวัดเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่
ตำแหน่ง	นักวิชาการสหกรณ์ปฏิบัติการ

